

GAZETA

GDAŃSK

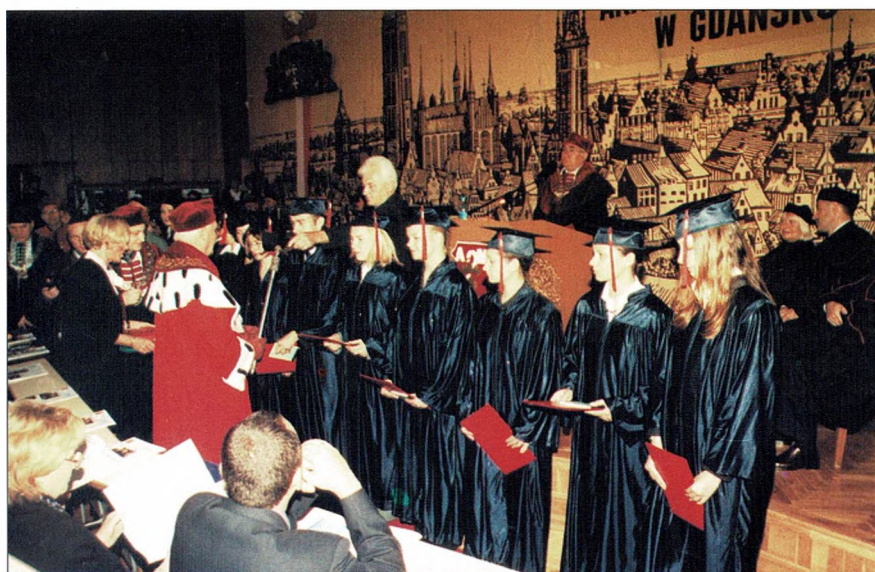
AMG

ISSN 1506-9745

Rok 13

Listopad 2003

nr 11 (155)

[...] Drogie Koleżanki i Koledzy, jesteście już 58. rocznikiem wkraczającym w mury tej Uczelni, przed Wami wiele pokoleń przyszłych lekarzy, podobnie jak i Państwo w dniu immatrykulacji zasiadało w ławach sal wykładowych [...]

[z przemówienia dziekana
prof. J. Morysia]

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2003/2004

[...] Każdego roku są tu witani inni młodzi ludzie, którzy zaczynają trud studiowania. A jak inni, to i nowe znaki zapytania. O talenty, o możliwości, o wrażliwość, o kulturę bycia, a nawet o wygląd zewnętrzny. Wszystko jest ważne [...]

[z przemówienia opiekuna I roku
dr. H. Zawadzkiego]

Z życia Uczelni

Inauguracja roku akademickiego 2003/2004 na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii UG-AMG potoczona z *Karol Taylor Conference*, podczas której wykład *From biochemistry to chemical biology* wygłosił prof. W. Makarewicz

Otwarcie w dniu 7.10.2003 r. wyremontowanej Kliniki Chirurgii Plastycznej i Leczenia Oparzeń AMG oraz Bałtyckiego Centrum Leczenia Oparzeń

22.10.2003 r. JM Rektor złożył gratulacje studentce I roku Barbarze Sumińskiej, która uzyskała najwyższą punktację na egzaminie wstępnym – 117 punktów na 120 możliwych

W dniu 19.10.2003 r. w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia stypendiów „Polityki” w ramach akcji „Zostańcie z nami”. Nagrodę ufundowaną przez Polpharmę otrzymał dr n. med. Piotr Trzonkowski z Katedry Histologii i Immunologii Akademii Medycznej w Gdańsku, wręczali Krystyna Nitecka – public relations manager Polpharmy oraz Jerzy Baczyński – redaktor naczelny „Polityki” (fot. Tadeusz Późniak).

30.09.2003 r. odbyło się uroczyste pożegnanie odchodzących na emeryturę kierowników jednostek Uczelni i nauczycieli akademickich: prof. Adama Bilikiewicza, prof. Zbigniewa Grucy, prof. Marka

Hebanowskiego, dr med. Emilii Mierzejewskiej, prof. Stefana Smoczyńskiego, dr med. Alicji Zalewskiej-Juzwy

W numerze...

Polski Nobel dla Prof. Romana Kaliszana	3
Kalendarium Rektorskie	3
Inauguracja roku akademickiego w AMG	6
Odznaczeni, nagrodzeni	7
Wykład inauguracyjny	9
Przemówienie dziekana prof. J. Morysia	12
Przemówienie dr. H. Zawadzkiego	13
Przemówienie dr. J. Dziwiątkowskiego	14
Słowo od studentów	15
AMICUS STUDENTIS	16
Nowi doktorzy	17
Sylwetka Prof. Zdzisława Kieturakisa	18
Łuckard, Sopkard i nie tylko	24
Warsztaty integracyjne 2003/2004	26
Wakacje dzieci niepełnosprawnych „Cieciorka 2003”	26
Spotkanie Farmacji Onkologicznej	27
Zjazd PT Anatomicznego	28
Brońmy tradycji!	29
Forum <i>Najczęstsze problemy urologiczne u dzieci</i>	29
Sesja Naukowa na Farmacji	29
Jedenaste lat minęło jak jeden dzień...	30
Dr E. Chodyń – in memoriam	32
Zmarł niespodziewanie prof. J. Popinigis	33
Hospicjum Pallottinum Gdańsk	34
Posiedzenia, Towarzystwa, Zebrania	36
Kadry AMG i SPSK nr 1	37
Spotkanie przedstawicieli Gazet Akademickich	38
W nagrodę do Szwecji	38
I Ogólnopolskie Igrzyska Lekarzy	39
Bibliografia Publikacji Pracowników AMG	40

GAZETA AMG

Redaguje zespół: prof. dr hab. Marek Hebanowski, prof. dr hab. Brunon Imieliński (red. naczelny), prof. dr hab. Roman Kaliszan, prof. dr hab. Marek Latoszek, mgr Józefa de Laval (z-ca red. naczelnego), dr Emilia Mierzejewska, dr hab. Antoni Nasal, prof. nzw., dr Tomasz Zdrojewski, sekretarz red.: mgr Danuta Gołębiewska, red. tech.: mgr Tadeusz Skowrya. Fot. Dariusz Omernik.

Adres redakcji: Biblioteka Główna AMG, Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 349-14-83; e-mail: gazeta@amg.gda.pl; www: http://www.gazeta.amg.gda.pl

Druk: *Drukonsul*. Nakład: 600 egz.

Wydanie dofinansowane przez KBN

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów nie zamówionych, a także prawo do skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Warunki prenumeraty:

Cena rocznej prenumeraty krajowej wynosi 36 zł, pojedynczego numeru 3 zł; w prenumeracie zagranicznej – 3 USD.

Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Akademii Medycznej w Gdańsku z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”:

Bank Zachodni WBK S.A. Oddz. Gdańsk
76 10901098 0000 0000 0901 5327

POLSKI NOBEL DLA PROF. ROMANA KALISZANA

Z wielką przyjemnością zawiadamiam, że prof. dr hab. Roman Kaliszan, członek korespondent Polskiej Akademii Nauk, został laureatem najważniejszej polskiej nagrody naukowej, nagrody Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Nagrodę w dziedzinie nauk przyrodniczych i medycznych przyznał Panu Profesorowi Zarząd Fundacji na wniosek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, za osiągnięcia dotyczące zastosowania nowych metod do określania związku między strukturą chemiczną leków a ich właściwościami farmakologicznymi.

W imieniu własnym, Rady Wydziału Farmaceutycznego oraz społeczności Wydziału składam Panu Profesorowi najserdeczniejsze gratulacje.

prof. Marek Wesotowski, dziekan Wydziału Farmaceutycznego

Z okazji otrzymania prestiżowej nagrody naukowej Panu Profesorowi Romanowi Kaliszani, prorektorowi ds. nauki naszej Uczelni i członkowi redakcji „Gazety AMG”, w imieniu kolegium redakcyjnego składam serdeczne gratulacje.

prof. Brunon L. Imieliński

Kalendarium Rektorskie

23.09.03 – rektor prof. Wiesław Makarewicz uczestniczył w XVI Okręgowym Zjeździe Piełgniarek i Położnych w Gdańsku, który obchodził w Collegium Biomedicum AMG.

24.09.03 – prorektor ds. klinicznych, prof. Stanisław Bakuła, wziął udział w otwarciu komory krioterapeutycznej w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich Cetniewo we Władysławowie.

26.09.03 – prorektor ds. dydaktyki, prof. Bolesław Rutkowski, uczestniczył w uroczystości wręczenia dyplomów matury międzynarodowej – *International Baccalaureate* absolwentom III Liceum Ogólnokształcącego w Gdyni, połączonej z obchodami 40. rocznicy nadania szkole imienia Marynarki Wojennej oraz 10. rocznicy utworzenia przy III LO Gdyniejskiej Szkoły Matury Międzynarodowej.

26.09.03 – rektor prof. Wiesław Makarewicz oraz prof. Zdzisław Wajda wzięli udział w konferencji Fundacji Rektorów Polskich nt. *Dobre obyczaje w procesie kształcenia w szkołach wyższych*, która odbyła się w Warszawie.

27.09.03 – uroczystość immatrykulacji studentów I roku Wydziału Lekarskiego kierunku lekarskiego i stomatologii oraz English

Division, w której udział wzięł rektor prof. Wiesław Makarewicz.

27.09.03 – rektor prof. Wiesław Makarewicz uczestniczył w inauguracji roku akademickiego w Gdańskiej Wyższej Szkole Humanistycznej.

29.09.03 – uroczystość immatrykulacji studentów I roku Wydziału Lekarskiego na kierunkach licencjackich, z udziałem prorektora ds. dydaktyki prof. Bolesława Rutkowskiego.

29.09.03 – inauguracja roku akademickiego 2003/2004 w Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, udział wzięł prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

30.09.03 – uroczyste spotkanie w biurze rektora prof. Wiesława Makarewicza, na którym rektor pożegnał kierowników jednostek Uczelni odchodzących na emeryturę i wręczył akty powołania ich następcom.

30.09.03 – pierwsza immatrykulacja studentów na kierunku zdrowie publiczne w nowej specjalności – ratownictwo medyczne – w Szkole Ratownictwa Medycznego w Gdyni. W uroczystości udział wzięli: rektor prof. Wiesław Makarewicz, prorektor ds. dydaktyki prof. Bolesław Rutkowski, ➔

Dnia 3 października 2003 roku zmarł w wieku 76 lat

Romana WRONKOWA

emerytowany, długoletni pracownik Akademii Medycznej w Gdańsku, kierownik Działu Spraw Pracowniczych. Wyróżniona wieloma odznaczeniami, w tym Złotym Krzyżem Zasługi, Zasłużonym Ziemi Gdańskiej, Medalem „Zasłużonemu Akademii Medycznej w Gdańsku”. Z wielkim żalem żegnamy cenionego Pracownika, pełną ciepła i życzliwą Koleżankę.

Kalendarium

dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Janusz Moryś, dyrektor AMG dr Sławomir Bautembach, władze miasta Gdyni oraz licznie przybyli goście.

01.10.03 – uroczystość immatrykulacji studentów Wydziału Farmaceutycznego oraz studentów Oddziału Medycyny Laboratoryjnej, udział wzięli prorektor ds. dydaktyki prof. Bolesław Rutkowski.

01.10.03 – środowiskowa inauguracja roku akademickiego 2003/2004 w uczelniach Trójmiasta zrzeszonych w Radzie Rektorów Województwa Pomorskiego. Uroczystości rozpoczęła Msza św. w intencji pracowników i studentów, celebrowana przez metropolitę gdańskiego ks. abp. dr. Tadeusza Gocłowskiego. Po Mszy rektorzy złożyli kwiaty pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców, a wieczorem odbył się okolicznościowy koncert muzyki klasycznej z udziałem artystów Państwowej Opery Bałtyckiej.

01.10.03 – rektor prof. Wiesław Makarewicz i prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan uczestniczyli w inauguracji roku akademickiego 2003/2004 na Uniwersytecie Gdańskim.

02.10.03 – IV Ogólnopolskie Spotkania Farmacji Onkologicznej pod honorowym patronatem prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza. Wykład pt. *Reakcje psychiczne pacjenta na chorobę nowotworową w różnych jej fazach* wygłosiła prof. Krystyna de Walden-Gatuszko. Uczelnię reprezentowali prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan oraz prorektor ds. dydaktyki prof. Bolesław Rutkowski.

03.10.03 – spotkanie integracyjne studentów zagranicznych z English Division i programu Socrates/Erasmus trzech wyższych uczelni Trójmiasta: Akademii Medycznej, Uniwersytetu Gdańskiego oraz Politechniki Gdańskiej. W spotkaniu udział wzięli rektor prof. Wiesław Makarewicz oraz dziekan WL prof. Janusz Moryś, uczelniany koordynator programów Socrates/Erasmus dr hab. Leszek Bieniaszewski, opiekun studentów I roku English Division dr Jerzy Dziwiałkowski. Impreza zakończyła się dobrą zabawą w studenckim Klubie Medyk.

03.10.03 – posiedzenie Kapituły Medalu Zasłużonemu Akademii Medycznej w Gdańsku, któremu przewodniczył rektor prof. Wiesław Makarewicz.

03.10.03 – prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan na zaproszenie konsula generalnego Republiki Federalnej Niemiec dr. Detlofa von Berga wzięli udział w przyjęciu z okazji Dnia Jedności Niemiec.

03.10.03 – rektor prof. Wiesław Makarewicz wzięli udział w uroczystości inauguracji roku akademickiego 2003/2004 w Politechnice Gdańskiej.

04.10.03 – rektor prof. Wiesław Makarewicz uczestniczył w inauguracji roku akademickiego w Akademii Morskiej w Gdyni. Uroczystość odbyła się na pokładzie żaglowca *Dar Młodzieży*.

06.10.03 – prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan był na wernisażu wystawy Leona Wyczółkowskiego, nad którą patronat objął prezydent Gdańska Paweł Adamowicz.

06.10.03 – inauguracja nowego roku akademickiego w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku, udział wzięli prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

06.10.03 – inauguracja roku akademickiego w Akademii Muzycznej w Gdańsku, Uczelnię reprezentował kierownik Zakładu Medycyny Nuklearnej prof. Piotr Lass.

07.10.03 – konferencja prasowa poświęcona inauguracji roku akademickiego w AMG z udziałem członków Kolegium Rektorskiego. Na zakończenie konferencji prasowej prof. Janusz Jaśkiewicz, kierownik Kliniki Chirurgii Plastycznej i Leczenia Oparzeń, zaprosił dziennikarzy na uroczyste otwarcie wyremontowanej kliniki.

07.10.03 – inauguracja roku akademickiego w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Uczelnię reprezentował kierownik Zakładu Anatomii Klinicznej prof. Marek Grzybiak.

08.10.03 – inauguracja roku akademickiego 2003/2004 w naszej Uczelni.

08.10.03 – rocznica kanonizacji św. Brygidy, w uroczystościach udział wzięli prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

08.10.03 – posiedzenie Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych połączone ze spotkaniem dyrektorów szpitali klinicznych; dyskutowano nad projektem ustawy o szkolnictwie wyższym i o roli szpitali klinicznych w krajowym systemie leczenia. Na posiedzeniu, w którym uczestniczył minister zdrowia Leszek Sikorki, obecny był rektor prof. Wiesław Makarewicz oraz dyrektor administracyjny dr Sławomir Bautembach.

09.10.03 – ogólnopolska inauguracja roku akademickiego 2003/2004, w której udział wzięli rektor prof. Wiesław Makarewicz. Uroczystość odbyła się w Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

09.10.03 – inauguracja roku akademickiego w Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku, Uczelnię reprezentował dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Janusz Moryś.

09.10.03 – inauguracja roku akademickiego w Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu, Uczelnię reprezentował prorektor ds. klinicznych prof. Stanisław Bakula.

10.10.03 – piknik poinauguracyjny, zorganizowany przez Stowarzyszenie Absolwentów Akademii Medycznej, pod patronatem rektora prof. Wiesława Makarewicza, jak co roku w leśniczówce *Wróblówka*, zgromadził wielu zwolenników zabawy przy dziku, bigosie i piwie.

12.10.03 – koncert oratoryjny z okazji 25-lecia pontyfikatu Ojca Świętego Jana Pawła II. W programie – proza Karola Wojtyły, recital organowy oraz „Msza Cecyliańska” Gounoda. W koncercie obok Orkiestry Filharmonii Bałtyckiej wystąpił Chór Akademii Medycznej im. T. Tylewskiego pod dyktando Jerze-

go Szarafińskiego. Koncertu wysłuchał rektor prof. Wiesław Makarewicz.

14.10.03 – inauguracja roku akademickiego w Gdańskim Seminarium Duchownym, w której udział wzięli prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

15.10.03 – I Regionalne Forum Innowacyjne, zorganizowane przez Zarząd Województwa Pomorskiego, w którym udział wzięli marszałek województwa Jan Kozłowski, minister nauki i informatyzacji prof. Michał Kleiber. Uczelnię reprezentowali prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan oraz dziekan MWB UG i AMG prof. Jacek Bigda, który wystąpił z krótkim referatem.

16.10.03 – uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Gdańskiego prof. Alfredowi Czermińskiemu, udział wzięli prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

16.10.03 – prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan wzięli udział w uroczystości wręczenia najlepszym studentom stypendiów marszałka województwa pomorskiego.

16–19.10.03 – rektor prof. Wiesław Makarewicz wzięli udział w międzynarodowej konferencji *BIOTECHNET – Biotechnology Thematic Network* w uniwersytecie w Perugii.

17–18.10.03 – VII Konferencja Polskiego Towarzystwa Psychoonkologicznego, nad którą patronat honorowy objął rektor prof. Wiesław Makarewicz. Tematem wiodącym konferencji były aspekty psychologiczne leczenia onkologicznego oraz problemy etyczne i duchowe w psychoonkologii. W uroczystym otwarciu konferencji uczestniczył prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

17.10.03 – I gdańska edycja kampanii *Pola Nadziei*, zorganizowana przez dyrektora Hospicjum Pallottinum ks. dr. Piotra Krakowiaka, na zakończenie której odbyło się uroczyste sadzenie żonkili w ogrodzie przed domem hospicyjnym. W uroczystości udział wzięli prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

18.10.03 – prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan wzięli udział w koncercie pt. *Pokornomy raka*, zorganizowanym przez Polskie Towarzystwo Onkologiczne. Impreza odbyła się na plaży w Sopocie. W czasie koncertu można było uzyskać porady lekarskie oraz zapoznać się z metodami badania palpacyjnego i obrazowego piersi. Tego dnia podobne imprezy odbywały się w innych miastach całego kraju.

20.10.03 – inauguracja roku akademickiego w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie, w której udział wzięli rektor prof. Wiesław Makarewicz.

20.10.03 – oddanie do eksploatacji superkomputera w Centrum Komputerowym Trójmiejskiej Akademickiej Sieci Komputerowej o największej mocy obliczeniowej w Polsce. Obecny był prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

oprac. mgr Urszula Skatuba

MINISTER ZDROWIA
NS-ED/AMG /03

Warszawa, dnia 10 września 2003 r.

Pan
Prof. dr hab. Wiesław Makarewicz
Jego Magnificencja Rektor,
Pracownicy i Studenci
Akademii Medycznej
w Gdańsku

Szanowny Panie Rektorze

Jestem zaszczycony otrzymaniem od Państwa zaproszenia na uroczystą Inaugurację Roku Akademickiego 2003/2004.

Niewątpliwie bowiem ta uroczystość jest świętem dla wszystkich pracowników Uczelni ale z całą pewnością jest świętem dla studentów, szczególnie dla studentów pierwszego roku.

Wielki dorobek naukowy i dydaktyczny Uczelni sprawia, że corocznie do egzaminów wstępnych przystępuje wielka rzesza chętnych młodych ludzi, którzy poczytują sobie za zaszczyt studiowanie w tej właśnie Akademii.

Jestem przekonany, że starsze roczniki studentów oraz ogromna liczba lekarzy, lekarzy stomatologów oraz osób reprezentujących inne zawody medyczne, które w ubiegłych latach opuściły mury Uczelni zaświadcza, że wiedza w tej uczelni zdobywana jest na najwyższym poziomie.

Życzę Państwu, aby dla wszystkich Państwa *Gaudeamus* rozbrzmiewał radośnie, z nadzieją i optymizmem na przyszłość.

Z poważaniem
L. Sikorski
Leszek Sikorski

Warszawa, 10 września 2003 r.

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Jego Magnificencja
prof. Wiesław Makarewicz
Rektor
Akademii Medycznej

Gdańsk

Szanowny Panie Rektorze

Điękuję Senatowi Akademii Medycznej za zaproszenie na uroczystość Inauguracji Roku Akademickiego 2003/2004. Nie mogąc w niej uczestniczyć, tą drogą pozdrawiam serdecznie Pracowników oraz Studentów uczelni.

Wiek dwudziesty był bez wątpienia stuleciem wzrastającego znaczenia nauki, badań i prac rozwojowych w medycynie. Należy jednak pamiętać, że o tempie rozwoju cywilizacyjnego oraz o powodzeniu stosowanych metod leczenia decydują nie tylko innowacje technologiczno-organizacyjne, ale przede wszystkim ludzie: lekarze, którzy chcą i potrafią leczyć i służyć choremu człowiekowi. Dlatego tak ważny jest proces przygotowania kadr medycznych. Akademia Medyczna, nawiązując do wielowiekowych tradycji nauk przyrodniczo-lekarskich uprawianych w Gdańsku, stale rozwija proces kształcenia lekarzy, farmaceutów, biotechnologów. Znakomita kadra, bogate doświadczenia w działalności dydaktycznej, naukowej i usługowo-leczniczej, międzynarodowa partnerska współpraca z renomowanymi uniwersytetami i szpitalami zagranicznymi - to atuty tej uczelni. Życzę, by następne lata były równie pomyślne i owocowały dalszymi osiągnięciami naukowymi.

Młodym ludziom, którzy dziś powiększają grono studentów Akademii Medycznej, składam powinszowania oraz życzenia wytrwałości i zapału w zdobywaniu wiedzy. Laureatom konkursu „Primus Inter Pares” oraz osobom wyróżnionym odznaczeniami serdecznie gratuluje i życzę wielu dalszych sukcesów. Jestem przekonany, że uda się przezwyciężyć zagrożenia nauki polskiej i zagospodarować nasz ogromny potencjał intelektualny dla dobra nauki polskiej oraz Rzeczypospolitej.

Z poważaniem
M. Borowski
Marek Borowski

Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 21 października 2003 roku

Jego Magnificencja
prof. Wiesław Makarewicz
Rektor Akademii Medycznej w Gdańsku

Szanowny Panie Rektorze,

Przyjmuję honorowy patronat nad realizacją niezwykle ambitnego, potrzebnego i oczekiwanego polskiego projektu tworzącego konstrukcję szerokiej profilaktyki zawałów serca i udarów mózgu. Zagrożeniom tym ulega coraz liczniejsza populacja, zwłaszcza małopolska i wiejska. I one właśnie objęte są głównie Polskim Projektem 400 miast nazwanym przez twórców programu - PP400M.

Projekt PP400M - nad którym patronat zechcieli mi powierzyć Panowie Profesorowie reprezentujący polskie ośrodki naukowo-badawcze - jest największym programem prewencyjnym realizowanym dotychczas w Polsce.

Mam głębokie przekonanie, że rozległa wiedza Panów, doświadczenie i konsekwencja pomyślnie rodują tym ambitnym zamiarom.

Z poważaniem
Aleksander Kwaśniewski
Aleksander Kwaśniewski

ZAŚWIADCZA SIĘ, ŻE
KAPITUŁA
NAGRODY GOSPODARCZEJ
PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
NOMINOWAŁA
ANDRZEJA SMOCZYŃSKIEGO

z Akademii Medycznej w Gdańsku
-członka zespołu Lechosława Ciupika z LfC w Zielonej Górze-
jako współtwórcę
“Wielofunkcyjnego systemu do leczenia chirurgicznego
dysfunkcji kręgosłupa”

DO NAGRODY W KATEGORII
WYNAŁAZEK W DZIEDZINIE
PRODUKTU LUB TECHNOLOGII

L. Ciupik
LECHOSŁAW F. CIUPIK
PRACZES LfC

9 czerwiec 2003

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

Inauguracja roku akademickiego 2003/2004 odbyła się 8 października 2003 roku w sali wykładowej im. prof. Stanisława Hillera. Poprzedziła ją ceremonia złożenia wiązanki kwiatów z szarfą „Bohaterom wyrazy wdzięczności – Społeczność Akademii Medycznej w Gdańsku” pod pomnikiem na Westerplatte przez prorektora ds. dydaktyki prof. Bolesława Rutkowskiego i grupę studentów oraz Msza św. u Księża Pallotynów celebrowana przez JE ks. abp. Tadeusza Gocłowskiego.

Uroczystość inauguracyjną zaszczycili:

Krystyna Gozdawa-Nocoń – wicewojewoda pomorski, która wręczyła odznaczenia państwowe i wygłosiła okolicznościowe przemówienie

Bogdan Borusewicz – wicemarszałek województwa pomorskiego
JE ks. abp dr Tadeusz Gocłowski, metropolita gdański

Parlamentarzyści:

Władysław Szkop – wiceprzewodniczy Sejmowej Komisji Zdrowia, absolwent AMG

Getruda Helena Szumska

Joanna Seneszyn

Lech Zielonka

Michał Kamiński – doradca ministra zdrowia

Przedstawiciele władz samorządowych:

Danuta Kledzik – wiceprzewodnicząca Sejmiku Województwa Pomorskiego

Ryszard Nikie – wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska

Ewa Łowkiel – wiceprezydent Gdyni

Cezary Jakubowski – wiceprezydent Sopotu

Ich Magnificencje Rektorzy uczelni pomorskich:

prof. Andrzej Ceynowa – rektor Uniwersytetu Gdańskiego

prof. Janusz Rachoń – rektor Politechniki Gdańskiej

prof. Tomasz Bogusławski – rektor Akademii Sztuk Pięknych

ks. dr. kanonik Jacek Bramorski – rektor Gdańskiego Seminarium Duchownego w Oliwie

ks. mgr lic. Antoni Bączkowski – rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie

prof. Bogdan Nogalski – rektor Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu

prof. Waldemar Tłokiński – rektor Gdańskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej

prof. Jerzy Kubicki – prorektor Akademii Morskiej w Gdyni

kmr prof. Zygmunt Kitowski – prorektor Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni

prof. Krzysztof Sperski – prorektor Akademii Muzycznej w Gdańsku

prof. Antoni Drapella – prorektor Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku

Prof. Jan Drwal – prezes Gdańskiego Towarzystwa Naukowego

Prof. Jacek Marecki – prezes Gdańskiego Oddziału PAN

Przedstawiciele urzędów zajmujących się ochroną zdrowia:

Henryk Wojciechowski – dyrektor Oddziału NFZ w Gdańsku

Marek Tarchalski – z-ca dyrektora ds. finansowych Pomorskiego Oddziału NFZ

Małgorzata Bartoszevska-Dogan – z-ca dyrektora ds. medycznych Oddziału NFZ w Gdańsku

Andrzej Galubiński – lekarz wojewódzki

Tadeusz Podczarski – dyrektor Departamentu Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego

Krystyna Konieczny – dyrektor Wydziału Spraw Społecznych i Referatu Zdrowia Urzędu Miasta Gdańska

Konsulowie honorowi akredytowani w województwie pomorskim:

Andrzej Kanthak – konsul honorowy Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

Marek Listowski – konsul honorowy Republiki Chile

Krzysztof Figiel – konsul honorowy Republiki Łotewskiej

Witold Wacławik-Narbutt – konsul honorowy Peru

Maciej Dobrzyniecki – konsul honorowy Hiszpanii i kanclerz Łoży Gdańskiej Business Center Club

Przedstawiciele świata biznesu, z którymi mamy przyjemność współpracować, a w szczególności:

Józef Jasiniecki – dyrektor Oddziału Regionalnego BZ WBK SA w Gdańsku

Wanda Czerwińska – dyrektor Oddziału BZ WBK SA w Gdańsku

Grzegorz Sokotowski – dyrektor ds. personalnych Zakładów Farmaceutycznych POLPHARMA SA

Edward Lipski – prezes firmy Elektromontaż SA

Andrzej Karnabal – dyrektor naczelny „Chipolbrok” SA w Gdyni oraz przewodniczący Rady Społecznej Akademickiego Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni

Marek Sokotowski – wiceprezes Grupy „Lotos”

Jan Zarębski – były marszałek województwa pomorskiego, przyjaciół AMG

Przedstawiciele samorządów zawodowych:

Maciej Czerwiński – przedstawiciel Naczelnej Rady Lekarskiej

Henryk Miąskowski – wiceprezes Okręgowej Izby Aptekarskiej

Elżbieta Sitek – wiceprzewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych

Rektorzy naszej Uczelni w poprzednich kadencjach:

prof. Stefan Raszeja

prof. Barbara Krupa-Wojciechowska

Edward Śledź – z-ca dyrektora Muzeum Historycznego Miasta Gdańska

Marian Grzybowski – dyrektor Medycznego Studiu Zawodowego Nr 2

Dr Tadeusz Niedźwiecki – dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Zakaznego

Ks. dr Piotr Krakowiak – dyrektor Hospicjum Pallottinum w Gdańsku i duszpasterz Ruchu Hospicyjnego w Polsce

Ks. Jędrzej Orłowski – duszpasterz akademicki AMG

Prof. Brunon Imieliński – prezes Stowarzyszenia Absolwentów AMG

Przedstawiciele mediów publicznych – prasy, radia i telewizji

Członkowie Wysokiego Senatu, Rad Wydziałów oraz pracownicy i studenci naszej Akademii.

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przyznał *Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski*

- prof. Eugenii Częstochońskiej
- prof. Henrykowi Foksovi
- prof. Januszowi Galińskiemu
- prof. Markowi Hebanowskiemu
- prof. Stefanowi Smoczyńskiemu

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

- prof. Janowi Erecińskiemu
- prof. Jerzemu Łukasiakowi
- dr farm. Krystynie Wierzchowskiej-Renke

Złoty Krzyż Zasługi

- prof. Markowi Grzybiakowi
- dr med. Ewie Marczak
- dr farm. Weronice Żebrowskiej

Srebrny Krzyż Zasługi

- dr. n. med. Maciejowi Dijakiewiczowi
- dr hab. Ewie Jassem, prof. nzw.
- mgr Hannie Kortas
- dr. hab. Antoniemu Nasalowi, prof. nzw.
- dr. hab. Walentemu Nyce
- prof. Ryszardowi Pawłowskiemu
- dr hab. Krystynie Raczyńskiej, prof. nzw.
- dr med. Alicji Renkielskiej
- dr. n. przyr. Jarosławowi Sławińskiemu
- Ewie Szymczyk
- dr med. Hannie Trocha
- dr. hab. Michałowi Woźniakowi, prof. nzw.
- dr hab. Zbigniewowi Zdrojewskiemu

Brązowy Krzyż Zasługi

- Krystynie Białobrzyckiej
- dr. med. Jerzemu Dziewiątkowskiemu
- dr n. med. Jadwidze Gawrońskiej-Skorkowskiej
- dr farm. Ewie Kossowskiej
- Barbarze Kozierowskiej
- Janinie Koztów
- Elżbiecie Krajewskiej
- Eleonorze Ligęzie
- dr med. Wiesławie Mickiewicz

- Jolancie Mostowskiej
- mgr Zofii Ogrodnik
- dr n. med. Janinie Śramkiewicz
- Barbarze Tenerowicz
- dr. med. Tomaszowi Zdrojewskiemu

Minister Edukacji Narodowej i Sportu nadał za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania

Medal Komisji Edukacji Narodowej

- dr. hab. Zenonowi Aleksandrowiczowi, prof. nzw.
- prof. Annie Balcerskiej
- prof. Ewie Dilling-Ostrowskiej
- prof. Andrzejowi Hellmannowi
- prof. Jackowi Jassemowi
- dr hab. Jerzemu Klimkowi, prof. nzw.
- prof. Marii Korzon
- prof. Jerzemu Landowskiemu, prof. nzw.
- dr farm. Barbarze Milczarskiej
- prof. Zbigniewowi Nowickiemu
- prof. Jadwidze Roszkiewicz
- dr hab. Andrzejowi Składanowskiemu, prof. nzw.
- prof. Janowi Stępińskiemu
- dr farm. Krystynie Szefer

Minister Zdrowia przyznał nagrody za osiągnięcia nauko- we w roku 2002

Nagrody indywidualne otrzymali:

- dr Jan Maciej Zaucha
- dr hab. Krzysztof Narkiewicz, prof. nzw.
- dr hab. Wiesław Sawicki

Nagrody zespołowe otrzymali:

- prof. Roman Kaliszan, dr Danuta Siluk, dr Tomasz Bączek, dr Michał Markuszewski
- prof. Jacek Jassem, dr hab. Ewa Jassem, prof. Jan Skokowski, dr Dorota Dworakowska, lek. Rafał Dziadziuszko, prof. Jan Marek Słomiński, dr Grażyna Kobierska, lek. Iwona Damps
- prof. Janusz Moryś, dr Joanna Biranowska-Moryś, dr Jerzy Dziewiątkowski, dr Hanna Jagalska-Majewska, dr Ilona Klejbor, dr Przemysław Kowiański, dr Beata Ludkiewicz, lek. Edyta Spodnik, lek. Sławomir Wójcik
- dr hab. Michał Woźniak, prof. nzw., lek. Jan Henryk Spodnik, dr hab. Takashi Wakabayashi, prof. nzw., lek. Narcyz Knap
- dr hab. Jacek Witkowski, prof. nzw., prof. Andrzej Hellmann, dr Hanna Cieptuch, lek. Krzysztof Lewandowski, dr Mirosława Cichorek
- prof. Zdzisław Brzozowski, prof. Franciszek Sączewski

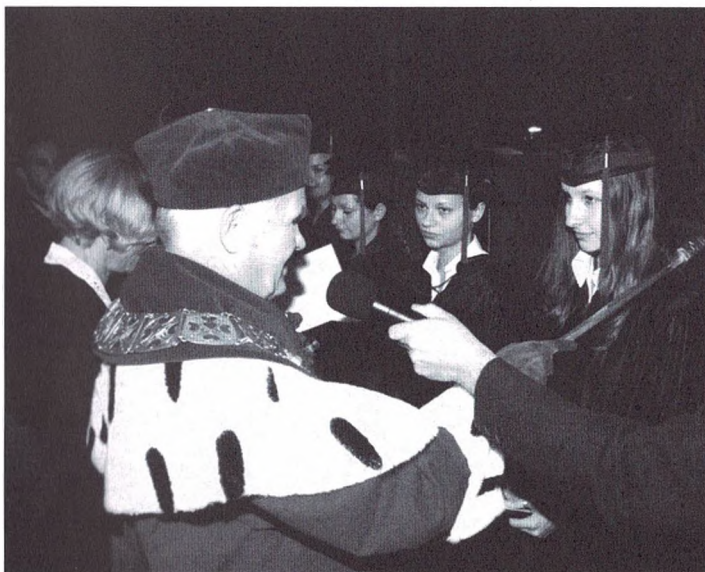
Medal „Zasłużonemu Akademii Medycznej w Gdańsku” otrzymali:

- prof. Zbigniew Machaliński
- prof. Bartłomiej Kwiatkowski
- dr med. Jerzy Kossak

Dyplomy Amicus Studentis otrzymali:

- dr Barbara Damasiewicz
- dr Jolanta Hreczecha
- dr Jerzy Dziewiątkowski

Absolwenci, którzy uzyskali najwyższe noty z egzaminów w okresie studiów w AMG i zostali uhonorowani **Medalem Primus inter pares**

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

z Wydziału Lekarskiego

– lek. Izabela Żelazny

z Wydziału Farmaceutycznego

– mgr Dorota Wątróbska

Absolwenci, którzy uzyskali bardzo dobre wyniki w nauce w okresie studiów i otrzymali dyplom z wyróżnieniem:

z Wydziału Lekarskiego

– Kamil Chwojnicki
– Anna Bortkiewicz
– Beata Imko
– Elżbieta Jędrzejewska
– Emilia Korczakowska
– Mariusz Malmur
– Marcin Sinacki
– Ewa Sylka
– Ewa Szczepańska
– Izabela Żelazny (Medal *Primus inter pares*)

z Oddziału Stomatologicznego

– Daniel Kurban
– Tomasz Pakieta
– Paula Plechawska
– Anna Wróbel

z Wydziału Farmaceutycznego

– Dorota Wątróbska (Medal *Primus inter pares*)
– Małgorzata Marcyjaniak
– Joanna Antyga
– Paweł Wiczling
– Karolina Werner
– Aleksandra Weronko
– Małgorzata Klunder

Kandydaci, którzy otrzymali najwyższe wyniki na egzaminie wstępnym i zostali przyjęci na I rok studiów Akademii Medycznej w Gdańsku w roku akademickim 2003/2004, otrzymali indeksy i listy gratulacyjne JM Rektora:

z Wydziału Lekarskiego

– Barbara Sumińska
– Aleksandra Ryszkowska
– Monika Daria Zatońska
– Aleksandra Katarzyna Zabłocka
– Katarzyna Hałuszczak
– Marek Link
– Marcin Łukasz Hildebrandt
– Wojciech Baranowski
– Małgorzata Lewandowska
– Katarzyna Kruszyńska
– Małgorzata Krystyna Szejder
– Joanna Parulska

z Wydziału Farmaceutycznego

– Agnieszka Kalitowska
– Bogusława Jasek
– Joanna Hetmańska

z Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-AMG

– Anna Woźniowska

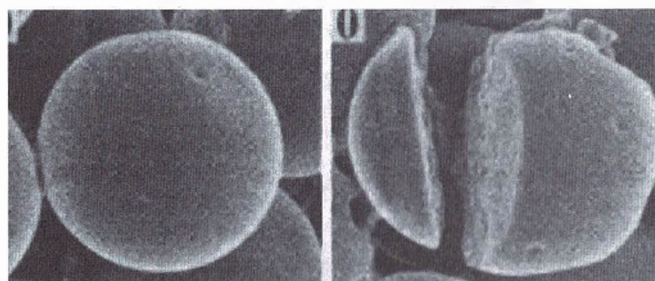
O leku mówimy wtedy, gdy nadana zostanie mu określona forma – postać właściwa dla sposobu aplikacji np. na skórę, doustnie, do oka itp. Postać leku tworzona jest zazwyczaj z udziałem tzw. substancji pomocniczych, które, w przeciwieństwie do substancji leczniczej, nie powinny wywierać w zastosowanych ilościach własnego działania farmakologicznego.

3000 lat temu postaciami leku były takie formy jak maści, odwary, proszki. W II wieku n.e. Klaudiusz Galen wprowadził nowe postaci – nalewki, pigułki, mazidła, jednocześnie zwracając uwagę, że postać leku może decydować o jego działaniu. Przez kilkanaście kolejnych stuleci korzystano z tych wskazówek i dopiero w XIX wieku wynaleziono dwie „rewolucyjne” postaci leku: tabletki oraz iniekcje. Kolejnym przełomem w technologii farmaceutycznej było zastosowanie polimerów – dzięki nim powstały tabletki o przedłużonym działaniu. Aż trudno uwierzyć, że zostały wprowadzone do lecznictwa w niedalekich latach 60. XX wieku. Od tego czasu datuje się rozwój koncepcji, że postacią leku można kontrolować czas, siłę i miejsce jego działania, co w rezultacie ukierunkowało prace badawcze w tej dyscyplinie na poszukiwanie coraz doskonalszych form leku, spełniających szereg oczekiwań. Lek doskonały to lek działający w założonym czasie (natychmiast, lecz również długo lub w określonej porze dnia, czy w odpowiedzi na określony bodziec), to lek, który działa silnie już w małych dawkach, a jego działanie ogranicza się do miejsca zmiany chorobowej. Te główne założenia realizuje się poprzez odpowiednie zadania technologiczne: modyfikację czasu uwalniania substancji leczniczej z postaci leku, zwiększanie dostępności biologicznej oraz terapię celowaną.

Ponadto istotne jest, aby postać leku umożliwiała łatwą, nieuciążliwą, a nawet przyjemną aplikację leku. Ostatecznie wdrożenie nowej postaci leku możliwe jest, jeżeli produkcja jest opłacalna ekonomicznie i nieskomplikowana.

Modyfikacja czasu działania leku

Czas działania leku uwarunkowany jest czasem jego przebywania w organizmie. W celu regulowania czasu działania leku wykorzystuje się fakt, że wchłanianie substancji leczniczej możliwe jest tylko wtedy, gdy występuje ona w formie rozpuszczonej. W związku z tym, poprzez spowolnienie uwalniania substancji leczniczej z postaci leku przedłuża się etap wchłaniania, wydłużając czas dostarczania go do krwiobiegu i tkank. Na tym polega technologiczny sposób uzyskiwania postaci leku o przedłużonym działaniu – w rzeczywistości postaci te są **postaciami o przedłużonym uwalnianiu**. Wadą wielu tabletek o przedłużonym uwalnianiu jest to, że zbyt mało sub-

Ryc. 1. Mikroskopowy obraz mikrosfer wstrzykiwanych w zawiesinie

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

prof. Małgorzata Sznitowska
kierownik Katedry i Zakładu Farmacji
Stosowanej Akademii Medycznej w Gdańsku

*„Człowiek ma w życiu dwa wyjścia:
kształtować rzeczywistość lub poddać się jej”*

J. Brodski

SUKCESY I PERSPEKTYWY

TECHNOLOGII FARMACEUTYCZNEJ

(wykład inauguracyjny)

stancji leczniczej ulega wchłanianiu bezpośrednio po zażyciu leku. Większe możliwości modyfikacji profilu stężeń leku we krwi daje nowoczesna postać kapsułki wypełnionej **peletkami** (granulkami), które występują w kapsułce w różnych rodzajach (np. każda frakcja powlekana jest różnymi otoczkami) i w konsekwencji suma profili uwalniania każdej z frakcji daje profil stężeń we krwi wskazujący zarówno na szybkie, jak i przedłużone działanie (ryc. 2).

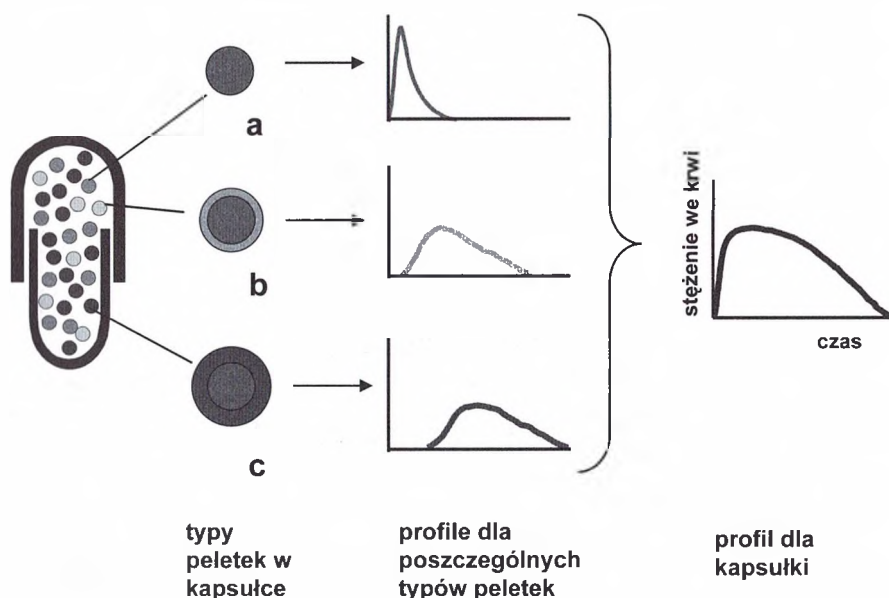
Lek podany doustnie może uwalniać substancję leczniczą najwyżej kilkanaście godzin, gdyż taki jest maksymalny czas jego przebywania w przewodzie pokarmowym. Dłuższy czas działania leku uzyskuje się wykorzystując inne drogi podania, a dodatkowo można uzyskać stały poziom leku w organizmie. Taki poziom zapewniają tzw. **postacie leku o kontrolowanym uwalnianiu**. Już około 20 lat w powszechnym zastosowaniu w leczeniu istnieją **przezskórne systemy terapeutyczne** (tzw. plastry przezskórne), które zapewniają stały poziom leku we krwi nawet w czasie do 7 dni (nikotyna, estradiol, fentanyl). Jednak najdłuższy czas działania uzyskuje się po podaniu nowoczesnych form drogą pozajelitową: **implanty biodegradowalne** zapewniają uwalnianie leku w czasie kilku miesięcy. Sukce-

sem ostatnich lat jest wprowadzenie implantu z gosereliną, na bazie biodegradowalnego polimeru (polimer kwasu mlekowego i glikolowego), o kształcie pręcika, który dzięki odpowiednio skonstruowanej strzykawce może być umieszczany podskórnie lub domięśniowo bez ingerencji chirurgicznej. Charakteryzuje się on 3-miesięcznym czasem uwalniania i działania substancji leczniczej. Zdecydowanie bardziej popularnym rozwiązaniem jest obecnie zamykanie substancji leczniczej w uformowanych z tego samego polimeru kulistych cząstkach o wielkości 10–50 mikrometrów (ryc. 1). Są to tzw. **mikrosfery**, które mogą być bez przeszkód wstrzykiwane, tak jak i inne zawiesiny iniekcyjne, z tym, że zapewniają stały poziom leku w czasie o wiele dłuższym – 1, 2 lub 3 miesiące, po jednorazowym wstrzyknięciu.

Właśnie mikrosfery stanowią obecnie postać leku cieszącą się największym zainteresowaniem jako system stwarzający ogromne możliwości przedłużonego działania leku. Obecnie wysiłki technologów skupiają się nad technologią mikrosfer z lekami o strukturze białek, ponieważ stosowana do tej pory metoda otrzymywania mikrosfer nie pozwala na inkorporowanie białek bez zmian w ich strukturze przestrzennej.

Mikrosfery mogą być stosowane nie tylko pozajelitowo, lecz także do oka, na błony śluzowe lub doustnie. Dla tych dróg podania wprowadzać można inne polimery, nie tylko biodegradowalne, i poszukuje się przede wszystkim polimerów o właściwościach bioadhezyjnych. Mikrosfery, żełe lub tabletki zbudowane z takich polimerów charakteryzują się przedłużonym (do kilkudziesięciu godzin) czasem przylegania do nabłonka i ten kontakt zapewnia przedłużenie czasu wchłaniania. **Bioadhezja** polega na wzajemnym przenikaniu łańcuchów polimeru i łańcuchów glikoprotein substancji śluzowej nabłonka.

Idealnie byłoby, gdyby postać leku uwalniała substancję leczniczą tylko w odpowiedzi na jej aktualne zapotrzebowanie (np. w przypadku bólu lub konieczności zmiany poziomu hormonu). Takie oczekiwania mogłyby spełnić tzw. **hydrożele inteligentne**, podawane np. we wstrzyknięciach. Opracowano już kilka polimerów, które zmieniają swoją konsystencję (usie-

Ryc. 2. Uzyskiwanie przedłużonego uwalniania substancji leczniczej z kapsułki poprzez łączenie peletek niepowlekanych (a) oraz powlekanych otoczkami polimerowymi o różnej grubości (b i c).

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

ciowanie) na skutek zmiany temperatury lub pH. Doświadczalnie udowodniono, że można stworzyć hydrożel z insuliną, który będzie ją uwalniał tylko w sytuacji zwiększonego poziomu glukozy we krwi (Ryc. 3). Glukoza obecna we krwi dociera do hydrożelu, gdzie pod wpływem obecnej w nim oksydazy glukozy ulega przemianie do kwasu glukonowego. Kwas ten powoduje spadek pH w mikrośrodkowisku żelu, co sprawia, że jego usieciowanie zmniejsza się (proces odwracalny) i następuje uwalnianie glukozy z postaci niskolepkiej żelu. Uwalnianie substancji leczniczej odbywa się więc w odpowiedzi na jej zapotrzebowanie.

Z niecierpliwością oczekujemy zastosowania w postaciach leku mikroprocesorów, gdyż można spodziewać się, że dzięki nim kontrola uwalniania substancji leczniczej z takich postaci, o charakterze **biosensorów**, byłaby nieograniczona.

Zwiększenie dostępności biologicznej leku

Dla wielu substancji leczniczych wchłanianie do krwiobiegu po podaniu leku drogą inną niż we wstrzyknięciu jest niedostateczne, by zaistniał oczekiwany efekt terapeutyczny. Wiąże się to przede wszystkim z nieodpowiednią rozpuszczalnością w wodzie lub lipidach. Z kolei inne substancje, jak leki peptydowe lub białka, ulegają rozkładowi enzymatycznemu, gdy podawane są doustnie. W związku z tym zwiększanie dostępności biologicznej leku polega na poszukiwaniu sposobów zwiększania ich rozpuszczalności, a także wykorzystywaniu innych dróg podania, alternatywnych względem podania doustnego i pozajelitowego.

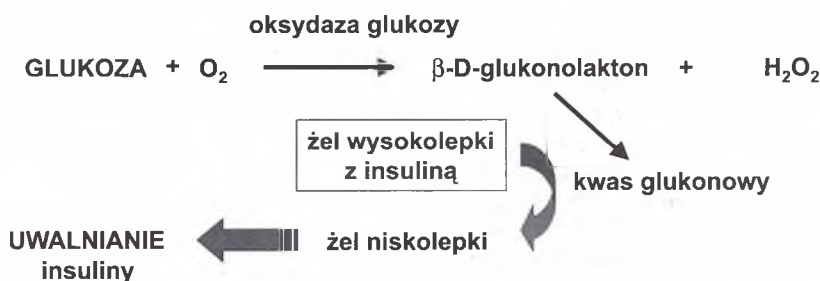
Szeroko stosowana jest w postaciach leku tzw. **solubilizacja**, polegająca na zwiększaniu rozpuszczalności w wodzie dzięki wprowadzeniu do roztworu substancji pomocniczych o charakterze tenzydów, tworzących **micele** – sferyczne struktury o wielkości kilkudziesięciu nanometrów, w których hydrofobowym wnętrzu mogą rozpuszczać się substancje trudno rozpuszczalne w wodzie. Dzięki tej metodzie możliwe jest podanie dożylnie substancji nierozpuszczalnych w wodzie, jak np. przeciwnowotworowego paklitakselu. Wchłanianie po podaniu doustnym peptydu – cyklosporyny – stało się możliwe po rozpuszczeniu jej w postaci **mikroemulsji**.

Coraz szerzej wykorzystywana jest w leczeniu donosowa droga podania leku. Substancje peptydowe (kalcytonina) lub białka (szczepionki) nie są narażone na rozkład proteolityczny, gdy podawane są na błonę śluzową nosa, a ponadto wchłanianie przez tę barierę następuje bardzo szybko. Innym alternatywnym sposobem na dostarczenie leku do organizmu są wdrożone już do praktyki klinicznej **bezigłowe wstrzykiwacze**. Zapewniają one dostępność biologiczną 100%,

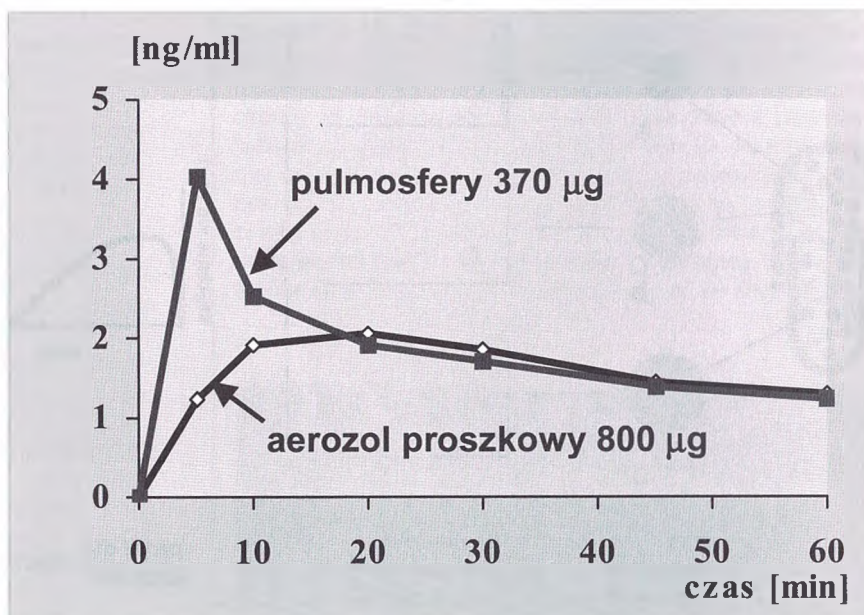
„wtłaczając” roztwór lub proszek substancji leczniczej przez skórę z wykorzystaniem ciśnienia sprężonego gazu.

Wśród pomysłów jeszcze nie w pełni zrealizowanych można wymienić **systemy bioadhezyjne** lub **system mikroigłowy**. Na etapie laboratorium uzyskano już długotrwałe (80 h) obniżenie poziomu glukozy po podaniu myszom bioadhezyjnej tabletki z insuliną. Dzięki temu, że tabletkę ta ściśle przylega do nabłonka jelitowego, następuje wchłanianie insuliny bezpośrednio przez tę barierę, bez narażenia leku na działanie enzymów proteolitycznych. Podjęto również próbę podawania leków proteinowych z wykorzystaniem systemu o właściwościach plastra, którego powierzchnia wypełniona jest mikroigłami o długości kilkudziesięciu mikrometrów, przypominając „rzep”. Mikroigły, pokryte np. lekiem białkowym, bezboleśnie „nakłuwają” barierę warstwy rogowej naskórka i dostarczają lek do żywych warstw naskórka i do krwi.

Problem leków o strukturze białek lub nukleotydów, a więc najnowocześniejszych substancji leczniczych otrzymywanych biotechnologicznie, jest obecnie najważniejszym zadaniem technologii postaci leku. Najbliższy realizacji wydaje się pomysł wykorzystania **inhalacyjnej drogi podania** i prowadzone

Ryc. 3. Mechanizm uwalniania insuliny z „hydrożelu inteligentnego” w rezultacie zwiększonego poziomu glukozy we krwi

Ryc. 4. Schemat pulmosfery i poziom leku we krwi budesonidu po podaniu aerolu w postaci zmikroizowanego proszku lub pulmosfer (Duddu i in. 2003)

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

są już zaawansowane badania kliniczne insuliny w aerozolu. Ta droga, wykorzystywana do tej pory do leczenia schorzeń układu oddechowego, stwarza możliwość wchłaniania przez pęcherzyki płucne substancji, które nie wchłaniają się po podaniu doustnym. W celu efektywniejszego docierania cząstek do płuc tworzone są nowoczesne formy tzw. **pulmosfery** (ryc. 4). Ich gęstość jest bardzo mała, gdyż są wysokoporowate, przypominając kłęбки zwiniętej siatki. Uzyskano znaczące zwiększenie ich dostępności biologicznej w porównaniu z cząstkami typowego proszku.

Terapia celowana

Tym terminem określa się taki sposób wchłaniania leku, że dociera on przede wszystkim do tkanki lub organu, w którym ma wykazywać działanie, w efekcie więc jego kumulacja w innych tkankach jest zminimalizowana, a więc działania niepożądane są również ograniczone. Terapia celowana stała się możliwa dzięki wynalezieniu **liposomów** – pęcherzyków lipidowych o wielkości kilkudziesięciu nanometrów. Są zbudowane z fosfolipidów, takich, które tworzą błony komórkowe. Zamykane są w nich np. leki przeciwnowotworowe i w ten sposób liposomy stają się ich nośnikami do komórek nowotworowych. Dzieje się tak dlatego, że tkanka nowotworowa jest znacznie ukrwiona, a naczynia krwionośne w jej obrębie wykazują większą porowatość, co pozwala na przenikanie przez ich ścianę krążących we krwi mikroskopijnych pęcherzyków. Pokrycie liposomów polimerem hydrofilowym zwiększa ten proces i w tej postaci stosowana doksorubicyna wykazuje znacznie mniejszą kardiotoxyczność i zmniejszony efekt tężenia.

Właśnie nośniki liposomowe są doskonalone w kierunku jeszcze efektywniejszej kumulacji w określonej tkance. Opracowywane są technologie wiązania na powierzchni liposomu przeciwciał przeciw antygenom białkowym charakterystycznym np. dla komórki nowotworu, co umożliwi łącznie się liposomu tylko z tą komórką docelową. Takie liposomy to tzw. **immunoliposomy**. Dalszym krokiem mają być **immunoenzymosomy**

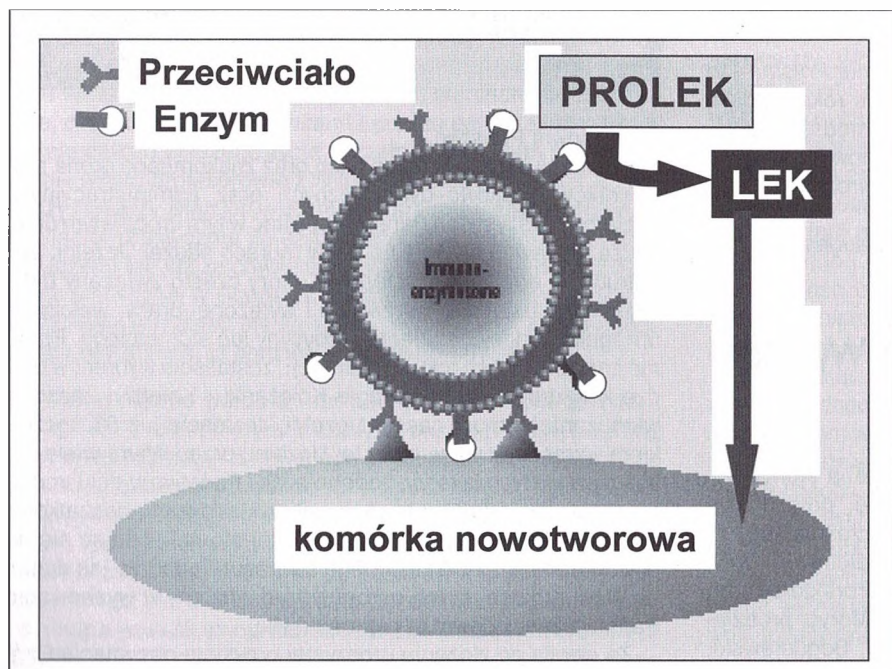
mosomy (ryc. 5) – na powierzchni liposomu obok przeciwciała umieszczony będzie enzym niezbędny do rozkładu prekursora (proleku) leku przeciwnowotworowego. Gdy prolek jest wstrzyknięty dożylnie, ulega rozkładowi do formy aktywnej, jeżeli dotrze do komórki, na której zlokalizowany jest podany wcześniej immunoenzymosom. W ten sposób inne tkanki nie są narażone na działanie formy aktywnej leku.

Podobną funkcję jak liposomy będą być może pełnić jeszcze mniejsze nośniki, o charakterze makrocząsteczek – **dendrymery**. Mają one kształt sferyczny i powstają przez rozgałęzianie się łańcuchy pochodnych aminokwasów. Dendrymery mają zdolność przyłączania cząsteczek leku i przenoszenia ich przez membrany komórkowe.

Biozgodność

Ważną cechą postaci leku jest biozgodność i doskonalenie form leku polegająca również na poszukiwaniu biozgodnych składników (substancji pomocniczych). Ogromnym osiągnięciem ostatnich lat było użycie biozgodnych i biodegradowalnych polimerów: polimeru kwasu mlekowego i glikolowego. To one stanowią nośniki w implantach i mikrosferach pozajelitowych. Innym biozgodnym nośnikiem są wspomniane już fosfolipidy, budujące liposomy, a także stanowiące emulgator w emulsjach dożylnych. Jako idealne pod tym względem postaci leku można wskazać szeroko stosowane obecnie aerozole proszkowe, które tworzy się często bez udziału substancji pomocniczych lub co najwyżej z laktozą.

Podejmowane są dalsze próby tworzenia form nie wymagających użycia substancji pomocniczych. Być może uda się podawać dożylnie zmikronizowane do rozmiarów poniżej 1 mikrometra cząstki substancji leczniczych nierozpuszczalnych w wodzie, co pozwoli wyeliminować solubilizatory z dotychczasowych preparatów. Dendrymery zbudowane z pochodnych aminokwasów to kolejna szansa na biozgodne nośniki leków. Duże zainteresowanie wzbudzają również lipidy, z których można stworzyć mikrosfery, alternatywną formę wobec mikrosfer polimerowych.

Ryc. 5. Idea immunoenzymosomu

Warto zastanowić się, jak na tle dokonanych światowej technologii farmaceutycznej prezentują się możliwości tworzenia nowoczesnych postaci leku w naszej Uczelni. Otóż w Akademii Medycznej w Gdańsku sporządzamy już peletki, systemy transdermalne, mikrosfery polimerowe i lipidowe, systemy bioadhezyjne, dyspersje micelarne, liposomy. Niewątpliwie możemy tworzyć dalsze formy, już zapewne w szerszej współpracy z biologami, chemikami, fizykami i biotechnologami, np. implanty, hydrożele inteligentne, farmakosomy, dendrymery, pulmosfery, czy immunoliposomy. Można stwierdzić, że perspektywy technologii farmaceutycznej są więc obiecujące, a nadzieje uzasadnione dotychczasowymi sukcesami. Kończąc nawiążę do cytatu przewodniego: nie poddajemy się, walczymy o rzeczywistość mniej bolesną.

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

IMMATRYKULACJA STUDENTÓW

Nowy rok akademicki na Wydziale Lekarskim naszej Uczelni rozpoczęły uroczystości immatrykulacyjne:

- 5 września** – kierunek pielęgniarstwo (zaoczne)
- 19 września** – kierunek fizjoterapia – licencjat zaoczny
- 27 września** – kierunek lekarski, stomatologia, English Division
- 29 września** – licencjaty wszystkich kierunków
- 30 września** – kierunek zdrowie publiczne, specjalność – ratownictwo medyczne. Ta ostatnia uroczystość odbyła się w Zespole Szkół Medycznych w Gdyni i została potążona z odstonięciem tablicy informacyjnej.

Po raz pierwszy immatrykulowani studenci wystąpili w togach i biretach, co z pewnością nadało uroczystościom dodatkowej powagi i doniosłości.

Poniżej omówienie uroczystości na podstawie nadesłanych sprawozdań przez D. Wołoszyk, K. Zielińską, mgr B. Kiełbratowską.

I Rok Studiów Zaocznych Oddziału Pielęgniarstwa Wydziału Lekarskiego

swoją immatrykulację miał 5 września w sali im. prof. St. Hillera, udział wzięli: prorektor ds. dydaktyki prof. B. Rutkowski, prodziekan WL prof. Z. Aleksandrowicz, prodziekan WL kierownik Oddziału Pielęgniarstwa prof. W. Bogusławski, prodziekan WL prof. P. Lass, kierownik nowo powołanej Katedry Pielęgniarstwa dr A. Gaworska, przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych mgr D. Adamczyk-Wiśniewska, w imieniu wojewody pomorskiego mgr E. Mówińska.

Przemówienia wygłosili – prorektor prof. Bolesław Rutkowski, prodziekan prof. W. Bogusławski. Studentka I roku, Małgorzata Lewandowska, podziękowała władzom Uczelni za umożliwienie zdobycia dodatkowych kwalifikacji i uzyskania wyższego wykształcenia, poprosiła też o przyjęcie do społeczności akademickiej.

Ślubowanie, wręczenie indeksów, *Gaude Mater Polonia* – to punkty kulminacyjne uroczystości. Studentka II roku studiów zaocznych, Magdalena Michańczyk życzyła młodszym koleżankom wszelkiej pomyślności w czasie studiów, zaś gronu profesorskiemu podziękowała za życzliwość i wyrozumiałość w okresie minionego roku akademickiego.

Na zakończenie uroczystości wysłuchano *Gaudeamus*.

I Rok Studiów Licencjackich Wydziału Lekarskiego

kierunków: elektroradiologia, fizjoterapia, higiena stomatologiczna, technika dentystyczna, pielęgniarstwo, położnictwo immatrykulował swoich studentów w dniu 29 września 2003 r., też w sali im. prof. St. Hillera Collegium Biomedicum.

Uroczystość swoją obecnością zaszczytili: prorektorzy prof. B. Rutkowski, prof. S. Bakuła, dziekan prof. J. Moryś, prodziekan prof. Z. Bereznowski, prodziekan prof. W. Bogusławski, prodziekan prof. P. Lass, prodziekan dr hab. L. Bidzan.

Prorektor prof. B. Rutkowski, bardzo ciepło i serdecznie zachęcał studentów do nauki oraz do uczestnictwa w studenckich organizacjach naukowych; przypomniał, że studia to okres silnie przeżywanych emocji, wrażeń, które pamięta się całe życie.

Również prodziekan prof. P. Lass, bardzo serdecznie przywitał studentów na „pokładzie Akademii Medycznej”.

Ślubowanie, które przyjął dziekan prof. J. Moryś, potem wręczenie indeksów i *Gaude Mater Polonia*, słowa podziękowania od dr K. Emerich-Poplatek, opiekuna I roku higieny stomatologicznej, życzenia od braci studenckiej z II roku i radosne *Gaudeamus* – zapewne na długo zapadną w pamięci młodych studentów.

I Rok Wydziału Lekarskiego

Przemówienie dziekana prof. Janusza Morysia

Szanowni Państwo,

W imieniu władz dziekańskich oraz znakomitego grona pracowników naukowo-dydaktycznych oraz administracyjnych chciałbym wszystkich Państwa powitać w tym uroczystym dniu. Jakże niedawno pojawiliście się w murach naszej Uczelni, aby w trudnym egzaminie wstępnym, który często związany był z wieloma miesiącami wyrzeczeń i wytężonej pracy, walczyć o upragniony indeks studenta medycyny lub stomatologii. Pomimo znacznej w tym roku konkurencji, zostaliście wybrani w drodze konkursu i macie, Drogie Koleżanki i Koledzy, zaszczyt wkroczenia w mury naszej Uczelni. Jesteście już 58. rocznikiem wkraczającym w mury tej Uczelni, przed Wami wiele pokoleń przyszłych lekarzy, podobnie jak i Państwo w dniu immatrykulacji zasiadało w ławach sal wykładowych, początkowo budynku starej anatomii, a później tej oto sali, czując się na pewno dumnym z odniesionego sukcesu. Podobnie jak dumni są Wasi rodzice, iż ich ogromny trud włożony w wychowanie Państwa zaowocował tą piękną chwilą.

Za chwilę po złożeniu uroczystej przysięgi otrzymacie Państwo upragniony indeks, który stanowi namacalny dowód wstą-

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

pienia do społeczności akademickiej naszej Uczelni. Jednak powinniście pamiętać, iż sam fakt otrzymania indeksu nie oznacza uzyskania już dyplomu lekarza medycyny. Jest to bowiem bardzo zwodnicza chwila, w której każdemu z nas wydaje się, iż osiągnął już wszystko i nic tego faktu nie może zepsuć. Przed Państwem bardzo długa droga zdobywania wiedzy, może w opinii wielu z Was niepotrzebnej, ale w opinii grona nauczycieli niezbędnej w Waszej przyszłej pracy. Wstępujecie Państwo na ciągle jeszcze nie w pełni zbadaną drogę, która z jednej strony jest wspaniałym przeżyciem i jednocześnie powołaniem niesienia pomocy ludziom chorym, ludziom często zagubionym, przestraszonym sytuacją, w jakiej się znaleźli, a z drugiej strony wstępujecie na drogę najeżoną niezliczonymi trudami, zwątpieniem często łączącym się z wręcz niezrozumiałą niemocą pomocy drugiemu człowiekowi. Do Waszego przyszłego zawodu przygotowują Was będzie znakomita kadra dydaktyczna, olbrzymia rzesza nauczycieli i pracowników naukowo-dydaktycznych, których nazwiska znane są nie tylko w kraju, ale i poza jego granicami. Oczywiście, Szanowni Państwo, od tego, w jakim stopniu skorzystacie z tej wiedzy, którą w ciągu najbliższych lat będziemy starali się Państwu przekazać, od Waszego zaangażowania w naukę zależeć będzie Wasz przyszły los i los pacjentów Wam powierzonych. Nie ma bowiem chyba niczego wspanialszego na świecie niż umieć udzielić pomocy osobie, która oczekiwać jej będzie od Was w Waszym przyszłym zawodowym życiu.

Wasza sumienność i pracowitość nagradzana będzie odpowiednimi dla jej poziomu i obiektywnymi ocenami przez Waszych nauczycieli, ale pamiętajcie, proszę, iż niewiedza, brak zaangażowania, lekceważenie obowiązków studenta spotykać się będzie z dezaprobatą grona nauczycielskiego. Jesteście bowiem na Uczelni, której podstawowym obowiązkiem jest nałóżycie przygotować Was do przyszłej pracy, do umiejętnego korzystania z wiadomości, ale również do współdziałania z kolegami lub koleżankami, z całym zespołem terapeutycznych, którego jedynym celem powinno być dobro pacjenta. Będziemy zawsze do Państwa dyspozycji, zarówno w chwilach Waszych sukcesów, jak i mam nadzieję, przejściowych kłopotów. Cała kadra nauczająca starać się będzie przekazać Państwu maksimum wiedzy i umiejętności, a dziekanaty służyć będą pomocą w bieżących sprawach administracyjnych. Starać się będziemy pomagać Państwu we wszystkich sprawach dotyczących Waszego pobytu w naszej Uczelni, staniecie się za chwilę jej częścią, jej wychowankami i proszę pamiętajcie o tym w trakcie całego Waszego życia. Uczelnię tę bowiem tworzyli po wojnie wielcy profesorowie z Wilna, kształcąc wspaniałych badaczy i lekarzy znanych w licznych krajach świata, mamy wielu przyjaciół praktycznie na całym świecie, a wstępując w mury tej Uczelni też już za chwilę staniecie się częścią historii Akademii Medycznej w Gdańsku. Starajcie się więc, aby Wasi nauczyciele nie musieli się za Was wstydzić, a Uczelnia nasza mogła być dumna, iż będziecie jej wychowankami.

And now some words to our new students from abroad. I would like to welcome you warmly at our University. Starting from today you begin a new stage in your life – a very hard one but at the same time a wonderful stage of helping sick people; helping them through diagnosis, treatment, recovery, but also in their last way. The way to fulfill this mission is extremely hard. I can't promise you that it will be successful to all of you, but I can promise you that anyone who will do their best will succeed. I hope you will enjoy your time at the Medical University of Gdańsk and after six years of study you will receive in the same hall the MD diploma. Then the medical career will open for you.

Of course, studying does not mean hard work only. It also means the most wonderful time of your life and I am sure that both the University and Students' Union give you various opportunities to spend time with other students in an interesting and joyful way. So, welcome to the University, be part of our community. I wish you all the best at the University as well as in the Treecities.

Przemówienie

dr. Henryka Zawadzkiego, opiekuna studentów I roku Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego

Drodzy młodzi przyjaciele, za chwilę studenci I roku Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego!

Jeszcze parę chwil temu na zapleczu tej sali obserwowałem przygotowania JM Rektora, Dziekanów, Nauczycieli Akademickich, do powitania Was, (za chwilę już studentów) do tej wyjątkowej uroczystości immatrykulacji. Wyjątkowej i jedynej. Wszyscy nauczyciele akademicki byli mniej lub bardziej podekserwowani. Wcale nie mniej niż Wy. Chwilami była nawet zadziwiająca cisza. A przecież w ciszy odbywają się sprawy najważniejsze: sen, pocałunek, spowiedź, rozpacz, wyznanie miłości, pożegnanie.

Dla grona profesorskiego, które dziś Was wita, ta immatrykulacja nie jest pierwsza, Tak, to prawda. Ale każdego roku są tu witani inni młodzi ludzie. Inni zaczynają trud studiowania. A jak inni, to i nowe znaki zapytania. O talenty, o możliwości, o wrażliwość, o kulturę bycia, a nawet o wygląd zewnętrzny. To tak jak na pierwszej randce. Wszystko jest ważne i na wszystkim zwracamy uwagę.

Podejmując studia na tej Uczelni dokonaliście wyboru. A wybór to jednocześnie rezygnacja z czegoś. Rezygnacja z pewnych elementów dotychczasowego życia. Rezygnacja na rzecz czegoś bardziej wzniosłego. Nie zawsze tracimy, gdy pozbywamy się czegoś. Podczas wykładów, ćwiczeń, seminariów, zaliczeń i egzaminów skorzystamy z Waszej przeszłości, z tego, co dotąd zdobyliście po to, by przybliżyć Wam przyszłość.

Ale zapewniam, nikt nie będzie się Wam podlizywał. Owszem, wymagał, bo przecież przyszłście tu sami, z własnej woli, z podpowiedzi własnego wnętrza i nie po to, by skończyć studia, otrzymać dyplom, ale by nauczyć się, by wykształcić się i w przyszłości być dobrymi lekarzami.

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

Niech te studia będą tryumfem Waszej odwagi, silnej woli i nadziei nad słabościami życia i jego chropowatością. Odkrywajcie swoje zdolności i cieszcie się nimi. Samo odkrywanie już jest mądrością, początkiem tego, co może być najgłębsze w Waszym życiu.

W czasie Waszych studiów na tej wyjątkowej Uczelni, spotka Was wiele. Wiele zagadek, znaków zapytania, wiele tajemnic. Bądźcie uważni.

Parę dni temu skończył się w naszej Uczelni Międzynarodowy Zjazd Biochemików. Kolosalne przedsięwzięcie dla wielu obecnych na tej sali nauczycieli. Stawiali sobie wiele pytań – by jeszcze więcej tajemnic odczytać, by jeszcze bardziej podpatrzeć naturę. By podzielić się swoimi spostrzeżeniami, analizami wielu prac, doświadczeniami – wykonywanymi w pracowniach i tylko po to, by pomóc cierpiącym, by znaleźć lepsze rozwiązania, by poznać tajniki ludzkiej egzystencji. Przecież nawet zwykły posiłek jest wielką tajemnicą.

Czy zdajecie sobie sprawę, ile reakcji chemicznych zachodzi podczas spożywania posiłków? Tylko po to, by pokarm przemienił się w nasze ciało i pozwolił żyć. To prawdziwy cud.

Życzę Wam, by i Wasza nauka podczas wykładu, seminarium, podczas ćwiczeń, w ciszy domowego pokoiku, w akademiku, w bibliotece, była jak światło, które jest ruchliwe, zaradne, które wciska się przez każdą szczelinę.

Owszem, nieraz przyjdą chwile zwątpienia. Nie bójmy się ich. Niech one będą jak sól, która naszym wysiłkom nadaje smak. W niepowodzeniach sprawdzamy się i uświadamiamy sobie nasze słabości i braki. Nie odrzucajcie swoich trosk, zmartwień, trudności, bo te inne mogą okazać się jeszcze większe.

Jeżeli będziemy szli przez studia bez jakichkolwiek problemów, to możemy wyjść z tej Uczelni, owszem, z dyplomami, ale będziemy słabeuszami. Nie będziemy tak silni, jak powinniśmy być. Nie bójmy się niepowodzeń. Przypomnijmy sobie, ile razy zmartwienia, kłopoty, noce nieprzespane, pomogły nam spojrzeć na siebie korzystnie, coś zrozumieć inaczej, lepiej. I okazało się, że zadanie było wykonalne, że to tylko stopień, to tylko furtka, przez którą musimy przejść na drodze naszego dojrzenia. Kiedy chcemy wejść na górę, to od samego patrzenia góra nie stanie się mniejsza.

Miejmy też czas dla siebie. Na ciszę. Bo tyle wśród nas hałasu. To, co najważniejsze odbywa się po cichu. Serce pracuje po cichu. Jak masz czas dla siebie, to i mniej chwastów w Tobie. Kiedy zostajemy sami, dojrzewamy, bo nikt nam nie przeszkadza. Nie zastania, nie zakrywa niczego sobą. Wielkie drzewo wyrasta z małego ziarna, ukrytego pod ziemią. Jest tam głucho, ciemno i raczej mało ciekawie. Zamiast barwnych kwiatów poskręcane w dziwnym tańcu korzenie.

Zamiast przepięknych, ubarwionych, śpiewających ptaków, krety, pędraki, dżdżownice. Ale każde drzewo rośnie nie tylko w górę, ale i w dół. Bez tego drzewa, wydawałoby się ponurego, tajemniczego, niekolorowego, niedekoracyjnego – nie byłoby tego co piękne, i co nas tak zachwyca.

Najczęściej chcemy być widoczni, zauważeni. Szczególnie dzisiaj. Szukamy tylko efektów, tylko owoców, lubimy, jak na nas patrzą, zachwycają się. Zapominamy o korzeniach.

A są nimi nasze rodzinne domy, spracowane ręce mamy i zatroskane, i zmęczone oczy taty, cicha modlitwa i marzenia dziadków, uwagi i trud nauczycieli ze szkół podstawowych, licealnych i innych. Nie zapominajmy o nich.

Jako Wasz opiekun chcę radość się razem z Wami i uczestniczyć w Waszych sukcesach, ale i trudach. Chciałbym być mostem dla Was wszystkich, przechodzących na drugi brzeg.

Jeśli będziecie rzetelni, systematyczni, pilni i pracowici, to Wasza nauka przyniesie upragnione owoce. Jeśli nawalicie i będziecie się potykać się o własne ułomności, to Wasz opiekun będzie się za Was modlił, więc tak czy owak wyjdziecie na swoje.

Jego Magnificencjo Rektorze, zechciej przyjąć tych młodych ludzi do naszej Akademickiej Społeczności.

Vivant flora at crescant at multiplet Alma Mater Gedanensis.

Przemówienie

dr. Janusza Dziewiątkowskiego opiekuna studentów anglojęzycznych Wydziału Lekarskiego

Dear young friends of the first year.

I am sure that you have heard from many people that you start the most beautiful time of your life. Believe me, that is true. I would like to welcome you. You are now beginning the journey of your life.

Last week, during play with my seven-year old son, I suddenly thought about how it would be this year with new group of young people. 'Cause we were playing with wooden train called Brio, I realized that your studies, and your future work as physician, is just like the train.

The destination of the journey of your train is known. Nobody should choose the train called STUDYING MEDICINE without knowledge of the purpose. This trip will not be so easy. This is a journey from microworld to macroworld. From almost invisible molecules, substances – needed for life of cells. Through the enzymes, hormones, transmitters used for communication. Through the cells constituting tissues, visible under the microscopic glass. Through the organs that you can take to your hand, organs that fulfill specific vital role. To the whole body, consisting of soma and psyche. The latter – being the most important part of our humanity will be the most difficult to know.

Then you will encounter your first patients. People like you – but with illnesses, sorrow, sadness. This will be the point of the next part of your journey: from needing help to giving help. You will see how your older colleagues will help patients be healthy

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

and happy. What methods should be used. With the soma it will usually be easy – cut, remove, or treat with some substances. However – with the psyche – there will be no such easy way.

When you almost finish your journey, you will have to deal with the most important moments of the life – birth that is its beginning and death – that is its end. Be sure that all what you will see, hear or do will be accompanied by your fillings – sometimes – with happiness, sometimes – with the sadness. Through this journey your soul will undergo its own development. It is necessary. The mind alone is not able to lead you through the world of choices, with the most complicated one – when YOU will have to decide of somebody's life – birth and death.

Therefore, from the beginning, treat the people in the same way as you would like to be treated, because we (the patients and physicians) are all the same persons – and, as I believe – children of the same God. From the beginning try to take the responsibility for your journey. If you do this, you will be able to take the responsibility for your patients, and they will give you, without afraid, their body and souls, to heal.

Dear friends,

Your journey is now ready to begin. Your train called STUDIES is waiting. It will be very fast journey – only six years. You will have the stops in between, to have colleagues, friends, to have time just for fun. To explore regions of our beautiful city, country, even world, when you are able to do this and when you have time to do this.

Remember that we – teachers – are to direct your train in proper way. We can promise that on your way to reach the knowledge we will try to keep the green lights.

Sometimes, to increase your attention, we will have to switch on the yellow light. Sometimes, to avoid possible accident, we will have to switch the red light "on". This will occur, when you fail an exam or credit. Before the red light you have to stop. Even if you think, that you are right, that you can go further. But we know that further trip can be dangerous. We must not allow your trip be immediately continued. But we will allow your trip, by giving the green light next time, if we know that you are able to help the others and able to decide about somebody's health or life. Now take bags of your previous experience and knowledge about the world. Through the whole journey keep your eyes and ears open. Please, through the whole six-year lasting journey, fill your bags up with everything that you have seen, heard and done. After that, till the end of your life, your train will

consist of only one wagon and you will have to go alone. You must not get out from your train.

I wish you only green lights, heavier and heavier bags. I wish you ability to open your bags to help the other people or your younger colleagues who would like to follow your way. I wish you all the best in the future.

Słowo od studentów

Pierwszy krok już za nami...

27 września 2003 roku o godzinie 8.00 hol w gmachu Collegium Biomedicum Akademii Medycznej w Gdańsku wypełnił tłum odświętnie ubranych młodych ludzi. Tego dnia mieliśmy dostąpić zaszczytu wstąpienia w poczet studentów Akademii Medycznej.

Większość z nas spotkała się tutaj po raz pierwszy, toteż początkowo atmosfera pełna była nieufności i nerwowych spojrzeń. Poziom napięcia rósł z każdą chwilą, wobec świadomości wyjątkowości i niepowtarzalności przeżyć, jakie niesie ze sobą jedyna i niepowtarzalna chwila IMMATRYKULACJI.

W pewnym momencie, drzwi sali wykładowej im. prof. Hillebra otworzyły się i zaczęło się to, co nigdy więcej w życiu się nie powtórzy. Wywoływano nazwiska wszystkich zgromadzonych przed salą. Wyczytywani wkraczali do środka, początkowo niepewnym i ostrożnym krokiem, bynajmniej nie z powodu wypastowanego, lśniącego parkietu. Stopniowo jednak zdenerwowanie zaczęło ustępować ciekawości i szczególnie wrażli, jakie na zebranych wywarła ogromna, odświętnie udekorowana sala.

Wszystko to odbywało się pod życzliwym spojrzeniem Opiekuna studentów I roku, dr. Henryka Zawadzkiego, który przywitał nas z humorem, uśmiechem i nieoczekiwaną radością. To On sprawił, że siedząc w tej ogromnej sali, pośród licznych nieznanym sobie koleżanek i kolegów, przestaliśmy czuć się obco. Po raz pierwszy mogliśmy odczuć, że jesteśmy częścią pewnej społeczności, mającej ten sam cel, do którego będziemy wspólnie, przez najbliższe lata dążyć.

Wkrótce, po atmosferze panującej w holu nie pozostało ani śladu, co było niewątpliwą zasługą naszego Opiekuna. Przekazał nam wszystkie niezbędne informacje dotyczące uroczystości, w której mieliśmy uczestniczyć. W ekspresowym tempie nauczył nas hymnu akademickiego *Gaudeamus igitur*, który mieliśmy uroczyście odśpiewać przed Senatem i władzami Uczelni. Następnie zorganizował spotkanie z paniami z Dziekanatu, z p. Dyrektorem Biblioteki Głównej, Kierownikiem Studium WF i Studium Języków Obcych, którzy rozwiali wiele nurtujących nas wątpliwości. Przez cały czas nasz Opiekun czuwał nad nami i dodawał nam otuchy w oczekiwaniu na tę najważniejszą chwilę w życiu, każdego młodego absolwenta szkoły średniej. Ta zaś, nadeszła w samo południe, dokładnie o godzinie 12, kiedy to władze Uczelni z JM Rektorem wkroczyły do sali. Przywitaliśmy je z należytym szacunkiem, na stojąco.

Dr Henryk Zawadzki, nasz Opiekun powitał i przedstawił nam wszystkim przybyłym na tę uroczystość członków Senatu i Rady Wydziału, a następnie oficjalnie powitał nas. Mówił bardzo pięknie na temat naszej przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Przypominał o trudach drogi, jaką

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO W AMG

wybraliśmy, o sukcesach i porażkach, które będą w tej drodze towarzyszyły. Przestrzegaliśmy przed chwilami słabości, z którymi przyjdzie się zmierzyć, zachęcać do wytrwałości w dążeniu do wytyczonego przez nas celu. Uświadomił, jak wielką i piękną nauką jest medycyna oraz jaka odpowiedzialność spoczywa na tych, którzy pragną zgłębiać jej tajniki. Podkreślał ze szczególną mocą, że składając ślubowanie wstępujemy w szeregi określonej społeczności, którą odtąd będziemy reprezentować, i że z tego tytułu spoczywają na nas szczególne obowiązki, w tym zwłaszcza, dbanie o wizerunek naszej *Alma Mater*.

Po tym niezwykle poruszającym przemówieniu, zauroczeni ciągle jeszcze rozbrzmiewającymi w naszych uszach słowami dr. H. Zawadzkiego, wysłuchaliśmy rektora Uczelni prof. Wiesława Makarewicza, dziekana prof. Janusza Morysia i opiekuna studentów anglojęzycznych dr. J. Dziewiątkowskiego. Wszyscy przywitali nas niezwykle serdecznie i ciepło.

Na prośbę studentów, Jego Magnificencja Rektor dokonał aktu przyjęcia nas w poczet studentów, a Dziekan przyjął od nas ślubowanie. Uroczyste przysięgaliśmy „zdobywać wiedzę i umiejętności, przygotowując się do pracy w służbie zdrowia ludziom i Ojczyźnie”. Wypowiadając słowa przysięgi, ubrani jednakowo w symboliczne togi, otrzymane od Uczelni, mieliśmy poczucie przynależności do wspólnoty, o której mówił dr H. Zawadzki. Nie byliśmy już obcymi na Uczelni, staliśmy się najmniejszą z jej molekuł.

Przypięciem immatrykulacji był najbardziej oczekiwany moment – wręczenie upragnionych indeksów. Każdy z nas, z mniej lub bardziej skrywaną dumą, osobiście odebrał z rąk dziekana prof. J. Morysia ten namacalny dowód przynależności do naszej *Alma Mater*. Od tej chwili bowiem byliśmy już pełnoprawnymi członkami społeczności akademickiej, do której tak bardzo pragnęliśmy należeć. Dowodził tego indeks, który trzymaliśmy w dłoniach, a który będzie nam towarzyszył przez najbliższe 6 lat naszego życia. Na jego kartkach zostanie zapisana nasza własna historia w murach tej wspaniałej Uczelni. Może właśnie dlatego z takim przejęciem oglądaliśmy jego puste jeszcze strony.

Na zakończenie uroczystości odśpiewaliśmy *Gaudeamus igitur*. Zgodnie ze słowami hymnu, cieszyliśmy się, bo dostąpiliśmy zaszczytu, o którym tak bardzo marzyliśmy. Ten dzień był zwieńczeniem naszych wielomiesięcznych wysiłków, jakie włożyliśmy w naukę w szkole średniej. Jest to także początek lat, które w te wysiłki będą równie mocno obfitowały. Wiemy jednak, że aby osiągnąć cel, należy do niego wytrwale dążyć. Dlatego wierzymy, że z czasem karty naszego indeksu wypełnią się do końca, a my staniemy się częścią historii naszej wspaniałej Uczelni. Pierwszy krok już za nami – zostaliśmy przyjęci w jej mury. Vivat Academia!

Marta Pękała
studentka I roku

AMICUS STUDENTIS

Podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego do wielu nagrodzonych i wyróżnionych osób dołączyli także wybitni nauczyciele wybrani przez studentów. Obecnie, gdy uczelnia kładą coraz większy nacisk na jakość nauczania, nasza Akademia dołącza do tych ośrodków, w których student coraz bardziej staje się podmiotem podejmowanych działań a nie jedynie materiałem do ukształtowania. Tymi, przez których te zadania Uczelni mogą się ziszczać, są właśnie dydaktycy, uhonorowani tytułem AMICUS STUDENTIS. Uhonorowane osoby to nie tylko specjaliści w swych dziedzinach, ale także mistrzowie, jakich student pragnie naśladować oraz przyjaciele, na których można liczyć, gdy nie wszystko idzie tak, jakbyśmy chcieli.

Tytułem AMICUS STUDENTIS w roku akademickim 2002/2003 zostały wyróżnione następujące osoby: **dr Barbara Damasiewicz** z Katedry i Zakładu Biofarmacji i Farmakodynamiki, **dr Jolanta Hreczecha** z Zakładu Anatomii Klinicznej, **dr Jerzy Dziewiątkowski** z Zakładu Anatomii i Neurobiologii.

Łukasz Balwicki
przewodniczący Samorządu Studenckiego

Nowi DOKTORZY

Na Wydziale Lekarskim AMG stopień doktora nauk medycznych otrzymali:

w zakresie biologii medycznej:

1. dr n. med. Barbara BYKOWSKA, biolog, Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii AMG, praca pt. „Flora mikologiczna w makroregionie gdańskim w latach 1984-2000”, promotor: dr hab. Roman Nowicki, prof. nzw. AMG,
2. dr n. med. Magdalena GOŁOS, słuchacz Studiów Doktoranckich, Zakład Immunopatologii AMG, praca pt. „Wpływ czynników naczynioruchowych na metabolizm i funkcję podocytów kłębuszków nerkowych”, promotor: prof. dr hab. Jan Stępiński,
3. dr n. med. Agnieszka KOWALSKA, słuchacz Studiów Doktoranckich, Katedra Biotechnologii Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-AMG, praca pt. „Oddziaływanie aminokwasowych pochodnych protoporfiryny: PPA₂Arg₂ oraz PP(AA)₂Arg₂ z białkami osocza i komórek nowotworowych”, promotor: prof. dr hab. Anna Podhajska,
4. dr n. med. Dominika Ewa WOŹNICZKO, słuchacz Studiów Doktoranckich, Katedra i Zakład Farmakologii AMG, praca pt. „Analiza farmakoekonomiczna wybranych środków do znieczulenia ogólnego”, promotor: prof. dr hab. Jacek Petruszewicz,

w zakresie medycyny:

1. dr n. med. Dariusz DYMECKI, asystent, Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Endokrynologicznej AMG, praca pt. „Wskazania i wyniki endoskopowej sfinkterotomii żółciowej w chorobach dróg żółciowych”, promotor: dr hab. Marek Dobosz,
2. dr n. med. Rafał Tomasz DZIADZIUSZKO, asystent, Klinika Onkologii i Radioterapii AMG, praca pt. „Kliniczne znaczenie występowania naczyniowo-śródłonkowego czynnika wzrostu / VEGF/ w niedrobnokomórkowym raku płuca”, promotor: prof. dr hab. Jacek Jassem,
3. dr n. med. Irena Renata GROBELNY, asystent, Klinika Chirurgii Plastycznej i Leczenia Oparzeń AMG, praca pt. „Metoda skojarzonego leczenia obrzęku limfatycznego kończyny górnej u chorych po amputacji piersi z powodu raka”, promotor: dr hab. Janusz Jaśkiewicz, prof. nzw.,
4. dr n. med. Joanna Zofia JABŁOŃSKA-BRUDŁO, asystent, Katedra i Zakład Rehabilitacji AMG, praca pt. „Dynamika zmian obrazu klinicznego i elektrofizjologicznego w 7-letniej prospektywnej analizie następstw urazu termicznego u ofiar pożaru Hali Widowiskowej Stoczni Gdańskiej w roku 1994”, promotor: dr hab. Stanisław Bakuła, prof. nzw.,
5. dr n. med. Marek KOBUS, asystent, Oddział Detoksykacji i Terapii Uzależnień, Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych, Starogard Gdański, praca pt. „Ocena skuteczności terapii w schizofrenii lekami przeciwpsychotycznymi II generacji w porównaniu z leczeniem skojarzonym śpiączkami insulinowymi i neuroleptykami klasycznymi”, promotor: prof. dr hab. Adam Bilikiewicz,
6. dr n. med. Joanna Beata KOMORNICZAK, słuchacz Studiów Doktoranckich, Samodzielna Pracownia Patomorfologii Klinicznej, Instytut Późnictwa i Chorób Kobiectw AMG, praca pt. „Wykładowe dojrzalości bariery łożyskowej człowieka”, promotor: prof. dr hab. Maria Hrabowska,
7. dr n. med. Adam Szymon KOSIŃSKI, asystent, Zakład Anatomii Klinicznej, Katedra Anatomii AMG, praca pt. „Mostki mięśniowe nad tętnicami wieńcowymi i ich wpływ na zmiany miażdżycowe i niedokrwienne w sercu człowieka dorosłego”, promotor: prof. dr hab. Marek Grzybiak,
8. dr n. med. Joanna Monika ŁAPIN, asystent, Klinika Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego

Katedry Chorób Psychiczych AMG, praca pt. „Ocena funkcji poznawczych u pacjentów powyżej 55 roku życia leczonych różnymi grupami leków przeciwdepresyjnych”, promotor: prof. dr hab. Adam Bilikiewicz,

9. dr n. med. Krzysztof ROSZAK, asystent, SPSK Nr 1 ACK AMG, Klinika Kardiologii Instytutu Kardiologii AMG, praca pt. „Ocena wartości klinicznej termografii podczas operacyjnego pomostowania tętnic wieńcowych”, promotor: dr hab. Janusz Siebert,
10. dr n. med. Michał RYNKOWSKI, lekarz w 1 roku pracy, SPSK Nr 1 ACK, Katedra i Klinika Neurochirurgii AMG, praca pt. „Skutki ucisku retraktorów mózgowych na regionalny przepływ mózgowy w badaniu Tomografii Emisyjnej Pojedynczego Fotonu (SPECT)”, promotor: prof. dr hab. Paweł Stoniewski,
11. dr n. med. Wojciech SUCHODOLSKI, kierownik Informacji Medycznej, Dział Medyczny Novartis Poland sp. z o.o. Warszawa, praca pt. „Prof. dr med. i dr fil. Tadeusz Bilikiewicz jako historyk medycyny”, promotor: prof. dr hab. Zbigniew Machaliński,
12. dr n. med. Piotr Brunon STALKE, asystent, Klinika Chorób Zakaźnych Instytutu Chorób Wewnętrznych AMG, praca pt. „Współzależność pomiędzy mięszszowymi uszkodzeniami wątroby a zakażeniami *Helicobacter pylori*”, promotor: prof. dr hab. Jan Stępiński,
13. dr n. med. Marek Paweł SUCHORZEWSKI, kierownik Poradni Przeciwbólowej, Przychodnia Przychodnia Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Gdańsku, praca pt. „Porównawcza ocena skuteczności blokad zewnątrzoponowych i przekrojowej elektrostymulacji nerwów w leczeniu przewlekłych zespołów bólowych szyjno-ramiennych”, promotor: dr hab. Andrzej Basiński,
14. dr n. med. Małgorzata Izabela SZWOCH, młodszy asystent, SPSK Nr 1 ACK AMG, II Klinika Chorób Serca Instytutu Kardiologii AMG, praca pt. „Nowe, nieinwazyjne testy wrażliwości baroreceptorów tętniczych w przewidywaniu śmiertelności sercowej oraz arytmicznej u osób po zawale serca zaliczanych do grupy niskiego ryzyka”, promotor: dr hab. Grzegorz Raczak,
15. dr n. med. Szymon WOJTYLAK, asystent, Samodzielna Pracownia Patomorfologii Klinicznej Instytutu Późnictwa i Chorób Kobiectw AMG, praca pt. „Analiza morfometryczna błony śluzowej jamy macicy w stanach dysplazji okołomenopauzalnych”, promotor: prof. dr hab. Maria Hrabowska,
16. dr n. med. Magdalena WSZĘDYBYŁ-WINKLEWSKA, asystent, Katedra i Zakład Fizjologii AMG, praca pt. „Zmiany szerokości przestrzeni podpajęczynówkowej i tętnienia wewnątrzczaszkowego okolicy czołowej oraz wybranych parametrów krążeniowych podczas próby Valsalvy i pracy statycznej”, promotor: prof. dr hab. Witold Juzwa,

w zakresie stomatologii:

1. dr n. med. Elżbieta ZEDLER, asystent, Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej AMG, praca pt. „Udział drobnoustrojów beztlenowych w przewlekłych procesach zapalnych tkanek okotwierzołkowych zęba”, promotor: dr hab. Anna Kędzia, prof. nzw.

Na Wydziale Farmaceutycznym AMG stopień doktora nauk farmaceutycznych otrzymały:

1. dr n. farm. Ewa KOBIERSKA – starszy referent inżynierijno-techniczny Katedry i Zakładu Technologii Chemicznej Środków Leczniczych AMG, praca pt. „Synteza i badania strukturalne nowych pochodnych 2-imidazoliny”,
2. dr n. farm. Iwona RADECKA – asystent Katedry i Zakładu Chemii Analitycznej AMG, praca pt. „Rozmieszczenie i wzajemne relacje między pierwiastkami metalicznymi w surowcach roślinnych stosowanych w lecznictwie”.

prof. Zdzisław Wajda

SYLWETKA PROFESORA ZDZISŁAWA KIETURAKISA

Sesje Chirurgii Endokrynologicznej 61 Zjazdu Towarzystwa Chirurgów Polskich w Gdańsku, wrzesień, 2003, zostały poświęcone pamięci Profesora Zdzisława Kieturakisa, jednego z najwybitniejszych chirurgów polskich, współtwórcy chirurgii gdańskiej. Jednym z głównych zainteresowań Profesora była chirurgia endokrynologiczna. Przy tak doniosłej i uroczystej chwili trudno oprzeć się refleksji i poza biografią Profesora, nie wspomnieć o działalności, historii i dalszych losach Kliniki, której prof. Zdzisław Kieturakis był twórcą, której był założycielem.

Zdzisław Kieturakis urodził się 25 listopada 1904 r. w Mstowie pod Częstochową. Był wychowankiem Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Studia ukończył otrzymując dyplom lekarza medycyny w 1933 r. Już w czasie studiów interesował się chirurgią, czas wolny poświęcał Klinice Chirurgicznej. Ta szczególna pasja, umiłowanie chirurgii, zwróciła nań uwagę ówczesnego kierownika Kliniki Chirurgicznej Uniwersytetu Wileńskiego, prof. Kornela Michejdy, który zaangażował go w niespełna rok po ukończeniu studiów. Wybuch wojny przerwał normalny tok pracy Profesora. 15 grudnia 1939 r. Klinika Chirurgiczna Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie uległa likwidacji. W 1939 roku został zmobilizowany w randze porucznika, następnie internowany z Garnizonem Wileńskim i zwolniony w tym samym roku. W czasie wojny pozostał w Wilnie, pracując w różnych szpitalach, brał też czynny udział w ruchu oporu, w Armii Krajowej Okręgu Wileńskiego, organizując pomoc lekarską, operując żołnierzy AK. Po zakończeniu wojny, w listopadzie 1945 roku, opuszcza Wilno i po krótkim pobycie w Łodzi i Kaliszu obejmuje ponownie stanowisko adiunkta Kliniki Chirurgicznej, organizowanej i kierowanej przez prof. Michejdę w powstającej Akademii Lekarskiej w Gdańsku. By w pełni wyobrazić sobie ogrom podjętych zadań, trzeba cofnąć się do obrazu zniszczonego Gdańska, do pierwszych powojennych miesięcy toczącego się życia w tym mieście. Powstająca Akademia Lekarska jedyną klinikę chirurgiczną organizuje w murach zniszczonych obiektów dawnego Miejskiego Szpitala Gdańskiego. Pilna potrzeba zapewnienia pomocy chirurgicznej ludności wyniszczonej wojną zmuszała do podjęcia i wykonania jakże trudnej w tych warunkach pracy i organizacji Kliniki. Olbrzymi napływ chorych, ciągły ostry dyżur, wymagał stałej obecności Profesora w tym czasie. Klinikę traktował jak swój dom, tu zamieszkał, by o każdej porze dnia i nocy służyć młodemu zespołowi radą i pomocą, by móc wszystkich ciężko chorych operować osobiście. W 1948 roku habilituje się na podstawie pracy „Z dziedziny chirurgii kamicy żółciowej” i uzyskuje tytuł docenta. We wrześniu tegoż roku otrzymał od władz Uczelni polecenie zorganizowania i objęcia kierownictwa III Katedry i Kliniki Chirurgicznej. Profesor wraz z młodym zespołem asystentów tworzy nową placówkę chirurgii AM w Gdańsku.

Katedra i III Klinika Chirurgii zostały utworzone na mocy uchwały Senatu i rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 1948 r. Na kierownika Kliniki powołano ówczesnego docenta Zdzisława Kieturakisa, wieloletniego adiunkta Kliniki Chirurgii Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, a po wojnie Akademii Lekarskiej w Gdańsku, ucznia profesora Kornela Michejdy.

Pierwotną, od 15 maja 1949 r., paromiesięczną siedzibą Kliniki był dawny Szpital Sióstr Diakonisek, obecny Szpital Wojewódzki w Gdańsku przy ul. Nowe Ogrody. Trzon zespołu stanowili – dr med. Wiktor Taubenfligel, st. asystent Stanisław Świca, st. asystent Jerzy Strzeszewski. Oprócz wymienionych, pozostali na swych dotychczasowych stanowiskach asystenci Szpitala Miejskiego – wśród nich m.in.: lek., lek. Romuald Komornicki, Sylwester Gołąbowski, Leopold Ciszewicz, Jerzy Giedroyc, Aleksander Giro-Syryjski. Z chwilą otwarcia Kliniki, mimo bardzo trudnych warunków lokalowych i szczupłej kadry dydaktycznej, rozpoczęto wykłady i ćwiczenia oraz repetytoria dla studentów Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego. W miarę upływu czasu, kadra zwiększyła się, do Kliniki przyjęto dalszych czterech asystentów – dr. med. Grzegorza Zwykielskiego i lekarzy Kazimierza Frydrychowicza, Aleksandra Lewińskiego oraz Eugeniusza Nowickiego.

Władze Akademii, uznając trudne warunki pracy Kliniki w Szpitalu Miejskim, zdecydowały w 1950 r. ulokować III Klinikę Chirurgii w gmachu Szpitala przy ul. Śłuża 9/10, prowadzonego uprzednio przez siostry miłosierdzia – boromeuszki, a od 1945 roku pozostającego pod zarządem Polskiego Czerwonego Krzyża. W okresie od 1949 roku do marca 1950 r. odbudowano zbombardowane wschodnie skrzydło głównego budynku i przeprowadzono częściową adaptację oraz remont całego gmachu. Duże zasługi przy odbudowie, remoncie i adaptacji zabudowań szpitala położył wieloletni dyrektor Państwowego Szpitala Klinicznego, dr med. Piotr Gardzilewicz.

W dniu 1 marca 1950 roku przeniesiono III Klinikę Chirurgii do wyremontowanego budynku, która początkowo posiadała 130 łóżek i 4 sale operacyjne oraz jeden z pierwszych w kraju 15-łóżkowy oddział pooperacyjny. Na stanowiskach młodszych asystentów zatrudniono w 1951 r. członków istniejącego przy III Klinice Studenckiego Koła Naukowego – Aleksandrę Nonnenmacher, Walentynę Polak, Zygmunta Urbana, Zdzisławę Wajdę oraz lekarzy Wiktora Markiewicza i Janusza Michejdy.

W dniu 1 października 1952 r. w ramach Kliniki powstaje jedyny na Wybrzeżu 20-łóżkowy Oddział Neurochirurgii, którego ordynatorem został adiunkt Jan Chmielewski, były asystent prof. A. Kunickiego w Klinice Neurochirurgii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Do pracy w Oddziale przyjęto stypendystów lek., lek. Kazimierę Drewniak, Brunona Imielińskiego, Mariana Jelińskiego oraz Lubomirę Sawicką, później Stefana Kopczyńskiego.

W dniach 17–20 września obradował w Gdańsku 61 Zjazd Towarzystwa Chirurgów Polskich, podczas którego odbyły się m. in. trzy sesje, poświęcone pamięci najwybitniejszych, nieżyjących już chirurgów polskich XX wieku.

Sesję – chirurgia gastroenterologiczna – poświęcono pamięci profesora Romana Drewsa (1908–1977), kontynuatora poznańskiej szkoły chirurgicznej prof. Antoniego Jurasza jr. Sylwetkę profesora przedstawił jego uczeń, dr Adam Wasilkowski.

Sesję dotyczącą postępów w chirurgii poświęcono profesorowi Witoldowi Rudowskiemu (1918–2001), byłemu dyrektorowi i kierownikowi Kliniki Chirurgicznej Instytutu Hematologii w Warszawie. Biografię profesora przedstawił prof. Wojciech Noszczyk.

Sesję – chirurgia endokrynologiczna – poświęcono pamięci profesora Zdzisława Kieturakisa (1904–1971), kontynuatora wileńskiej uniwersyteckiej szkoły chirurgicznej, ucznia prof. Kornela Michejdy, wieloletniego kierownika III Kliniki Chirurgii Ogólnej naszej Akademii. Osobowość Profesora przedstawił Zdzisław Wajda. W sesji uczestniczyła żona Profesora, pani dr Maria Kieturakis.

W ostatnich dniach października władze Uczelni przeniosły Klinikę Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Endokrynologicznej AM w Gdańsku z budynku przy ul. prof. Zdzisława Kieturakisa I (ul. Łąkowa) do Akademickiego Centrum Klinicznego (dawne PSK–1) przy ul. Dębinki 7. Mijamy nadzieję, że to przeniesienie Kliniki nie zaburzy jej dotychczasowej pracy, a pozwoli na dalszą działalność z zachowaniem dotychczasowego statusu. Zespołowi tak zasłużonej akademickiej jednostki klinicznej, obecnie prowadzonej przez pełniącego obowiązki kierownika Kliniki, adiunkta dr. med. Andrzeja Łachińskiego, należy życzyć pomyślnej dalszej działalności.

Niniejszą publikację poświęcono pamięci Profesora, twórcy Kliniki, w 32. rocznicę śmierci.

prof. Zdzisław Wajda

Po 20 latach z Oddziału Neurochirurgii działającego w ramach III Kliniki Chirurgii utworzono Klinikę Neurochirurgii, która z dniem 31 stycznia 1971 roku pod kierunkiem doc. dr hab. Jana Chmielewskiego rozpoczęła samodzielną działalność w nowej siedzibie w Państwowym Szpitalu Klinicznym Nr 1.

W listopadzie 1953 r. do Kliniki ze Szpitala PSK Nr 1 przeniesiono Oddział Urologii, którego ordynatorem był dr med. Tadeusz Lorenz. W skład zespołu Oddziału Urologii wchodził: dr med. Alfons Wojewski oraz lek., lek. Halina Baar–Borowska, Bolestaw Garlicki, Jerzy Pucek, Jan Renkielski, Lesław Steinmetz, Stanisław Wróbel. Na początku działalności w 1954 r. do zespołu urologicznego z III Kliniki Chirurgii dołączył również lek. Janusz Michejda, a później Bogna Plich–Sienkiewicz. Oddział wchodzący w skład III Katedry i Kliniki Chirurgii pełnił działalność dydaktyczno–naukową i leczniczą, obejmując zasięgiem działania województwa gdańskie, koszalińskie i olsztyńskie. Od 1 lutego 1958 r. do 1971 r. dr med. Jan Renkielski pełnił obowiązki kierownika Oddziału.

Znaczącym wydarzeniem w rozwoju Kliniki było utworzenie w 1955 r., z inicjatywy prof. Z. Kieturakisa, jednego z pierwszych w Polsce, zespołu anestetycznego, którego organizację i kierownictwo powierzono Aleksandrowi Lewińskiemu. W skład zespołu weszli: lek., lek. Danuta Lipińska, Zbigniew Pacoszyński, później Danuta Arciszewska, Zdzisław Banasik, Irena Jakusik, Krystyna Karasiewicz–Kucharska i Izabella Spiller.

W latach pięćdziesiątych powiększyła się liczba asystentów, chirurgów; pracę rozpoczynają lek., lek. Stanisław Dańko, Zenon Chorzewski, Tadeusz Derewicz, Jeży Dita, Sławomir Gołyński, Zbigniew Gruca, Halina Iwanowska, Bogdan Kokot, Kazimierz Lewicki, Maciej Majeranowski, Jerzy Senyk, Janusz Wąsowski, Maria Dżoga.

W latach sześćdziesiątych pracę rozpoczynają lek., lek. Leonard Ignaczak, Hubert Kamma, Jerzy Kossak, Andrzej Kręglewski, Andrzej Rzepecki, Sławomir Sawicki, Edward Szlach.

Na początku lat siedemdziesiątych z Kliniki odchodzą na stanowiska ordynatorów oddziałów chirurgicznych dr med. Jerzy Dita – Szpital Miejski w Kołobrzegu, następnie Szpital Wojewódzki w Gdańsku, dr med. Maciej Majeranowski – Szpital Wojewódzki w Elblągu i dr med. Sławomir Gołyński – Wojewódzki Szpital Zakaźny w Gdańsku.

W tym czasie zespół adiunktów uzupełniają doc. dr hab. Jan Burka oraz lek., lek. Janusz Chybicki, Andrzej Chwirot, Piotr Dembowski, Maciej Kieturakis, Osman Korycki, Zbigniew Śledziński, Tadeusz Tyszkiewicz. W sierpniu 1979 r. zostaje utworzony w Klinice Oddział Chirurgii Endokrynologicznej, którego kierownictwo powierzono ówczesnemu docentowi dr. hab. Kazimierzowi Lewickiemu. Oddział prowadził działalność do roku 1984.

W latach osiemdziesiątych pracę rozpoczynają lek., lek. Andrzej Babicki, Marek Dobosz, Tomasz Fiutowski, Janusz Głowacki, Piotr Juskiewicz, Andrzej Łachiński, Zenon Łowkiewicz, Roman Marczewski, Janusz Orzeński, Eugeniusz Olbromski, Tomasz Przeździak, Aleksander Stanek, Jan Sieczkowski, Tomasz Wysocki.

W latach dziewięćdziesiątych pracę rozpoczynają: Jacek Reszetow, Stanisław Hać, Łukasz Kaska, Wojciech Makarewicz, Sebastian Dobrowolski, Dariusz Dymecki, Witold Puzdrowski, Tomasz Osęka i Tomasz Stefaniak.

W ciągu czterdziestu lat działalności dwukrotnie dokonywano remontów i modernizacji Kliniki. Pierwszy remont przeprowadzono w latach 1970–1973, polegał on na rozbudowie i modernizacji bloku operacyjnego. Prace te przyczyniły się do unowocześnienia bloku operacyjnego oraz modernizacji oddziału intensywnego nadzoru pooperacyjnego z wyposażeniem w instalację tlenową, centralną tlenownię i aparaturę monitorującą. W latach 1986–1988 przeprowadzono remont generalny Kliniki. Klinika posiadała 3 oddziały – 68 łóżek i 14–łóżkowy Oddział Intensywnego Nadzoru Pooperacyjnego – łącznie 82 łóżka. Dzięki zorganizowaniu i wyposażeniu pracowni endoskopowej polepszyła się znacznie diagnostyka chorób przewodu pokarmowego, a zwłaszcza nowotworów. W tym miejscu należałoby wspomnieć, że ostatni, trwający 2 lata remont generalny odbywał się w czasie stałej pracy oraz pełnienia ostrych dyżurów przez Klinikę, jak również nie przerywano działalności dydaktycznej i naukowej.

Działalność naukowa Kliniki obejmowała szereg zagadnień dotyczących nie tylko chirurgii, ale również dziedzin jej pokrewnych, główne kierunki zainteresowań Kliniki od momentu jej powołania to chirurgia gastroenterologiczna i endokrynologiczna, oparta na technice endoskopowej i laparoskopowej. Chirurgia żołądka stała się przedmiotem wielu doniesień naukowych, a dominującym tematem, dotyczącym górnego odcinka przewodu pokarmowego, była choroba wrzodowa i rak żołądka. Publikowane doniesienia przedstawiały problemy następstw po wycięciu żołądka u młodych osób, wyników operacyjnego leczenia choroby wrzodowej dwunastnicy przecięciem nerwów błędnych i zabiegiem opróżniającym żołądek, ocenę wagotomii wybiórczej w leczeniu choroby wrzodowej. Ostatnio przedmiotem badań naukowych jest rola zakażeń *Helicobacter pylori* w patogenezie choroby wrzodowej. Od 1989 r. Klinika bierze udział w wieloosrodkowych badaniach nad profilaktyką, wczesnym wykrywaniem i leczeniem skojarzonym raka żołądka, w ramach projektu badawczego Komisji Badań Naukowych.

Chirurgia wątroby stanowi kolejny element zainteresowań naukowych Kliniki. Zajmowano się m.in. wpływem odnerwienia tętnicy wątrobowej na przemianę białkową, celowością drenażu przewodu żółciowego w urazach wątroby oraz wpływem podwiązania tętnicy wątrobowej lub jej embolizacją na zmiany

nowotworowe w wątrobie, a zwłaszcza przerzutów do wątroby. Jednym z podstawowych nurtów zainteresowań Kliniki jest chirurgia dróg żółciowych. Tematyka doniesień naukowych obejmuje leczenie kamicy żółciowej, a zwłaszcza postępowanie mało inwazyjne skojarzone w kamicy przewodowej i pęcherzykowej, z użyciem metod endoskopowych (wsteczna cholangiopancreatografia, papillotomia, usunięcie kamieni lub litotrypsja) i laparoskopowe usunięcie pęcherzyka żółciowego. Chirurgiczne leczenie jatrogennych uszkodzeń dróg żółciowych, tzw. kalectwo żółciowe, jest kolejnym przedmiotem zainteresowań zespołu. W ostatnich latach znamienne wzrosło znaczenie endoskopii (stenty) w leczeniu chorych z przetokami żółciowymi po zabiegach operacyjnych na drogach żółciowych oraz po hemihepatectomii.

Chirurgia trzustki od wielu lat jest istotnym, kolejnym przedmiotem zainteresowań zespołów zarówno klinicznych, jak i naukowych. Jako jeden z pierwszych ośrodków chirurgicznych w Polsce, Klinika, zajmując się OZT, propaguje leczenie operacyjne metodą „otwartego brzucha” – tzw. laparostomia zakażonej martwicy trzustki. Trwają badania doświadczalne nad patogenezą OZT i badania kliniczne nad ustaleniem optymalnego postępowania w ostrym zapaleniu trzustki, z wykorzystaniem doraźnej endoskopowej papillotomii. Ponadto zebrano dane z wielu ośrodków w kraju, poddając analizie ponad osiem tysięcy leczonych chorych z powodu OZT, co stanowiło jedno z ważnych opracowań dotyczących epidemiologii ostrego zapalenia trzustki w Europie Środkowej. Tu należy również zaliczyć cykl prac zawierających wyniki wielokierunkowych badań zarówno doświadczalnych, jak i klinicznych, dotyczących ostrego zapalenia trzustki, etiopatogenezy rozpoznania i leczenia z uwzględnieniem najnowocześniejszych metod badawczych. W badaniach doświadczalnych wskazano na istotną rolę reaktywnych form tlenu w patogenezie OZT oraz korzystny wpływ syntetycznych przeciwutleniaczy na patogenezę tej choroby oraz rolę mikrokążenia. Po raz pierwszy w Polsce przedstawiono wyniki i zaproponowano wprowadzenie zespolenia żołądkowo-trzustkowego w operacjach Whipla’a jako zespolenie łatwiejsze technicznie i przynoszące mniejszą liczbę powikłań od powszechnie stosowanego zespolenia jelitowo-trzustkowego.

Poza tym zainteresowania naukowe Kliniki obejmują leczenie przewlekłego zapalenia trzustki oraz pooperacyjnych przetok trzustkowych (z wykorzystaniem endoskopowego protezowania przewodu Wirsunga), a także badania dotyczące przeszłońskiego drenażu torbieli rzekomych trzustki. Również chirurgia jelita grubego, a zwłaszcza wyniki odległe leczenia operacyjnego raka okrężnicy i odbytnicy, wykorzystanie endosonografii w ocenie stopnia miejscowego zaawansowania raka odbytnicy stanowią kolejny przedmiot zainteresowań Kliniki.

Zastosowanie diagnostycznej endoskopii przewodu pokarmowego w Klinice sięga lat osiemdziesiątych. W 1986 roku, jako w jednym z pierwszych ośrodków w Polsce, w Klinice wprowadzono endoskopowe tamowanie krwawień z górnego odcinka przewodu pokarmowego przy pomocy metody iniekcyjnej. Badania nad optymalnym sposobem postępowania w krwawiących wrzodach trawiennych żołądka i dwunastnicy trwały następne lata, czego rezultatem było wprowadzenie efektywnego ostrykiwania wrzodu u chorych z wysokim ryzykiem nawrotu krwawienia (wczesnego, powtórnego ostryknięcia krwawiącego naczynia fibrynowym klejem tkankowym). Od wprowadzenia endoskopowej wstecznej cholangio-pankreatografii w 1989 r., zespół endoskopowy zajmuje się diagnostyką i leczeniem schorzeń w obrębie dróg żółciowych i trzustkowych wykonując endoskopowe usuwanie kamieni wraz z kruszeniem litotrymotorem mechanicznym lub przy pomocy hydrodynamicznej litotrypsji, endoskopowe protezowanie dróg żółciowych i trzustkowych, cholangioskopię (system *mother-baby*). Ponadto, pracownia endoskopowa Kliniki zajmuje się także endoskopią dol-

nego odcinka przewodu pokarmowego, a w szczególności endoskopowym usuwaniem polipów oraz diagnostyką krwawień z dolnego odcinka przewodu pokarmowego.

Od wprowadzenia do Kliniki w 1992 roku wideoskopii – chirurgii laparoskopowej – ten sposób mało inwazyjnego postępowania chirurgicznego stał się nieodłącznym elementem chirurgii gastroenterologicznej. Metodę laparoskopową początkowo stosowano w niepowikłanej kamicy pęcherzyka żółciowego, szybko jednak rozszerzono zakres zabiegów laparoskopowych: operacja przepukliny pachwinowej z dostępu przezbrzusznego, przedotrzewnowego – TAPP (1992), wytonienie sztucznego odbytu w nieoperacyjnym raku odbytnicy (1995), laparoskopowa splenektomia w wybranych chorobach śledziony czy też laparoskopowa nefrektomia (nerka aplastyczna) u chorych z nadciśnieniem tętniczym pochodzenia nerkowego (1997). Ponadto prowadzono badania nad zastosowaniem odmy niskociśnieniowej w zabiegach laparoskopowych oraz badano wpływ odmy wewnątrzbrzuszej na wybrane parametry oddechowe u chorych operowanych laparoskopowo z powodu kamicy pęcherzyka żółciowego.

Kolejnym, jednym z głównych kierunków zainteresowań Kliniki, poza chirurgią gastroenterologiczną, była chirurgia endokrynologiczna. We współpracy z prof. J. Pensonem, doc. L. Tęczyńskim, a później z doc. R. Komarnicką w początkowym okresie zajmowano się problemami związanymi z chirurgią chorób tarczycy, wskazaniami i przygotowaniem chorych do operacji.

Należy podkreślić, że w tym czasie w regionie gdańskim była to jedyna jednostka wykonująca operacje tarczycy. Zainteresowania kliniczne skupiają się nad problemem raka tarczycy. Prof. Kieturakisowi powierzono w czasie XLI Zjazdu Towarzystwa Chirurgów Polskich, który odbył się w Gdańsku w roku 1962, referat programowy dotyczący rozpoznania i leczenia raka tarczycy.

Klinika w ostatnich latach kontynuuje prace dotyczące raka tarczycy. Wyniki tych badań, jak i liczne prace kliniczne są poświęcone chirurgicznemu leczeniu raka tarczycy, co m.in. doprowadziło do wprowadzenia jednolitego schematu diagnostycznego i określenia zakresu zabiegu operacyjnego oraz leczenia uzupełniającego u chorych, leczonych z powodu raka tarczycy, wola guzowatego i wola nadczynnego. Opracowano taktykę postępowania rozpoznania i leczenia raka tarczycy w oparciu o materiał własny ponad stu leczonych chorych z powodu raka spośród ponad sześciu tysięcy operacji wola gruczołu tarczowego. W Klinice, jako jednym z pierwszych ośrodków w kraju (początek lat 80.), wprowadzono biopsję aspiracyjną cienkoigłową gruczołu tarczowego, pozwalającą na przedoperacyjne rozpoznanie raka tarczycy oraz wprowadzono rutynowe śródoperacyjne badania histopatologiczne w przypadkach wątpliwych raka tarczycy. Na uwagę zasługuje fakt ostatnio prowadzonych badań cytogenetycznych i molekularnych w nowotworach tarczycy, mających na celu poznanie patofizjologii i określenie czynników genetycznych w rozpoznawaniu i powstawaniu zmian nowotworowych tarczycy. Również w ostatnich latach poszerzono zakres chirurgii endokrynologicznej o leczenie operacyjne przytarczyc w przypadkach ich pierwotnej i wtórnej nadczynności, z wykorzystaniem współczesnych najnowocześniejszych śródoperacyjnych metod diagnostycznych. Stworzono bank tkanek, pozwalający na przechowywanie fragmentów przytarczyc i możliwości ich przeszczepienia w przypadkach niedoczynności.

Kolejnym tematem zainteresowań Kliniki to chirurgia nadnerczy. W końcu lat 50. (1959 r.) za sprawą prof. J. Pensona, przeprowadzono pierwsze operacje guza chromochłonnego. Był to okres, kiedy chorych operowano bez przygotowania, bowiem w tym okresie nie odkryto jeszcze środków przewlekłe blokujących receptory alfa. W tym czasie powstają prace kli-

niczne prowadzone przez anestezjologa Kliniki, doc. Aleksandra Lewińskiego, na temat taktyki przygotowania i prowadzenia w czasie i po operacji chorych z guzem chromochłonnym. Zebrano dane z wielu ośrodków kraju o 2475 chorych leczonych w latach 1981–2002, dotyczące rozpoznania sposobów i wyników chirurgicznego leczenia guzów nadnerczy. Uzyskane wyniki stanowią wartościowe dane, dotyczące tego zagadnienia.

Wieloletnie doświadczenia Kliniki w leczeniu guzów nadnerczy, zwłaszcza guzów chromochłonnych, liczne opracowania w tym zakresie, czynią Klinikę jednym z czołowych ośrodków leczenia guzów nadnerczy w kraju. Również z tego okresu można odnotować operacje guzów endokrynnych trzustki – (insulinoma, gastrinoma).

Klinika przez pewien okres interesowała się również problemami elektrostymulacji. Prof. Kieturakis, z inspiracji prof. Penzona, jako pierwszy w Polsce w 1963 r. wszczepił elektryczny rozrusznik serca u chorego z zespołem Morgagniego–Adamsa–Stokesa. Metoda ta znalazła następnie szerokie zastosowanie jako podstawowe leczenie w wybranych przypadkach zaburzeń przewodnictwa wewnątrzsercowego.

Poza tym Klinika posiada również dorobek naukowy i kliniczny dotyczący rozpoznania i leczenia obrażeń ciała.

Chirurgia doświadczalna od lat towarzyszyła działalności klinicznej zespołu. Podstawowym problemem badawczym była patogeneza i sposoby leczenia doświadczalnego ostrego zapalenia trzustki (OZT). W latach osiemdziesiątych powstało szereg prac naukowych na temat wpływu inhibitora enzymów trzustkowych na przebieg OZT. Badano wpływ aprotyniny i glukagonu na zaburzenia krzepnięcia i fibrynolizy. W kolejnych latach prowadzono prace doświadczalne nad zaburzeniami hemodynamicznymi w ostrym zapaleniu trzustki i rolą syntetycznych inhibitorów proteaz oraz blokerów kanału wapniowego w OZT. W latach dziewięćdziesiątych kontynuowano badania nad patogenezą OZT, a w szczególności rolą wolnych rodników oraz zaburzeń mikrokążenia narządowego. Badano wpływ wymiataczy wolnych rodników, a także czynników poprawiających mikrokążenie trzustkowe: tlenu azotu, heparyny i prokainy. Obecnie trwają dalsze badania nad nadal nie w pełni poznaną patogenezą tej choroby. Poza ostrym zapaleniem trzustki, przedmiotem badań doświadczalnych były również problemy patogenezy i leczenia doświadczalnego nieswoistego zapalenia jelita grubego, ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń mikrokążenia w ścianie jelita.

Od wielu lat do prac naukowych Kliniki włączony jest zespół anestezjologiczny. W przeszłości zainteresowania naukowe anestezjologów dotyczyły: leczenia przewlekłych bólów w przebiegu chorób trzustki przy pomocy neurolyzy splotu trzewnego, stosowania opioidów w znieczuleniu regionalnym, akupunktury w leczeniu zespołów bólowych, elektrostymulacji w leczeniu bólu przewlekłego. Poza tym zespół anestezjologiczny od lat bierze czynny udział w przygotowaniu i prowadzeniu okołoooperacyjnym chorych z guzem chromochłonnym nadnerczy. Obecne zainteresowania naukowe obejmują: leczenie bólu w przebiegu nowotworów jamy brzusznej przy pomocy neurolyzy splotu trzewnego lub ciągłego znieczulenia zewnątrzoponowego, stosowanie analgezji rdzeniowej i neurolyzy w szyjnym odcinku kręgosłupa, kojarzenie metod znieczulenia (zewnątrzoponowe i podpajęczynówkowe, zewnątrzoponowe i znieczulenie ogólne), żywienie chorych pooperacyjnych. Plany naukowe anestezjologów to: śródoperacyjne wykonywanie neurolyzy splotu trzewnego u chorych z nieoperacyjnym rakiem trzustki, przygotowywanie chorych z guzem chromochłonnym do operacji lekami hamującymi syntezę amin katecholowych oraz zewnątrzoponowe stosowanie ketaminy jako analgezji wyprzedzającej.

Profesora Zdzisława Kieturakisa, twórcę i założyciela Kliniki, członka honorowego Towarzystwa Chirurgów Polskich, za-

liczano do najwybitniejszych chirurgów polskich. W okresie swej wieloletniej pracy wykształcił liczne grono uczniów. Pod jego kierunkiem stopień doktora medycyny uzyskało 39 lekarzy i 9 stopień doktora habilitowanego. Pracownicy Katedry opublikowali ponad 300 prac naukowych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych, uczestnicząc również w licznych sympozjach, zjazdach i kongresach naukowych. W czasie działalności Kliniki do chwili obecnej, łącznie 54 lekarzy uzyskało tytuł doktora nauk medycznych, a 11 doktora habilitowanego; pracownicy Katedry opublikowali ponad 1800 prac naukowych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych.

Wszechstronne wykształcenie zdobyte w Klinice pozwoliło wychowankom na objęcie stanowisk ordynatorów i kierowników klinik:

- doc. Jan Burka – Klinika Traumatologii AM w Krakowie
- doc. Jan Chmielewski – Klinika Neurochirurgii AM w Gdańsku
- dr Zenon Chorzowski – Oddz. Chirurgii Szpitala MSW w Gdańsku
- dr Janusz Chybicki – Oddz. Chirurgii Szpitala MSW w Gdańsku
- dr Jerzy Ditał – Oddz. Chirurgii Szpitala w Kołobrzegu i Oddz. Chirurgii Szpitala Wojewódzkiego w Gdańsku
- dr Piotr Dembowski – Oddz. Chirurgii Szpitala PCK w Gdyni
- dr hab. Marek Dobosz – Oddz. Chirurgii Szpitala Miejskiego w Gdyni
- prof. Jerzy Giedroyc – Klinika Chirurgii Onkologicznej AM w Gdańsku
- dr Sylwester Gołąbowski – Oddz. Chirurgii Szpitala Wojewódzkiego w Gdańsku
- dr Sławomir Gołyński – Oddz. Chirurgii Szpitala Zakaźnego w Gdańsku
- dr Andrzej Gryncewicz – Oddz. Anestezjologii Szpitala MSW w Gdańsku
- prof. Brunon Imieliński – Klinika Neurochirurgii AM w Gdańsku
- dr Marian Jeliński – Oddz. Neurochirurgii Szpitala Wojewódzkiego w Słupsku
- dr Stefan Kopczyński – Oddz. Neurochirurgii Szpitala Wojewódzkiego w Elblągu
- dr Osman Korycki – Oddz. Chirurgii Szpitala w Tczewie
- dr Jerzy Kossak – Oddz. Chirurgii Szpitala Wojewódzkiego w Gdańsku
- dr Andrzej Kręglewski – Oddz. Chirurgii Szpitala MSW w Gdańsku, Oddz. Chirurgii Szpitala Miejskiego w Gdańsku
- prof. Kazimierz Lewicki – Oddz. Chirurgii Endokrynologicznej II Kl. Chirurgii Ogólnej AM w Gdańsku
- prof. Tadeusz Lorenz – Kl. Urologii AM we Wrocławiu
- dr Maciej Majeranowski – Oddz. Chirurgii Szpitala w Elblągu, Oddz. Chirurgii Szpitala w Wejherowie
- dr Roman Marczewski – Oddz. Chirurgii Szpitala w Kościerzynie
- dr Wiktor Markiewicz – Oddz. Chirurgii Szpitala w Sztumie
- dr Walentyna Polak – Oddz. Chirurgii Szpitala w Kartuzach
- dr Andrzej Rzepecki – Oddz. Chirurgii Szpitala w Durbanie
- doc. Jerzy Senyk – Oddz. Chirurgii Uniwersytetu w Lund
- dr Lesław Steinmetz – Oddz. Urologii Szpitala w Toruniu
- dr Jerzy Strzeszewski – Oddz. Chirurgii Szpitala w Kwidzynie
- prof. Zbigniew Śledziński – I Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej AM w Gdańsku
- doc. Wiktor Taubenfligel – I Klinika Chirurgii AM w Gdańsku
- dr Tadeusz Tyszkiewicz – Oddz. Chirurgii Szpitala w Kristianstad
- dr Janusz Wąsowski – Zakład Ratownictwa Okrętowego Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni

- prof. Alfons Wojewski – Kl. Urologii Pomorskiej AM w Szczecinie
 - prof. Stanisław Wróbel – Kl. Urologii AM w Bydgoszczy.
- Klinika prowadziła i prowadzi nadal kształcenie podyplomowe i specjalistyczne:
- staże z chirurgii dla lekarzy stażystów,
 - staże specjalizacyjne przeznaczone dla lekarzy przygotowujących się do egzaminu na II stopień specjalizacji z zakresu chirurgii ogólnej
 - kursy specjalistyczne w ramach studium medycyny klinicznej CMKP
 - regularne, comiesięczne szkolenia ordynatorów oddziałów chirurgicznych województwa gdańskiego, a obecnie pomorskiego
 - bierze udział w egzaminach na I i II stopień specjalizacji.

Ponadto prowadzi szkolenie specjalistyczne pracowników Kliniki, szkolenie pielęgniarek instrumentariuszek i pielęgniarek oddziałowych. Profesor Kieturakis znakomicie łączył pracę w Klinice z licznymi funkcjami, m.in. pełnił obowiązki specjalisty krajowego, poświęcając wiele uwagi doszkaltaniu chirurgów szpitali terenowych (co nadal jest kontynuowane), którzy korzystali z bogatego doświadczenia Profesora, pogłębiali swoje wiadomości i utrzymywali stały kontakt z Kliniką. Był wyrozumiałym nauczycielem chirurgów pracujących w trudnych warunkach oddziałów terenowych. Wieloletni wkład pomocy i pracy Profesora miał zasadniczy wpływ na rozwój chirurgii szpitali terenowych. Działalność dydaktyczną Kliniki rozpoczęto w 1949 roku – trwa ona nieprzerwanie do chwili obecnej – i dotyczy kształcenia z zakresu chirurgii studentów, lekarzy, a także uczennic szkół pielęgniarstwa. Klinika prowadzi zajęcia dydaktyczne dla studentów V roku Wydziału Lekarskiego i III i IV roku Oddziału Stomatologicznego. Zajęcia obejmują ćwiczenia, seminaria oraz wykłady. Studentów obowiązują zajęcia praktyczne przy łóżku chorego, w sali operacyjnej, pracownicy endoskopowej.

W Klinice działa nadal Studenckie Koło Naukowe, którego członkowie są studentami Wydziału Lekarskiego. Aktywny udział w każdym roku akademickim bierze 15 studentów. Opiekunami Koła byli kolejno: doc. W. Taubenfligel, S. Świca, Z. Zwykielski, Z. Gruca, Z. Śledziński, M. Dobosz, a obecnie S. Hać. Działalność Koła jest wielokierunkowa, przybiera formę zebrań dyskusyjnych, prowadzenia badań doświadczalnych i prac klinicznych pod nadzorem opiekuna Koła i kierownika Kliniki. Studenci z koła naukowego biorą czynny udział w życiu naukowym Uczelni, zdobywając uznanie i liczne nagrody. Ta forma kształcenia studentów stanowi bardzo istotny etap w przygotowaniu specjalistycznym przyszłej kadry naukowo-badawczej Kliniki.

Profesor brał również czynny udział w pracach Uczelni, był wieloletnim członkiem Senatu i prorektorem ds. klinicznych, członkiem Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia. Był członkiem wielu towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych. Szczególna była wieloletnia działalność Profesora w Towarzystwie Chirurgów Polskich, m.in. kierował pracą Oddziału Pomorskiego, wspólnie z prof. K. Michejdą zorganizował pierwszy po wojnie, w 1946 r., XXXI, a następnie w 1962 r., z prof. Kazimierzem Dębickim, XLI Zjazd TChP w Gdańsku. Przez wiele lat uczestniczył w pracach Zarządu Głównego Towarzystwa. Za działalność naukową, wychowawczą, organizacyjną i lekarską oraz wkład pracy wniesiony w rozwój chirurgii polskiej został wyróżniony najwyższą godnością członka honorowego Towarzystwa Chirurgów Polskich. W uznaniu zasług za wybitną działalność naukową i lekarską, społeczeństwo gdańskie obdarzyło Profesora godnością *Gdańszczanina XX-lecia*. Był wyróżniony wieloma wysokimi odznaczeniami państwowymi.

Profesor był wyjątkową osobowością; swoją wiedzą, codzienną pracą, postępowaniem, umiejętnościami zawodowymi wywierał wielki wpływ na nas, na swoich asystentów, na najbliższe otoczenie. Był wspaniałym człowiekiem, lekarzem, wymagającym nauczycielem, a jednocześnie promieniującym wyrozumiałością, spokojem, dobrocią, lubianym przez wszystkich, którzy się z nim zetknęli. Bez wahania można powiedzieć, że był uwielbiany przez chorych, którzy darzyli go niezwykłym zaufaniem. Był nie tylko doskonałym diagnostą, przede wszystkim posiadał wyjątkowe zdolności manualne – talent chirurga. Operował „oficjeli” różnych profesji, profesorów, kolegów i ich rodziny. My również powierzaliśmy mu swoich najbliższych. Sam operował wszystkie trudne przypadki, sam wykonywał skomplikowane operacje. Nigdy nie wykazywał pośpiechu w polu operacyjnym, operując niebywale sprawnie, skutecznie. Operacje wykonywane przez Niego kończyły się zwykle powodzeniem, z wyjątkowo małą liczbą powikłań, a to zjednywało Mu zaufanie. Profesor był człowiekiem niezwykle miłym, sympatycznym w sposobie bycia, o nieodpartym uroku, niestychanie towarzyski, powszechnie lubiany. Zawsze pełen humoru i dowcipu, elegancki, można rzec, wytworny, o wyjątkowej kulturze osobistej, akademickiej, klinicznej, którą przekazywał nam, uczył nas swoim zachowaniem, swoim postępowaniem. Był jednym z tych, którzy stworzyli własny styl, przez co wywierał szczególny wpływ na otoczenie. Nas, asystentów, traktował jak rodzinę, interesował się naszą codziennością, radził, pomagał, a nawet oddał nasze decyzje dotyczące zawarcia związku małżeńskiego, jako że byliśmy obowiązani powiadomić Go o takim zamiarze. Uważał, że zawód chirurga, zwłaszcza w okresie zdobywania kwalifikacji, wymaga wielu wyrzeczeń, to było jedno z nich. Jednym z dowodów wiary z nami, z asystentami, było nasze coroczne uczestnictwo w Jego imieninach odbywających się w domu Profesora, w gronie rodziny i najbliższych przyjaciół. Pomimo różnicy wieku i funkcji uczestników, niezapomniana atmosfera towarzyszyła tym spotkaniom. Profesor, wymagający szef na co dzień, tego dnia zmieniał się w uroczego gospodarza, czyniącego honory domu, wprawiając nas w niemałe zakłopotanie. Następnego dnia – twarda codzienność i powrót w ramy klinicznego rygoru.

Obok codziennego życia klinicznego, wypełnionego zabiegami operacyjnymi, zajęciami dydaktycznymi, pracą naukową i ostrymi dyżurami, kwitło urozmaicone życie towarzyskie. Do tradycji należały wspólne spotkania, organizowane przez kolegów uzyskujących kolejne stopnie naukowe i specjalizacyjne. Wspólną kolacją kończyły się też wszystkie wyjazdy grupowe na zjazdy naukowe. Ostatnio modne są wieczorne piknikowe spotkania w lesie przy ognisku, połączone z degustacją pieczonego dzika i barana oraz gdańskiego piwa.

W pamięci wszystkich pozostały doroczne szopki, w których w sposób dowcipny i kolorystyczny przedstawiano wszelkie kliniczne wydarzenia mające miejsce w czasie mijającego roku. Nie oszczędzano w nich nikogo, poczynając od szefa, a na najmłodszych kończąc. Do najbardziej pamiętnych utworów należy oddany w sienkiewiczowskim stylu opis bitwy między chirurgami, wspomaganymi przez chorągwie neurochirurgów i moczowitów a narkozakami, stoczonej na łąkach w pobliżu Kliniki, oddający w sposób żartobliwy codzienny stan stosunków między tymi dwiema potęgami klinicznymi.

Osobny rozdział stanowiło życie sportowe. Rozpoczęło się ono wewnątrzszkolnymi turniejami tenisa stołowego, w których czołowym zawodnikiem był doc. Taubenfligel. Następnie zorganizowano drużyny piłki nożnej i koszykówki. To wyraża atmosferę, jaka panowała i panuje do dziś w murach Kliniki.

Profesor Kieturakis nie znośił konfliktów; zawsze serdeczny, gotowy nieść pomoc, godzić, był niezwykle popularny i lubiany przez wszystkich. Tworzył swoją legendę za życia jako wielki, wspaniały człowiek, lekarz, chirurg o cudownych, złotych rękach.

kach i gorącym sercu. W życiu rodzinnym cieszył się miłością najbliższych – żony Marii – radiologa Akademii Medycznej w Gdańsku, obecnie zamieszkałej w USA oraz dzieci Joli i Macieja; oboje są lekarzami pracującymi w USA, Maciej jest cennym chirurgiem, Jola – anestezjologiem.

7 listopada 1971 roku zmarł Profesor Zdzisław Kieturakis, jeden z najwybitniejszych chirurgów polskich, współtwórca powojennej gdańskiej chirurgii, organizator i wieloletni kierownik III Katedry i Kliniki Chirurgii Akademii Medycznej w Gdańsku, przy ul. Śluza 9/10 (obecnie ul. Prof. Kieturakisa 1), która następnie nosiła nazwę Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Endokrynologicznej AMG.

W końcu roku 1971 obowiązki kierownika Kliniki objął doc. dr hab. Stanisław Świca. W dniu 1 kwietnia 1972 r. rektor Akademii Medycznej w Gdańsku powołał na stanowisko kierownika Kliniki doc. dr hab. Zdzisława Wajdę, który pełnił tę funkcję do 1997 roku, a po tym okresie, do chwili obecnej – prof. Zbigniew Gruca. W tym okresie Klinika kontynuuje praktyczne, dydaktyczne, badawcze tradycje szkoły chirurgicznej jej twórcy, zachowując ciągłość działania i rozwijając dotychczasowe kierunki badawczo-naukowe, dotyczące gastroenterologii, ze szczególnym uwzględnieniem operacji naprawczych dróg żółciowych oraz chirurgicznego leczenia zakażonej martwicy i raka trzustki oraz w chirurgii endokrynologicznej ze szczególnym wyróżnieniem chirurgii tarczycy – raka tarczycy, chirurgii przytarczyc i nadnerczy.

Dziełem Profesora Zdzisława Kieturakisa, naszego Nauczyciela, Wychowawcy, było stworzenie w owym czasie nowoczesnej akademickiej placówki chirurgicznej, tworzenie akademickiego zespołu chirurgicznego. Dziś my, jego uczniowie i następcy, mamy nadzieję, wierzymy, że w jakimś stopniu udało się nam bronić dobrego imienia Kliniki, kontynuując godne, dobre tradycje akademickie, kliniczne, zawodowe, naukowe, dydaktyczne, ucząc i wychowując kolejne pokolenia lekarzy, kolejne pokolenia chirurgów.

Profesor pozostał dla nas, w naszej pamięci, Mistrzem, którego pragnęliśmy naśladować, stawiać się jego odbiciem. Swoją postawą uczył nas prawdy, dobroci, skromności, pokory, wrażliwości. Swoją działalnością wskazywał, że nie ma większej wartości od służby choremu. Pomimo upływu czasu Profesor stale pozostaje przykładem, wzorem w naszej codziennej chirurgicznej działalności.

Przedruk z Pamiętnika 61 Zjazdu Towarzystwa Chirurgów Polskich pod red. Zbigniewa Grucy. Gdańsk 17–20.09.2003 r.

II KLINIKA CHORÓB SERCA INSTYTUTU KARDIOLOGII AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU

zaprasza na

X Gdańskie Spotkania Kardiologiczne

40-lecie wszczęcia
pierwszego stymulatora serca w Polsce

Postępy elektrostymulacji serca

29 listopada 2003 roku
Teatr Wybrzeże w Gdańsku
godz. 9.00–16.00

SPOTKANIE MODLITEWNE W KAPLICY ŚWIĘTYCH KOSMY I DAMIANA

Stało się już tradycją, że chirurdzy regionu pomorskiego spotykają się w kaplicy chirurgów świętych Kosmy i Damiana w Konkatedralnej Bazylice Mariackiej w Gdańsku w kolejne rocznice jej rekonsekracji. W dniu 17 października zgromadzili się chirurdzy z prezesem Oddziału Pomorskiego doc. Markiem Doboszem. Wśród zebranych nie brakło profesorów AMG, z inicjatorem rewaloryzacji tego obiektu prof. Zdzisławem Wajdą. Po wspólnej modlitwie prof. Wajda wygłosił krótkie przemówienie przypominające dzieje kaplicy i dalsze plany jej uświetnienia. Zebrani podziwiali witrażowe logo Towarzystwa Chirurgów Polskich z datą jego ustanowienia (1889 r.) umieszczone w oknie.

prof. B. L. Imieliński

prof. Barbara Krupa–Wojciechowska

Katedra Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii AMG

Łuckard, Sopkard i nie tylko ...

Czuję się chrześną matką zjawiska, które przeszło moje oczekiwania. Piszę ten artykuł, gdyż sądzę, że jest ważny nie tylko tu w Gdańsku, dla naszej Uczelni, ale także obrazuje jakiś szerszy oddech w naszych kontaktach europejskich.

Od lat reprezentuję pogląd, że otwarcie na świat jest wzbogacające dla ludzi. Dlatego zawsze starałam się sama brać udział w kongresach międzynarodowych, zabierając asystentów, którym przyjmowano prace na zjazdy. Jeszcze w latach 80., kiedy brakowało środków, spali niekiedy na kempingach, ale z namiotów wychodzili w garniturach i na sesjach wygłaszali referaty. Jeżeli nie było funduszy na opłatę zjazdową, płaciliśmy tylko jednodniowe wejściówki.

Każde działanie wymaga przemyślanej metody postępowania. Radziłam zatem moim kolegom, aby nie opiekowali się mną, gdyż ja z profesorami z mojej grupy wiekowej dam sobie radę. Oni powinni nawiązywać kontakty ze zdolnymi ludźmi ze swojego pokolenia, gdyż zaowocuje to w przyszłości sukcesami naukowymi.

Jednym z pierwszych był zaproszony w 1991 roku na Zjazd PTNT dr Peter Nilsson. Był zaszczycony, gdy po raz pierwszy jako gość zagraniczny wygłaszał referat w Gdańsku. Obecnie po kilkunastu latach jest profesorem w Malmö i przewodniczącym Szwedzkiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego. Kilka lat później, kiedy organizowaliśmy satelitarne sympozjum Europejskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego w Gdańsku był już współredaktorem *Blood Pressure*. Obecnie na zmianę moi młodzi następcy organizują europejskie szkoły letnie raz w Polsce, raz w Szwecji, wymieniając się wykładowcami. Piszę to dlatego, że metoda okazała się przydatna także w innych regionach.

Podczas Kongresu International Society of Hypertension w Chicago w 2000 roku podeszła do mnie sympatyczna profesor E. Swiszczenko z Kijowa, dyrektor programu WHO CINDI na Ukrainie, z propozycją nawiązania współpracy naukowej. Spytałam zatem, czy jest z kimś z młodych asystentów. Poznałam mnie z dr. Andrzejem Jagenskim z Łucka. Starym zwyczajem skontaktowałam go z dr. Tomaszem Zdrojewskim, który miał przyjęty poster o wzorcowym programie profilaktyki zawałów serca i udarów mózgu SOPKARD. I tak się zaczęło. Koledzy nawiązali żywą współpracę naukową.

Mój wkład był taki, że znając biurokrację z poprzedniego systemu, która na Ukrainie była najpewniej wtedy większa niż u nas, wpadłam na pomysł, aby dr Jagenski i drugi bardzo utalentowany i dobry organizator dr Juri Szahuta przyjeżdżali do nas prywatnie, z ominięciem biurokracji obu ministerstw zdrowia. Wreszcie nie jest to teraz trudne i nie wymaga uzgodnień. Załatwienie „spania”, jeżeli koszty podróży pokryją sami i podczas pobytu omówią metody badawcze, jest niedrogie.

O metodach wprowadzania programu Łuckard w oparciu o wypracowane przez dr. T. Zdrojewskiego i jego zespół prowadzone badania w Sopocie, które nazwał Sopkard-em nie chcę tu obszernie pisać, gdyż były i będą przedmiotem osobnych publikacji naukowych.

Koledzy z Ukrainy okazali się tak dynamiczni, że po dwóch latach mieli już przyjęty wspólny poster na zjeździe międzynarodowym, brali też udział w spotkaniu u Prezydenta RP, w ramach konferencji Polska–Ukraina. W dniach 28–30 września 2003 r. urządzili trzydniową imprezę z konferencją naukową z okazji Światowego Dnia Serca w Łucku.

LUCKARD jest pierwszym prewencyjnym programem badawczym na Ukrainie i dlatego nadano temu wydarzeniu międzynarodowy charakter. Ponieważ w programie SOPKARD współpracujemy także z ośrodkami w Uppsali i Malmö zaproszono prof. Petera Nilssona oraz nas: dr. Tomasza Zdrojewskiego – koordynatora projektu, dr. Piotra Bandosza i mnie. Mimo że w Łucku nie ma Akademii Medycznej, przyjechali tam wszyscy znaczący profesorowie kardiologii z Ukrainy – pięciu z Kijowa, po jednym z Charkowa i Lwowa.

W pierwszym dniu, w niedzielę, zorganizowano promocję zdrowia dla całej ludności Łucka i okolicy pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”. Mierzono ciśnienie tętnicze w różnych punktach miasta, rozdawano wydawnictwa z zaleceniami żywieniowymi. Organizowano msze i koncerty w kościołach, festiwal pieśni i dyskoteki. Obecnie nazywa się to marketingiem medycznym. Koledzy ukraińscy oparli się o koncepcję wprowadzoną i sprawdzoną przez nas w programie „czterech miast” w latach 1999–2001.

W drugim dniu zorganizowano konferencję naukowo-szkoleniową pt. Prewencja w kar-

Uroczyste podpisanie porozumienia o współpracy. Od lewej: prezes Szwedzkiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego prof. P. Nilsson, wicemer Łucka Światosław Krawczuk, konsul generalny Polski Wojciech Gałązka oraz koordynator programu SOPKARD z AM w Gdańsku dr T. Zdrojewski.

diologii – czas do aktywnego działania. W sali teatralnej było ok. 500 osób. Obrady trwały od 10.00 do 19.00.

Konferencja miała prestiżowy charakter nie tylko dla Łucka, ale także dla całej ukraińskiej kardiologii. W Łucku, jak wspomniano, nie ma Akademii Medycznej, ale obaj współpracujący z nami koledzy są przygotowani do pracy naukowej. Dr Jagenski jest w trakcie zatwierdzania pracy habilitacyjnej, a dr Szahuta po doktoracie.

W pierwszej części konferencji omawiano nowoczesną strategię pierwotnej prewencji chorób sercowo-naczyniowych. Peter Nilsson mówił o problemach europejskich. Tomasz Zdrojewski, który został sekretarzem Narodowego Programu Profilaktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowo-Naczyniowego w Polsce – POLKARD 2003–2005 mówił o sytuacji epidemiologicznej w Polsce. Ja – o zmianach, jakie zaszły w ciągu 50 lat terapii hipotensyjnej: od medycyny paternalistycznej w okresie wprowadzenia terapii nadciśnienia tętniczego, do medycyny partnerskiej, która się tworzy i która wymaga nowych umiejętności, zarówno lekarza, jak i potencjalnego pacjenta. Pochodną tego jest nie tylko epidemiologia chorób niezakaźnych, ale także prewencja chorób sercowo-naczyniowych. Profesorowie Ukraińcy mówili o problemach terapii i epidemiologii na Ukrainie. Wykazali znaczną erudycję, chociaż nie ma ich jeszcze na forum międzynarodowym tworzonym głównie przez zachodnich naukowców. Ich referaty były interesujące nie tylko dla słuchaczy z Ukrainy, ale i dla nas.

Obecnie wchodzi na arenę nowe pokolenie młodych profesorów, którzy już bywają w świecie, dobrze znają język angielski, dysponują nowoczesnym warsztatem badawczym, dobrą ikonografią.

Korzystają z szybko postępującego rozwoju techniki, dlatego przeźrocza musiałam przenieść na CD i wysłać pocztą komputerową. Miałam uczucie niepokoju, czy tablice przekazane do Łucka e-mailem będą tam odebrane i bez zakłóceń posłużą do wykładów. Okazuje się, że załatwiono to bezbłędnie. Kolega Jagenski po raz pierwszy w życiu tłumaczył na żywo referaty cudzoziemców z polskiego i angielskiego. Sala reagowała żywo, nawet w czasie prezentacji – oklaskami.

W holi teatru przygotowano wystawę firm, ale nie tak dostojnie jak to bywa u nas. Sprzedawano też ludowe wyroby ceramiczne. Dla uczestników w przerwach podawano kawę i kanapki.

W trzecim dniu odbyło się uroczyste spotkanie gości zagranicznych u mera Łucka. A. Krywitsky jest człowiekiem bardzo dynamicznym. Wyraźnie dawał do zrozumienia, że w interesie miasta jest pomoc w prowadzeniu polityki zdrowotnej. Profesorowie z Kijowa podkreślali modelowy charakter programów prewencyjnych, które realizuje się po raz pierwszy w tym zakresie na Ukrainie. Ogólnie widać, że miasto jest zadbane, w wielu miejscach powstają nowe inwestycje. Podobno na jednego mieszkańca jest tu największa ilość inwestycji. Bezrobocie jest poniżej 3%, chociaż mówi się o ukrytym bezrobociu. Nie widać żebraków i bezdomnych, także na dworcach, które są czyste i uporządkowane.

Zorganizowano dwugodzinne spotkanie dla radnych i ludzi biznesu. Tam także ściągają się inwestorów zagranicznych. Profesorowie z Kijowa referowali program CINDI, który przez WHO jest prowadzony także na Ukrainie. Wspólnie z dr. Zdrojewskim mówiliśmy o programach prewencji i leczniczych w okresie transformacji ustrojowej, o czym pisaliśmy uprzednio, a które nawet w krajach wyso-

ko rozwiniętych są trudne do realizacji, o czym mówił prof. Peter Nilsson na przykładzie Szwecji. Koledzy z Łucka mówili o problemach lokalnych.

I wreszcie prof. Nilsson i dr Zdrojewski wygłosili wykłady dla lekarzy w szpitalu. Pierwszy o zespole metabolicznym, drugi o globalnym ryzyku chorób sercowo-naczyniowych w praktyce klinicznej. Były to zatem dla nas bardzo pracowite dni.

Artykuł piszę z dwóch powodów. Po pierwsze uważam, że jest to osiągnięcie naszej Uczelni, że dzięki dziesięcioletniej już działalności w zakresie epidemiologii, a zwłaszcza prewencji chorób sercowo-naczyniowych jesteśmy w tym zakresie przodującą instytucją w kraju. Tu bowiem uzyskano ogólnopolskie wyniki nie tylko rozpowszechnienia nadciśnienia tętniczego, co uzyskano jeszcze w czasie mojej działalności w katedrze, ale także ostatnio dane dotyczące innych czynników ryzyka chorób sercowo-naczyniowych, co jest powszechnie cytowane w piśmiennictwie i na zjazdach.

Po drugie znalezienie podobnych entuzjastów w Łucku, jak u nas, świadczy o tym, że jest to jakieś nowe zjawisko społeczne, skoro młodzi lekarze chcą tę nową działalność rozwijać. Uprzednio bardzo daleką od medycyny klinicznej. Sądzę, że jest to pochodną nowych technik. Dzięki komputeryzacji i współpracy z Sopocką Pracownią Badań Społecznych śledzimy dane prawie na bieżąco i to stwarza nowe nieprzewidywalne możliwości.

Interesujące, że problemami tymi zajmują się obecnie w świecie leciwi profesorowie i bardzo młodzi uczeni. Na Ukrainie z tego powodu, że są trochę organizacyjnie za nami, czuje się większą świeżość. Np. dr Szahuta w ciągu 3 lat nauczył się mówić po polsku, mimo że urodził się na Syberii, w Nowosybirsku.

Przyjmowano nas gościnnie, dla Petera Nilssona grano utwory zespołu ABBA, a dla nas Poloneza Ogińskiego. Nie do przecenienia w dalszych kontaktach naukowych są zdolności organizacyjne dr. Zdrojewskiego i jego współpracowników z Pracowni Czynniki Ryzyka Sercowo-Naczyniowego, którzy razem z organizatorami wydali już książkę, w języku ukraińskim, propagującą osiągnięcia Łuckardu i Sopkardu, a także zalecenia amerykańskie i europejskie z 2003 roku odnośnie wykrywania i terapii nadciśnienia tętniczego. Współpraca z Ukrainą jest bardzo, jak się dawniej mówiło, „na linii” polityki europejskiej.

Narada z udziałem gości zagranicznych w gabinecie mera Łucka. W środku: prof. Barbara Krupa-Wojciechowska z merem Antonim Krywitskym.

WARSZTATY INTEGRACYJNE 2003/2004

„Najtrudniejszy jest pierwszy krok...”

Już wiele lat upłynęło od czasu, gdy kandydaci na studia w naszej Uczelni, którzy odnieśli sukces na egzaminie wstępnym, mieli możliwość uczestniczenia w tzw. obozach zerowych lub adaptacyjnych, organizowanych przed immatrykulacją i rozpoczęciem zajęć. Choć obozy te – jak pamiętamy – bywały wykorzystywane także do werbowania nowych członków do nieistniejących dziś i zapomnianych już organizacji, niewątpliwie w pamięci ich uczestników zapisały się jako doskonała okazja do wzajemnego poznania i oswojenia się ze środowiskiem akademickim AMG poprzez spotkania ze studentami starszych lat oraz nauczycielami akademickimi.

Tych kilka dni znaczyło wiele dla świeżo upieczonych absolwentów liceów, niepewnych wyniku konfrontacji swojej wiedzy z ogromnym materiałem i innym stylem uczenia się, a także przejętych perspektywą rozpoczęcia zupełnie nowego, bardziej samodzielnego życia w całkiem nowym środowisku.

Sentencja tacińska mówi, że zmieniają się czasy, a my wraz z nimi. To prawda. Nie ulega jednak wątpliwości, że co roku duża liczba nowo przyjętych studentów AMG żywi te same obawy i nadzieje, odczuwa podobne emocje związane z rozpoczęciem wyjątkowych studiów, w nie mniej wyjątkowym miejscu. W takim kontekście Samodzielna Pracownia Edukacji Medycznej WL AMG, we współpracy z Fundacją Rozwoju Akademii Medycznej w Gdańsku, podjęła się zorganizowania w Uczelni dwudniowych warsztatów integracyjno-adaptacyjnych dla naszych najmłodszych Koleżanek i Kolegów.

W dniach 25–26 września br. grupa 21 nowo przyjętych studentów Wydziału Lekarskiego AMG wzięła udział w „Warsztatach integracyjnych”, prowadzonych przez mgr Nataszę Kosakowską i mgr Monikę Miotk z Samodzielnej Pracowni Edukacji Medycznej. Zajęcia, które odbywały się w godzinach od 9. do 17., umożliwiły uczestnikom przede wszystkim wzajemne poznanie się, dostarczały w przyjemnej, łatwo przyswajalnej formie wiedzy z zakresu komunikacji interpersonalnej, współpracy w zespole, autoprezentacji, twórczego myślenia oraz technik skutecznego uczenia się.

W programie warsztatów znalazło się także spotkanie z nauczycielami akademickimi oraz spotkanie z przedstawicielami Uczelnianego Samorządu Studenckiego. Za udział w spotka-

niach kierujemy podziękowania do dr Magdaleny Homziuk, dr. Henryka Zawadzkiego, dr. Jerzego Nowaka, Łukasza Balwickiego i Rafała Kruczkowskiego.

Na zakończenie warsztatów uczestnicy poproszeni zostali o określenie stopnia swojej satysfakcji z zajęć. Odpowiedzi na pytania zawarte w krótkiej ankiecie dały średni wynik 5,6 w skali od 0 do 6. Zachęceni wysoką oceną tegorocznych warsztatów, potwierdzającą ich przydatność, postanowiliśmy organizować je w przynajmniej takim samym wymiarze także w następnych latach.

Warsztaty zostały sfinansowane w całości w oparciu o wpłaty dokonane przez uczestników.

dr Jacek Kaczmarek
Samodzielna Pracownia Edukacji Medycznej

WAKACJE

DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH „CIECIORKA 2003”

W dniu 24 lipca 2003 r. prorektor ds. dydaktyki prof. Bolesław Rutkowski reprezentując władze naszej Uczelni, odwiedził dzieci niepełnosprawne przebywające na obozie kontaktowym w Cieciorce. Prorektor żywo interesował się warunkami socjalnymi. Dokonał przeglądu bazy lokalowej obozu w Cieciorce, w bezpośredniej rozmowie pytał dzieci o rodzaje zabaw, w których uczestniczą, a kadre opiekującą się nimi, w tym liczną część studentów z naszej Uczelni, o różnorodność zajęć mających na celu zabezpieczenie potrzeb ruchowych i emocjonalnych dzieci. Koordynator obozu „Cieciorka 2003” Zbigniew Pazderski z wielkim zapałem zapewniał Prorektora, iż kadra przywiązuje dużą troskę o dobro dzieci. Ciężko pracując stara się im dać jak najlepszą opiekę, poczucie bezpieczeństwa oraz własnej wartości. Prorektor omawiając przebieg wizyty podkreślił, iż ogromna determinacja, z jaką wykonują ciężką fizyczną pracę studenci Akademii Medycznej w Gdańsku, wzbudziła w nim najwyższy podziw i uznanie. Niewystłowiona wręcz radość wszystkich dzieci towarzyszyła zakończeniu wizyty, kiedy wręczono dzieciom słodkie przywiezione przez Pana Prorektora. Radosny nastrój ogarnął również brat studencką, którą obdarowano symbolicznie, czekoladowymi batonikami.

OGÓLNOPOLSKIE SPOTKANIE FARMACJI ONKOLOGICZNEJ

W dniach od 2 do 5 października 2003 r. odbyło się w Gdańsku IV Ogólnopolskie Spotkanie Farmacji Onkologicznej – Sekcji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Miejszem obrad była sala posiedzeń Rady Miejskiej Nowego Ratusza przy ul. Wały Jagiellońskie. Honorowy patronat objął prezydent Gdańska, Paweł Adamowicz. W Spotkaniu wzięło udział około 100 farmaceutów z aptek szpitalnych wszystkich ośrodków onkologicznych w Polsce.

Chemioterapia, a w szczególności chemioterapia wielolekowa, obok radioterapii i chirurgii stała się jednym z ważnych ogniw leczenia skojarzonego. W praktyce stosowanych jest kilkadziesiąt leków przeciwnowotworowych o bardzo zróżnicowanej budowie chemicznej. Leki te wykazują następujące cechy wspólne:

- niski indeks terapeutyczny,
- dużą reaktywność,
- znaczną toksyczność,
- możliwość wywołania oporności.

To właśnie te właściwości cytostatyków stały się podstawą do podjęcia starań o uregulowanie zasad postępowania z nimi w sposób, który zminimalizuje ryzyko, na jakie jest narażony personel, zapewni jakość produktu oraz właściwe dawkowanie i podawanie leku pacjentowi. Konsekwencją tych starań jest centralizacja przygotowania oraz stworzenie precyzyjnie sformułowanych zasad postępowania z lekami cytostatycznymi. Nowe prawo farmaceutyczne, wprowadzone w ubiegłym roku, nakłada obowiązek przygotowania cytostatyków w aptece szpitalnej.

Spotkania nasze służą pogłębieniu wiedzy o chorobie nowotworowej, lekach stosowanych w schematach leczniczych, a przede wszystkim zdobyciu wiedzy i przekazaniu doświadczeń na temat dobrej praktyki farmaceutycznej w czasie przygotowania leku przeciwnowotworowego w aptecce szpitalnej w dawce dla pacjenta.

Tegoroczne Spotkanie, które miało bardzo bogaty program naukowy, rozpoczął interesujący wykład prof. Krystyny de Walden-Gałuszko pt.: „Reakcje psychiczne pacjenta na chorobę nowotworową w różnych jej fazach”. Następnie w ramach sesji „Onkologia pediatryczna” wygłoszono następujące referaty: prof. Maria Korzon „Wczesne rozpoznanie nowotworów u dzieci” i „Znaczenie leczenia wspomagającego w terapii nowotworowej u dzieci”, mgr farm. Łukasz Łapiński, dr hab. Anna Wiela-Łojewska, prof. Krystyna Orzechowska-Juzwenko (Wrocław) „Optymalizacja chemioterapii przeciwnowotworowej u dzieci”. Kolejny wykład „Nowoczesna doustna chemioterapia przeciwnowotworowa” wygłosił dr farm. Jerzy Łazowski (Warszawa).

Na program naukowy sesji drugiego dnia obrad złożyły się referaty: prof. Jacek Jassem „Standardy w leczeniu nowotworów piersi”, dr med. Alfreda Samet „Zakażenia Gram dodatnie w onkologii i hematologii”, dr hab. Macieja Krzakowskiego (Warszawa) „Postępy w leczeniu nowotworów płuc” i dr med. El-

wiry Górąj (Warszawa) „Opioidy w leczeniu bólu nowotworowego”.

Z zainteresowaniem wysłuchano wykładu prof. Małgorzaty Sznitowskiej, kierownika Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej AMG na temat „Trwałość postaci leku cytostatycznego sporządzonego w aptece szpitalnej”. Wiadomości i cenne uwagi przedstawione w referacie zostaną wykorzystane w praktyce aptecznej.

O nowym sposobie podawania leków cytostatycznych, przygotowaniu i obsłudze infuzorów mówiła mgr farm. Ilona Anisimowicz. Zastosowanie infuzorów w chemioterapii VAD u chorych ze szpiczakiem mnogim było tematem referatu przygotowanego przez dr. med. Wojciecha Barana, prof. Andrzeja Helimanna, dr med. Hannę Ciepłuch.

Ciekawe były także doniesienia, a wśród nich mgr farm. Teresy Czekaj z Krakowa, która omówiła procedury awaryjne w pracy cytostatykami.

Spotkanie swoją obecnością zaszczylicili – prezes – elekt Międzynarodowego Towarzystwa Farmacji Onkologicznej prof. Graham Sewell z Wielkiej Brytanii i prezes Europejskiego Towarzystwa Farmacji Onkologicznej – prof. Klaus Meier z Niemiec.

Wykłady gości zagranicznych oraz spotkanie dyskusyjne z wykładawcami odbyło się trzeciego dnia obrad w sali konferencyjnej Hotelu-Orle w Gdańsku-Sobieszewie. Prof. Graham Sewell przedstawił strategię i kierunki technologii nowych leków onkologicznych. Natomiast prof. Klaus Meier podkreślił znaczenie szeroko pojętej współpracy farmaceutów onkologicznych z różnych krajów Europy i świata. Zwrócił uwagę na wymianę doświadczeń między nimi, szkolenia uniwersyteckie i udział w konferencjach.

W czasie trwania konferencji uczestnicy Spotkania brali udział w warsztatach szkoleniowych, zorganizowanych w Aptece Szpitala Klinicznego Nr 1 przez mgr Hannę Kuźniar i mgr Annę Kaliszan.

W sali bankietowej Nowego Ratusza, 23 firmy farmaceutyczne zaprezentowały swoje stoiska. Wszystkim wspomagającym nasz wysiłek organizacyjny, Zespół Programowo-Organizacyjny – dr Jerzy Łazowski, mgr Ewa Tobolska-Klimek, mgr Hanna Kuźniar, mgr Mariusz Mosiewicz, Anetta Rogowska – składa serdeczne podziękowania.

mgr farm. Ewa Tobolska-Klimek

ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA ANATOMICZNEGO

W dniach 4–6 września br. odbył się w Lublinie jubileuszowy XX Zjazd Polskiego Towarzystwa Anatomicznego. Patronat honorowy objęli rektor Akademii Rolniczej w Lublinie, prof. Zdzisław Targoński oraz rektor Akademii Medycznej w Lublinie, prof. Maciej Latański. Komitetowi naukowemu przewodniczył prof. Stanisław Szteyn z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Nad organizacją całości pieczę sprawowali prof. Zbigniew Wójtowicz oraz dr Janusz Golan.

Wygłoszono 59 referatów oraz przedstawiono 150 plakatów. Naszą Uczelnię reprezentowali pracownicy naukowcy Zakładu Anatomii i Neurobiologii z prof. Januszem Morysiem na czele oraz Zakładu Anatomii Klinicznej z prof. Markiem Grzybiakiem.

Tematyka konferencji była niezwykle zróżnicowana i obejmowała, m.in. takie zagadnienia jak techniki wizualizacji i ich kliniczne zastosowanie, neuroanatomia, kardioanatomia, ontogeneza i inne.

Z żywym zainteresowaniem spotkały się wykłady inauguracyjne. Wielce zasłużony dla naszej Uczelni prof. Olgierd Narkiewicz w sposób niezwykle barwny podzielił się swoimi uwagami na temat „Przeszłości i przyszłości kory mózgu człowieka”, co u obecnych wzbudziło głęboką refleksję perspektywną, a prof. Małgorzata Szczerbo-Trojanowska z Lublina ciekawie przedstawiła problematykę dotyczącą „Podstaw anatomicznych radiologii zabiegowej”, nawiązując tym samym do stosunkowo młodej ale dynamicznie rozwijającej się dyscypliny, jaką jest anatomia kliniczna.

Warto dodać, że lokalny „Kurier Lubelski” przeprowadził wywiad z prof. Olgierdem Narkiewiczem. Rozmowa dotyczyła współczesnych poglądów na temat budowy i fizjologii mózgowia człowieka.

Drugiego dnia zjazdu w Collegium Novum odbyło się walne zebranie członków Polskiego Towarzystwa Anatomicznego, na którym wybrano jego nowe władze. Ustępujący prezes prof. Stanisław Szteyn serdecznie podziękował członkom współpracującego z nim Zarządu przekazując życzenia nowo wybranemu następcy, prof. Kazimierzowi Jędrzejewskiemu z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Również przy tej okazji docenieni zostali profesorowie naszej Uczelni. Prof. Marek Grzybiak został wybrany wiceprezesem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Anatomicznego, zaś prof. Janusz Morys jego członkiem.

Walne zebranie stało się też doskonałą okazją do refleksji i ożywionej dyskusji. Parokrotnie kilku profesorów podkreślało niezwykle zasługi redaktora naczelnego „Folia Morphologica”, prof. Janusza Morysia dla rozwoju tego czasopisma, który w tak trudnych warunkach, głównie finansowych, wykazał się zmysłem organizatorskim i wręcz menadżerskim. Bardzo aktywny w dyskusjach prof. Jerzy Gielecki z Katowic przekazał wszystkim słowa uznania dla efektów pracy nad nowym obliczem „Folia Morphologica”, z jakimi spotkał się także w środowisku anatomicznych austriackich.

Nie sposób przy tej okazji pominąć imprez towarzyszących konferencji, zorganizowanych w ciekawych miejscach. Pierwszego dnia w Muzeum Wsi Lubelskiej odbył się koktail powitalny, który tak naprawdę przybrał formę biesiady. Piękna wiejska sceneria, której uroku dodawał 100-letni wiatrak, drewniane

stoły suto zastawione kaszankami, pierogami i piecystym, muzyka ludowa; jednym słowem atmosfera niczym z początku XX wieku pozwoliły zrelaksować się wszystkim uczestnikom. Zgoła odmienny charakter miała impreza towarzysząca drugiemu dniu obrad. Uroczysty bankiet zorganizowano bowiem w restauracji kompleksu pałacowego w Wierchowiskach. Zaproszono tam m.in. wiceprezydenta Lublina, Janusza Mazurka, który powitał przybyłych gości i krótko, ale obrazowo, przedstawił historię Koziego Grodu, wspominając także o rozbudowie miasteczka uniwersyteckiego UMCS oraz o Uniwersytecie Katolickim.

Każdą wolną chwilę uczestnicy zjazdu wykorzystywali na zwiedzanie Starówki pozostając pod wielkim jej urokiem. Okazało się, że następnego dnia po konferencji rozpoczynał się w Lublinie Festiwal „Chagall w Lublinie”, współorganizowany przez Muzeum Marca Chagalla w Witebsku. Niestety, nadszedł czas powrotu do Gdańska. Szkoda...

dr Włodzimierz Kuta

4
180144

BROŃMY TRADYCJI!

Tradycja to przekazywanie z pokolenia na pokolenie poglądów, obyczajów i wierzeń. Różne instytucje, organizacje i narody posiadają swoje tradycje. Jak pouczał Joachim Lelewel, tradycja podnosi uczucia, rozpała serca i umysły do dzielności. Warto więc tradycję pielęgnować.

W początkach rozwoju reżimów totalitarnych zauważyć można jawną lub zakamuflowaną walkę z tradycją, której celem jest zerwanie więzi społecznych tak istotne dla autorytarnych rządów. Widomymi znakami walki z tradycją na naszym gruncie w minionej epoce były: orzeł bez korony w godle PRL, przewaga czerwieni w galach flagowych, „Międzynarodówka” zamiast „Mazurka Dąbrowskiego”, Dziadek Mróz, Dzień Kobiet, śluby cywilne, „święta” gazet partyjnych, pochody 1-majowe itp. Obecnie, zamazywaniu tradycji narodowych służą coraz słabiej nagłaśniane w środkach społecznego przekazu obchody rocznicowe zrywów wolnościowych Narodu, inwazji Niemców i Sowietów w 1939 roku, imprezy techno, Big Brother, Przystanek Woodstock, obchody Halloween, organizowanie imprez rozrywkowych na placu przed Grobem Nieznanego Żołnierza, usuwanie znaku czerwonego krzyża z karet pogotowia ratunkowego, zwanych teraz wieloznacznie „ambulansami”, itp. Działania tego typu, zwłaszcza te przynoszące ewidentne szkody społeczne, spotykają się ze zdecydowanym protestem zdrowej części społeczeństwa.

Panorama tradycji różnych narodów tworzy w swej różnorodności harmonijną całość na podobieństwo ekosystemu przyrodniczego. Próba naruszenia tej harmonii przez bezmyślne lub celowe przeszczepienie elementów obcej tradycji na własny grunt spotyka się z falą protestów lub stwarza sytuacje groteskowe.

Zgodnie z tradycją żydowską, na grobach najbliższych kładzie się kamyczki na znak pamięci. Nasza tradycja nakazuje zapalanie zniczy i składanie kwiatów. Obcy mężczyzna nie może podać ręki na przywitaniu muzulmance. Nasza tradycja jest inna. Polską tradycją są procesje uliczne w święto Bożego Ciała. W krajach zachodnich nie ma tego zwyczaju. Z kolei efektów komicznych można by się spodziewać na widok szwadronu kawalerii na wielbłądach lub orkiestry wojskowej ubranej w spódnice w kratkę. Nie pozwala na to właśnie głęboko zakorzeniona w sercach i umysłach tradycja.

Dbłość o pielęgnowanie tradycji spoczywa nie tylko na władzach administracyjnych, organizacjach i instytucjach, ale i na każdym członku danej społeczności. W czołowie instytucji powołanych do zachowywania tradycji znajdują się szkoły wyższe, które nawet w czasach niewoli z honorem trwały na jej straży. W swoich statutach mają zapisane kultywowanie tradycji jako jedno z pierwszoplanowych zadań. W statucie naszej Uczelni zapis taki znajduje się w §2 ust. 4.

Te krótkie rozważania o tradycji piszę pod wpływem szoku, jakiego doznałem w dniach immatrykulacji na widok kandydatów zakwalifikowanych na studia przebranych w zmięte, obwisłe kostiumy i birety z kwadratowymi nakrywkami uszyte według wzorów zaczerpniętych z anglo-amerykańskich żurnali. Przygnębiający był kontrast tych strojów z twarzami o słowiańskiej urodzie, z togami i biretami władz Uczelni i wydziałów, a nawet z hymnem państwowym.

Wprowadzanie tego typu kosztownych „innowacji”, bez konsultacji przynajmniej z radami wydziałów, jest sprzeczne z §105 ust. 1 Statutu, który brzmi: „Uroczystości Akademii nawiązują treścią i formą do polskich tradycji akademickich” (podkreślenia moje).

Jeśli pomysłodawca owej inicjatywy trwa w przekonaniu, iż rozwinąć nową nitkę tradycji naszej Uczelni, to nie pozostaje mi nic innego, jak tylko pogratulować mu pomysłowości.

prof. Ryszard Piękoś

Klinika Chirurgii Dziecięcej AMG zaprasza w dniach 13-14 listopada 2003 r. na Forum Młodych Urologów Dziecięcych

Najczęstsze problemy urologiczne u dzieci

W programie:

13.11.2003 r.

1. Żyłki powrózka nasienne
 2. Wnętrostwo – jądra brzuszne
- Diagnostyka, techniki operacyjne

14.11.2003 r.

1. Moczenie mimowolne i nietrzymanie moczu
 2. Odptywy pęcherzowo-moczowodowe
- Leczenie zachowawcze? Endoskopowe?
Operacyjne? – kiedy i kogo?

Zaproszeni eksperci: doc. dr hab. Wiesław Urbanowicz (Klinika Urologii Dziecięcej Collegium Medicum UJ, Kraków), dr med. Lidia Skobejko-Włodarska (Klinika Urologii IPCZD, Warszawa), prof. Kelm Hjalmas (Göteborg)

Miejsce spotkania: Szpital Wojewódzki w Gdańsku, ul. Nowe Ogrody 1-6, biblioteka Oddziału Ginekologii

W dniu 14.11.2003 r. o godz. 13.00 w Sali Marmurowej
Muzeum Narodowego w Gdańsku ul. Toruńska 1
odbędzie się

Wykład im. Profesora Romualda Sztaby

byłego kierownika Kliniki Chirurgii Dziecięcej AM w Gdańsku. Zaproszony gość – prof. Kelm Hjalmas, wieloletni kierownik Kliniki Urologii Dziecięcej w Göteborgu, prezydent European Society of Paediatric Urology (ESPU) oraz International Children's Continence Society (ICCS)

wygłosi wykład zatytułowany

The past and the future of paediatric prology

Zapraszamy do uczestnictwa w obu spotkaniach

SESJA NAUKOWA NA FARMACJI

Dziekan i Rada Wydziału Farmaceutycznego AMG zapraszają na XXII Sesję Naukową, która odbędzie się 16 grudnia br. (wtorek). Początek obrad o godz. 9.00 w sali wykładowej nr 2 Wydziału Farmaceutycznego AMG, al. Gen. J. Hallera 107.

dr hab. med. Maria Dudziak

JEDENAŚCIE LAT MINĘŁO JAK JEDEN DZIEŃ...

Zakład Diagnostyki Chorób Serca i Naczyń Instytutu Kardiologii AMG 1992 – 2003

Zakład Diagnostyki Chorób Serca i Naczyń został powołany do życia na mocy decyzji z dnia 1 stycznia 1992 roku ówczesnego rektora Akademii Medycznej w Gdańsku, prof. Stefana Angielskiego, jako jedna z pięciu jednostek wchodzących w skład Instytutu Kardiologii. Kierownikiem Zakładu został dr med. Andrzej Kubasik, wcześniej adiunkt Kliniki Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii. Pozostali lekarze zatrudnieni to: dr med. Maria Dudziak, lek. Sławomir Burakowski, lek. Janusz Jagoda, lek. Zbigniew Purzycki. Jako laboranci rozpoczęli pracę technicy medyczni: Anita Bielawska, Katarzyna Macholla, Anna Stępniewska oraz Tomasz Ostrowski. Na etat sekretarki została przyjęta pani Joanna Kula; po roku stanowisko sekretarki objęła technik fotografii Alina Błaszczak.

Na potrzeby Zakładu zaadaptowano część I piętra budynku nr 1. W Zakładzie uruchomiono Pracownię Diagnostyki Echokardiograficznej, Pracownię Prób Wysiłkowych, Pracownię Badań Elektrokardiograficznych oraz 4 gabinety lekarskie. W założeniu Zakład miał obejmować również kardiologię wieku dziecięcego, dlatego w początkowym okresie jeden z gabinetów był wykorzystywany przez Poradnię Kardiologiczną dla Dzieci. W momencie uruchamiania Zakładu wyposażenie w aparaturę diagnostyczną nie było imponujące i składało się z ergometru rowerowego CS 6/12 Schillera, podarowanego przez prof. Barbarę Krupę-Wojciechowską, aparatu EKG i używanego monitora. Pierwszym zakupionym przez Akademię Medyczną aparatem echokardiograficznym (na użytek Zakładu) był wysokiej klasy aparat firmy Hewlett-Packard Sonos 1500 z głowicą dla dorosłych 2/2,5MHz oraz pediatryczną 3,2/2,7 MHz. Po 6 miesiącach został on uzupełniony o dwupłaszczynową głowicę przezprzełykową o częstotliwości 5,5MHz. Dzięki zrozumieniu potrzeb przez ówczesnego konsultanta krajowego ds. kardiologii, prof. Zygmunta Sadowskiego, który wizytował Zakład w grudniu 1992 roku, otrzymaliśmy bieżnię do prób wysiłkowych CASE 15 firmy Marquette. W grudniu 1993 roku zakupiono aparat do 24-godzinnej rejestracji zapisu EKG Medilog Excel firmy Oxford, wyposażony w 6 rejestratorów MR 45.

Dzięki życzliwości prof. Wandy Rydlewskiej-Sadowskiej, kierownika Zakładu Szybkiej Diagnostyki Układu Krążenia Instytutu Kardiologii w Aninie, któ-

ra wizytowała Zakład w październiku 1994 roku, wyposażenie Zakładu wzbogaciło się o aparat echokardiograficzny Ultramark 9 HDI. Zwiększenie liczby aparatów ultrasonograficznych pozwoliło na przeniesienie jednego z nich do kompleksu budynków klinicznych. Bliskość Kliniki Kardiologii, Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Instytutu Chorób Wewnętrznych, umożliwiała wykonywanie badań przytóżkowych. Łatwiejszy był też dojazd chorych do pracowni,

ponieważ w I budynku nie funkcjonuje na stałe winda do transportu chorych leżących. Ułatwiło to w dużym stopniu powstanie II Pracowni Echokardiografii wiosną 1995 roku w budynku Radiologii (nr 5), do której przeniesiono aparat Sonos 1500 HP. Bliskość chorych w stanie zagrożenia życia, wymagających natychmiastowej interwencji kardiologicznej była czynnikiem mobilizującym do uruchomienia dyżurów „pod telefonem”, zapewniających dostęp do badania codziennie, przez 24 godziny na dobę. Poza lekarzami zatrudnionymi w Zakładzie korzystaliśmy z pomocy dr. med. Andrzeja Koprowskiego oraz dr. med. Andrzeja Wojtowicza z I Kliniki Chorób Serca.

Badania echokardiograficzne przezprzełykowe wprowadzone zostały na terenie Trójmiasta po raz pierwszy w naszym Zakładzie. Służą one głównie diagnostyce tętniaków rozwarstwiających aorty, ale również pomagają w ocenie chorych po zabiegach implantacji sztucznych zastawek, powikłań zapalenia wsierdza oraz po urazach komunikacyjnych. Nie obyło się bez problemów technicznych. Po wykonaniu 640 badań, w 1997 roku uległa uszkodzeniu głowica przezprzełykowa. Na zakup następnej zmuszeni byliśmy czekać ponad 1,5 roku. W 2000 roku dokonano wymiany aparatu Sonos 1500 na wersję 2000 z głowicą wielopłaszczynową, przy pomocy której do dnia dzisiejszego wykonano już 574 badania.

Kierownik Zakładu dr med. Andrzej Kubasik

Fot. 1 Zespół Zakładu w 1992 roku. Od lewej siedzą: lek. Janusz Jagoda, Joanna Kula, technik med. Katarzyna Macholla, technik med. Tomasz Ostrowski, Anita Bielawska, Anna Stępniewska, dr med. Andrzej Kubasik, dr med. Maria Dudziak, lek. Sławomir Burakowski.

Fot. 2. Uroczystość przekazania głowicy naczyniowej przez sponsora Lion's Club „Amber” Gdańsk w dniu 28.06.2000 r. Od lewej stoją: Wojciech Dmochowski – przewodniczący Komisji „Lion's Baltic Sea” Gdynia, inż. Krzysztof Szymański, kierownik działu ds. aparatury AMG, inż. Wojciech Grabowski, dr med. Maria Dudziak, dr med. Andrzej Kubasik, kierownik Zakładu, dr n. przyr. Sławomir Bautenbach, dyrektor administracyjny, prof. Wiesław Makarewicz, rektor AMG oraz Lidia Kamińska pełniąca wówczas funkcję prezydenta Lion's Club „Amber” Gdańsk.

Podczas tych 11 lat działalności w obu Pracowniach Echokardiograficznych przeprowadzono 40750 badań, w tym 1186 badań przezprzetykowych. W tygodniu wykonuje się dodatkowo średnio 5 badań wyjazdowych przytóżkowych, głównie na Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej. Echokardiograficzne badania przezprzetykowe wykonujemy dla oddziałów kardiologicznych i internistycznych Trójmiasta, jak również okolicznych województw (elbląskiego, słupskiego). Wyszkolono 39 lekarzy, z których wielu samodzielnie wykonuje badania w pracowniach echokardiograficznych Trójmiasta i przyległych województw. We współpracy z Kliniką Kardiologii Dziecięcej wykonywano wspólnie badania echokardiograficzne i wdrażano technikę badań przezprzetykowych. Dzięki owocnej współpracy z dr med. Janiną Aleszewicz-Baranowską opublikowano szereg prac w *Kardiologii Polskiej*. Bliższe sąsiedztwo Samodzielnej Pracowni Diagnostyki Inwazyjnej, kierowanej przez dr. med. Dariusza Ciećwierza, pozwoliło też na wspólne wykonywanie biopsji mięśnia sercowego oraz implantowanie „parasolek” metodą przezskórną, służących do zamykania przetrwałego otworu owalnego lub ubytku międzyprzedsionkowego pod kontrolą echokardiograficzną. W najszerszym zakresie przeprowadzane są badania dla Kliniki Kardiologii, (do 2000 rocznie). Do bardziej wyspecjalizowanych badań należy: ocena śródoperacyjna zabiegu plastyki zastawki mitralnej lub ostatnio też zastawki aortalnej metodą Davida. We współpracy z Kliniką Kardiologii, kierowaną przez dr. hab. med. Jana Rogowskiego, wykonywano badania śródoperacyjne w czasie zabiegów transmitowanych w trakcie corocznych „Bałtyckich Spotkań Kardiologicznych”. Wprowadzono też nieinwazyjną metodę oceny przepływu przez tętnice piersiowe wewnętrzne u chorych z chorobą wieńcową po zabiegu MID-CABG, przy pomocy głowicy naczyniowej (7MHz). Głowica ta została zakupiona między innymi dzięki pomocy finansowej żeńskiego Klubu Lion's „Amber” z Gdańska. Uroczyste przekazanie w obecności JM Rektora i Dyrektora Akademii Medycznej oraz sponsorów odbyło się w dniu 28 czerwca 2000 r.

Poza Pracownią Echokardiograficzną nie miałym dorobkiem może się poszczycić Pracownia Prób Wysiłkowych. Wykonano w niej 15500 badań, z tego 13000 na bieżni. Ponad 2000 z tych testów dotyczyło scyntygrafii wysiłkowej, przeprowadzonej we współpracy z Pracownią Diagnostyki Izotopowej, kierowanej przez dr. hab. med. Piotra Lassa. W Pracowni Elektrokardiografii wykonano 6698 badań 24-godzinnej zapisu EKG me-

todą Holtera, a zapisu krzywej EKG – 1750, głównie dla potrzeb badań naukowych. Liczba badań metodą Holtera była niestety ograniczona częstymi awariami rejestratorów.

O dynamicznym rozwoju naukowym lekarzy pracujących w Zakładzie świadczą zdobyte specjalizacje i stopnie naukowe: lek. Sławomir Burakowski – specjalizacja II stopnia z chorób wewnętrznych – 1993 r., doktorat 2000 r.; dr med. Maria Dudziak – specjalizacja II stopnia z kardiologii 1993 r. (pierwsza w Akademii Medycznej), habilitacja 2003 r.; lek. Janusz Jagoda – specjalizacja z chorób wewnętrznych I stopnia 1993 r., specjalizacja II stopnia z chorób wewnętrznych 1997 r., doktorat 1999 r., specjalizacja II stopnia z kardiologii 2000 r.; lek. Zbigniew Purzycki – specjalizacja I stopnia z cho-

rób wewnętrznych 1993 r., doktorat 1994 r., od 1994 roku pracuje z Detroit Medical Center, Wain Medical Center w USA. Od 1996 roku pracuje w Zakładzie lek. Dorota Rawicz-Zegrzda (wówczas Jackowiak) – specjalizacja II stopnia z chorób wewnętrznych 1998 r.

Zakład bierze czynny udział w prowadzeniu dydaktyki, dotychczas nieinwazyjnej diagnostyki układu krążenia dla studentów IV roku, badań stanów zagrożenia życia z zakresu echokardiografii dla studentów V roku oraz, przez ostatnie 4 lata, geriatryi układu krążenia dla studentów VI roku Wydziału Lekarskiego.

Dr med. Maria Dudziak otrzymała w 1996 roku nagrodę II stopnia JM Rektora Akademii Medycznej w Gdańsku za osiągnięcia dydaktyczne.

W 1998 roku Minister Zdrowia i Opieki Społecznej przyznał też nagrodę za szczególne osiągnięcia w dziedzinie ochrony zdrowia, w tym „za wprowadzenie najnowszych technologii i technik operacyjnych, całkowitej tętniczej rewaskularyzacji serca i laserowej rewaskularyzacji serca” zespołowi, w którym znalazł się dr med. Andrzej Kubasik – kierownik Zakładu.

Zakres badań klinicznych, poza chorobą wieńcową i wadami nabytymi serca, obejmuje głównie choroby układu krążenia u chorych z przewlekłą niewydolnością nerek w związku z wieloletnią współpracą z Kliniką Nefrologii, Chorób Wewnętrznych i Transplantologii, kierowaną przez prof. Bolesława Rutkowskiego. Wykonywane są też badania chorych, u których stosuje się chemioterapię we współpracy z Kliniką Radioterapii, kierowaną przez prof. Jacka Jassemę oraz z Kliniką Ginekologii, kierowaną przez prof. Janusza Emericha.

Dorobek naukowy pracowników Zakładu obejmuje łącznie 108 publikacji, w tym: 35 prac oryginalnych (13 w piśmiennictwie obcojęzycznym), 4 prace poglądowe oraz 11 prac kazuistycznych, 7 rozdziałów w podręcznikach, a także 46 streszczeń zjazdowych.

W ciągu 11 lat pracy Zakładu bywały też trudne chwile. W 2000 roku zawieszono dyżury „pod telefonem” ze względów ekonomicznych. Obsada lekarzy zmniejszyła się o 1 etat, po odejściu dr. med. Janusza Jagody. Redukcja etatów objęła też pielęgniarkę Jolantę Szymańską.

Mimo trudności, dewizą pracowników Zakładu jest wykonywanie badań na wysokim poziomie, w możliwie najkrótszym czasie, by umożliwić jak najszybsze wdrożenie właściwego leczenia chorych z zaburzeniami układu sercowo-naczyniowego.

DR MED. EUSTACHIUSZ CHODYŃ – IN MEMORIAM

Jest swoistym znakiem czasu, że w półwiecze istnienia Kliniki Dermatologicznej Akademii Medycznej w Gdańsku odchodzą ludzie, którzy ją współtworzyli i organizowali od zarania, kładąc jej naukowe, dydaktyczne i organizacyjne podstawy dorobku.

25 sierpnia 2003 roku zmarł dr med. Eustachiusz Chodyń należący do grona uznanych lekarzy dermatologów gdańskich, uhonorowany przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego Medalem za Zasługi dla Polskiej Dermatologii.

Urodził się 25 czerwca 1921 r. w Sądowej Wiszni koło Drohyczyna – ówczesne województwo lwowskie. Po ukończeniu szkoły podstawowej, a następnie gimnazjum klasycznego we Lwowie podjął pracę w Zakładzie Anatomii Uniwersytetu Jana Kazimierza w charakterze młodszego preparatora, a następnie w 1940 r. studia na Wydziale Lekarskim. Już w pierwszych latach studiów uczestniczył aktywnie w ruchu oporu jako żołnierz AK biorąc udział w wielu akcjach zbrojnych. Jako drukarz wchodził w skład zespołu wydającego konspiracyjną gazetę „Słowo polskie”. Wskutek zagrożenia związanego z uczestnictwem w ruchu oporu w 1944 r. ewakuował się do Poznania, gdzie przez okres jednego roku kontynuował studia medyczne. W sierpniu 1945 r. złożony splot okoliczności oraz charakterystyczne dla ówczesnego pokolenia „Kolumbów” koleje losu zmuszają dr. Chodynia do opuszczenia Poznania.

Osiedlił się w podnoszonym z ruin, wyzwolonym Gdańsku, gdzie dołączył do niewielkiego grona młodych entuzjastów skupionych wokół profesora Pawłasa do organizowania od podstaw Kliniki Dermatologicznej ówczesnej Akademii Lekarskiej, z którą związał swoje młode życie aż do kwietnia 1954 r.

Należał do tych pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy posiadali rzadko spotykaną zdolność łączenia cech dobrego lekarza klinicysty z twórczą działalnością naukową. Zasadzie tej dr Chodyń pozostał wierny przez cały okres pracy w Klinice Dermatologicznej. Owocem zaś tak pojmowanej działalności są liczne, także dziś, aktualne prace naukowe, które niewątpliwie stanowią trwałe wkład w rozwój dermatologii i wenerologii, głównie zaś leczenia chorób skóry i wenerycznych. Ukoronowaniem Jego bardzo wczesnej działalności naukowej była rozprawa doktorska (doktorat 1950 rok) związana z leczeniem ostrej i przewlekłej rzeżączki penicyliną krystaliczną wstrzykiwaną domięśniowo z własną krwią chorego. Z innych bardzo wartościowych prac naukowych związanych zwłaszcza z lecnictwem na uwzględnienie zasługują, m.in.: leczenie rzeżączki trójacetyloleandomycyną (TAO); tetracykliną oraz kanamycyną; zapobiegawcze leczenie przeciwkifowe;

skojarzone metody leczenia gruźlicy skóry stosowane w Klinice Dermatologicznej AMG oraz wyniki leczenia penicyliną przewlekłego zanikowego zapalenia skóry kończyn. Spośród innych prac świadczących o aktywności naukowej dr. Chodynia należy wymienić, m.in. w sprawie powikłań po szczepieniu przeciw ospie; stwardnienie płuc w przebiegu twardziny uogólnionej postępującej oraz badania związane z chorobami ropnymi skóry, zwłaszcza etiopatogenezą, powikłaniami w ich przebiegu oraz leczeniem.

Dr E. Chodyń należał do tych badaczy dermatologów, którzy dążąc do gruntownego poznania opracowywanych zagadnień zapoznawali się także z środowiskiem i warunkami pracy i życia chorego. Znane były powszechnie Jego częste wyjazdy (nierzadko na własny koszt) do odległych niekiedy ówczesnych Państwowych Gospodarstw Rolnych i innych różnego rodzaju zakładów pracy, gdzie bezpośrednio na miejscu zapoznawał się z czynnikami środowiskowymi mogącymi mieć wpływ na występowanie zmian i chorób skórnych. Oprócz intensywniej pracy naukowej dr. Chodynia pasjonowała także dydaktyka. Prowadzone przez Niego w sposób niezwykle interesujący ćwiczenia i seminaria przyciągały urokiem żywego, prostego i łatwo przyswajalnego słowa. Wielu studentów z pierwszych powojennych lat zapamiętało dr. Chodynia jako bardzo wymagającego, zawsze niezwykle poważnego, lecz jednocześnie promieniującego życzliwością oraz chęcią przekazania rzetelnej wiedzy o dermatologii i wenerologii. Cecha ta poparta głęboką, rzetelną wiedzą sprawiły, iż w tamtym okresie dermatologia i wenerologia były zaliczane do najbardziej lubianych przez studentów przedmiotów klinicznych.

Dr Chodyń rozumiejąc pilną potrzebę walki z szerzącymi się w okresie powojennym chorobami wenerycznymi włączył się aktywnie z zespołem Kliniki do prac związanych z tzw. wówczas akcją „W”. W zorganizowanej Przyklinicznej Poradni Wenerologicznej opracowano znaną jeszcze dziś metodę szybkiego leczenia kiły oraz metodę kontroli poleczeniowej. Wyniki tej działalności przyczyniły się do stosunkowo sprawnego i szybkiego zahamowania plagi chorób wenerycznych okresu powojennego. Do doniosłych osiągnięć przyklinicznego ośrodka ds.

Ryc. 1. Amatorska drużyna piłki nożnej ówczesnej Akademii Lekarskiej - przypuszczalnie rok 1950, skupiona wokół profesora Tadeusza Pawłasa. Czwarty z prawej dr Eustachiusz Chodyń.

Ryc. 2. Dr Eustachiusz Chodyń (pierwszy z prawej) w dniu wręczenia (1996 r.) wyróżnienia Medalem za Zasługi dla Polskiej Dermatologii podczas uroczystości 50-lecia Katedry i Kliniki Dermatologii i Wenerologii AMG oraz Oddziału Morskiego PTD.

akcji „W” należy zaliczyć metody zapobiegawczego leczenia przeciwkifowego.

Dr Chodyń oprócz działalności naukowo-dydaktycznej uczestniczył także aktywnie w tworzeniu bazy powstającego równolegle Państwowego Szpitala Klinicznego (PSK Nr 1).

Dr Eustachiusz Chodyń należał do grona pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy wspólnie z profesorem Tadeuszem Pawlasem i dr med. Stanisławem Pawłowskim stworzyli podstawy działalności i rozwoju Oddziału Morskiego Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego, tworząc w ten sposób trwałe fundamenty dla rozwoju gdańskiej i pomorskiej dermatologii.

Niepowetowaną szkodą dla Kliniki i dermatologii było powołanie dr. Chodynia do wojska. Nowe obowiązki i powstałe złożone układy uniemożliwiły powrót do macierzystej placówki, jaką była niewątpliwie Klinika Dermatologiczna AMG. Po zwolnieniu z wojska dr Chodyń objął obowiązki ordynatora Oddziału Dermatologicznego Szpitala Wojewódzkiego w Gdańsku. W okresie pełnienia tej funkcji jeszcze raz udowodnił, iż prawdziwym Jego powołaniem była przerwana przez splot zdarzeń i okoliczności praca naukowo-dydaktyczna. Przejawiało się to w Jego aktywnym aż do końca swoich dni uczestniczeniu w posiedzeniach Oddziału Morskiego Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego. Jego wypowiedzi w dyskusji oparte były na głębokiej wiedzy fachowej. My wszyscy często korzystaliśmy z Jego mądrych rad i wskazówek. Pozostanie w naszej pamięci jako bardzo wymagający od innych, lecz najwięcej od siebie, podporządkowując swoje działanie przede wszystkim dobru chorego, przyjazny otaczającym Go ludziami.

Takim zapisał się w historii i tradycji dermatologii gdańskiej, takim pozostanie w naszych wspomnieniach.

prof. Henryk Szarmach

ZMARŁ NIESPODZIEWANIE

Nie licząc się z naszymi nadziejami, nie zważając na nasze oczekiwania

Lekarz i biochemik
prof. dr hab. Jerzy POPINIGIS

Jest nas teraz mniej.
Mniej o Niego.

Był jednym z nas, niezbędne były nam Jego troski o kulturę zdrowego życia. Należał do wielkich promotorów łączenia sportu dla zdrowia ze zdrowym żywieniem. Widział w tym związku bezcenną iskrę życia.

Razem z nami współtworzył Forum Promocji Zdrowia QUO VADIS, społeczno-gospodarcze próby rozwijania kultury zdrowego życia przez rynek.

Wiedział, że od samego słowa nauczycielskiego, choćby profesorskiego, nie rozkwitnie zdrowe życie, skoro wielką szkołą zachowań i postaw staje się także rynek.

Inicjował więc i współorganizował z nami doroczne Gdańskie Spotkania Lekarzy i Producentów. Wymarzyliśmy z Nim Polskę z mostami łączącymi medycynę z tymi producentami, którzy tworzą na rynku warunki i zachęty do zdrowia.

Należał do nas rzeczników i promotorów akademickiej i zarazem rynkowej szkoły harmonijnego pobudzania dwóch bezcennych dla życia potrzeb: właściwego żywienia i zdrowego ruchu. Był w tych dążeniach naszym mocnym oparciem.

Współtworząc Forum Zdrowia QUO VADIS dzielił się z nami wszystkim, co miał najcenniejszego w dorobku naukowym, badawczym i nauczycielskim. I nieprzerwanie nas wzbogacał swą żywą, upartą, twórczą przekorą i dociekliwością.

Razem z nami życie widział jako największą i najdonioślejszą wyprawę badawczą. Był i pozostał dla nas niezastąpionym towarzyszem tej wielkiej podróży.

W imieniu Kolegium Medycznego i Zarządu
QUO VADIS

Forum Promocji Zdrowia
Wiesława Łysiak-Szydłowska,
Barbara Krupa-Wojciechowska,
Stanisław Kubiak

HOSPICIUM PALLOTTINUM GDAŃSK

I rocznica śmierci śp. księdza Eugeniusza Dutkiewicza SAC

W rocznicę przedwczesnej śmierci śp. ks. Eugeniusza Dutkiewicza SAC, gdańskie Hospicjum zorganizowało szereg spotkań i wydarzeń upamiętniających Założyciela Ogólnopolskiego Forum Ruchu Hospicyjnego.

W dniu 10 września br. obchody rozpoczęło spotkanie dla dyrektorów i wychowawców szkół gdańskich, które pomagają Hospicjum w akcjach charytatywnych. Ponad 40 szkół włączyło się w pomoc, którą zainicjowała sąsiadująca z AMG i z Hospicjum Szkoła Podstawowa Nr 15 z jej dyrektorką Marią Sapińską. Podczas spotkania był czas na podziękowanie za pomoc, a także wspólne projekty edukacyjne i kulturalne.

Następnego dnia, 11 września, od samego rana wspominaliśmy śp. księdza Eugeniusza. Podczas porannej Mszy św., transmitowanej przez Radio Maryja z Torunia, której przewodniczył krajowy duszpasterz hospicjów, ks. dr Piotr Krakowiak, padły pod adresem Zmarłego słowa wdzięczności za Jego dzieło. Liczne telefony i głosy wdzięczności odebrane w tym dniu w Hospicjum jako echo porannej modlitwy świadczyły o żywej pamięci i wdzięczności wobec Ojca polskich hospicjów.

O godz. 15.00 w Domu Hospicyjnym modlili się wspólnie pacjenci, przyjaciele Hospicjum i zaproszeni księża proboszczowie z Gdańska. Po modlitwie została oficjalnie otwarta wystawa fotograficzna, którą zainstalowali uczniowie katolickiego liceum i gimnazjum z Chetmna. Dyrektor szkoły, ks. Marek Demczuk SAC, jest wychowankiem śp. ks. Eugeniusza i tę wystawę uczynił wotum wdzięczności dla swojego wychowawcy i dla dzieła Hospicjum.

O godz. 17.00 przybyli do Domu Hospicyjnego rodziny pacjentów, którym towarzyszyliśmy przez ostatnie miesiące. Duży tłum rodzin pogrążonych w żałobie i modlitwa pod przewodnictwem prowincjała Pallotynów, ks. dr. Tomasza Skibińskiego SAC, nadała tej rocznicy wyjątkowy charakter. Szczególnym momentem Mszy św. była *Litania Imion*, w której wspominaliśmy z imienia i nazwiska wszystkich pacjentów, którzy odeszli.

Po Mszy świętej odbyła się uroczystość odsłonięcia i poświęcenia tablicy pamiątkowej ku czci śp. ks. Eugeniusza Dutkiewicza SAC. Ceremonii przewodniczył metropolita gdański, ks. abp dr Tadeusz Gocłowski. Tablica została umieszczona

tuż przy wejściu do Hospicjum, by uśmiechnięta twarz ks. Eugeniusza witała wszystkich wchodzących do tego Domu, gdzie niesiemy ulgę w cierpieniu, nadzieję i profesjonalną pomoc do ostatnich chwil życia.

Dziękuję za obecność i pamięć tym wszystkim, którzy przybyli na tę rocznicową uroczystość. Jednocześnie serdecznie zapraszam do odwiedzenia naszego Domu Hospicyjnego i do modlitwy, która rozbrzmiewa w naszej kaplicy codziennie o godz. 15.00, a także do wolontariatu hospicyjnego. Zachęcam również pracowników i studentów Akademii Medycznej do korzystania z sali wykładowej Domu Hospicyjnego oraz bazy noclegowej w domu rekolekcyjno-szkoleniowym. Wszystkie szczegóły można znaleźć on-line: www.hospicjum.info oraz pod całodobowym tel.: 058-340-6100.

ks. dr Piotr Krakowiak SAC
dyrektor Hospicjum Pallottinum

Pomagamy już 20 lat

*„I rozlega się śpiew
Śpiewa tak cały dom
Skoro padł w ziemię siew
Jest Nadzieja na plon.”*

W dniu 17 października 2003 r. w Domu Hospicyjnym im. ks. Eugeniusza Dutkiewicza w Gdańsku przy ul. Kopernika 6, z inicjatywy ks. dr. Piotra Krakowiaka SAC, dyrektora Hospicjum Pallottinum oraz pracowników i wolontariuszy Hospicjum, miała miejsce inauguracja I gdańskiej edycji kampanii POLA NADZIEI. Honorowy patronat objęli metropolita gdański ks. arcybiskup dr Tadeusz Gocłowski, prezydent Gdańska Paweł Adamowicz i rektor

Akademii Medycznej w Gdańsku, prof. Wiesław Makarewicz. Uroczyste sadzenie żonkili w ogrodzie przed Domem Hospicyjnym poprzedziła prezentacja programu kampanii „Pola Nadziei” 2003/2004.

„Pola Nadziei” to program stworzony przez Fundację Marie Curie Cancer Care z Edynburga w Wielkiej Brytanii, pomagającą nieuleczalnie chorym na raka. Celem programu jest pozyskanie środków na utrzymanie hospicjów i propagowanie idei opieki hospicyjnej w społeczeństwie. Już w czasach starożytnych żonkil był symbolem nadziei na nowe życie – odrodzenie, a dzisiaj żonkil jest symbolem nadziei w walce z chorobą nowotworową. W tradycji chrześcijańskiej żonkil symbolizuje triumf poświęcenia nad egoizmem, miłości nad śmiercią. Kwiat poprzez swoją subtelność, barwę i zapach uświadamia nam wyższe cele istnienia, symbolizując kruchość i ulotność życia.

W 1998 roku Fundacja Marie Curie Cancer Care obchodziła swoje 50-lecie. Mając za patronkę naszą rodaczkę Marię Skłodowską-Curie, fundacja postanowiła zapoznać ze swoją pracą krakowskie hospicjum, a Kraków został wybrany jako miejsce polskiej edycji „Pól Nadziei”. Pierwsza akcja przeprowadzona została przy wydatnej pomocy Fundacji ze Szkocji, która wsparła Kraków ofiarując 350.000 cebulek żonkili. Od 1998 roku corocznie w porze kwitnienia żonkili w Krakowie organizowana jest zakrojona na szeroką skalę akcja „Pola Nadziei”, na którą składają się koncerty, konkursy, aukcje, pochody pod patronatem znanych i wybitnych osobistości.

Gdańskie Hospicjum Pallottinum powstało jako drugie w Polsce, po ośrodku krakowskim, inicjując powstanie Ogólnopolskiego Forum Ruchu Hospicyjnego, propagującego „Pola Nadziei” w całej Polsce. Wiosną tego roku miała miejsce „Wielkanocna Pomoc dla Hospicjum Pallottinum”, przeprowadzona pod patronatem metropolity gdańskiego, abp. Tadeusza Gocłowskiego, prezydenta Gdańska, Pawła Adamowicza i rektora Akademii Medycznej, prof. Wiesława Makarewicza, z zaangażowaniem wszystkich środowisk Gdańska.

17 października 2003 roku, w dwudziestą rocznicę powstania ruchu hospicyjnego na Wybrzeżu, nasze Hospicjum przystąpiło do ogólnopolskiej akcji „Pola Nadziei”.

Sadzenie żonkili jest okazją do serii wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, które – mamy nadzieję – na stałe zagospodzą w gdańskim kalendarzu. Obchody 20-lecia Hospicjum w Gdańsku zakończy uroczysty koncert, na który zaprosimy wszystkich naszych przyjaciół i współpracowników.

Zespół Hospicjum Pallottinum w Gdańsku

Maria Pusiewicz-Dąbrowska*

###

Tak od początku

Aż do końca

Od pierwszych chwil

Kiedy słońce

Dotknęło naszych oczu

Do dnia, gdy jego blask po raz ostatni

oświecił drogę

Życie – jakby na przekór

Wciąż stawia nam – „bariery”

Pokonujemy je

Strudzeni

Czasem radośni

Czasem zmęczeni

Upadamy

By znów się podnieść

I pokonać

Otworzyć skrzypiące bramy

Spójrzmy dookola

Bliżej siebie

Ile nas barier otoczyło?

Ile z nich sami budujemy?

Jesteśmy lepsi

Może inni?

A może więksi?

Bardziej silni?

Zburzmy te mury niewidzialne

Czułym dotykiem

Cieplym słowem

Uśmiechem – który sprawi wiele

Nie będzie wokół murów, barier

Zostaną tylko przyjaciele.

*Autorka jest członkiem Niezależnej Komisji Bioetycznej ds. Badań Naukowych przy AMG, reprezentuje Okręgową Izbę Położnych i Pielęgniarek w Gdańsku.

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego oraz Koło Gdańskie Stowarzyszenia Farmaceutów Katolickich Polski zapraszają na zebranie, które odbędzie się

29.11.2003 r. (sobota) o godz. 9.00 w sali wykładowej nr 1

Wydziału Farmaceutycznego AMG, al. Gen. J. Hallera 107.

Dr farm. W. Żebrowska, pomorski wojewódzki inspektor farmaceutyczny, konsultant wojewódzki ds. farmacji aptecznej wygłosi referat

Wybrane zagadnienia z prawa farmaceutycznego cz. 2

POSIEDZENIA * TOWARZYSTWA * ZEBRANIA

Lekcja Kliniczna Instytutu Chorób Wewnętrznych

odbędzie się w środę 29.10.2003 r. w sali im. prof. St. Wszelkiego o godz. 12.00. Omawiane przypadki pochodzą z Kliniki Chorób Zakaźnych Instytutu Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej w Gdańsku:

1. *Przypadek niewydolności oddechowej w późnym okresie pełnoobjawowego nabytego zespołu niedoborów immunologicznych (AIDS)* – dr M. Kowalik
2. *SARS w Gdańsku. Obserwacje własne* – dr M. Gesing, dr M. Łukasiewicz.

Zakład Immunopatologii oraz Katedra i Zakład Fizjopatologii AMG

informują, że o godz. 8.30 w sali seminaryjnej Zakładu Fizjopatologii, ul. Dębinki 7 (budynek 24) odbędą się otwarte posiedzenia naukowo-szkoleniowe:

- 5.11.2003 r.** – *Podocyty w stresie* – dr n. med. B. Lewko
19.11.2003 r. – *Nobel 2003 – kanały błonowe w fizjologii i patologii* – dr hab. med. J. Witkowski, prof. nzw.

Polskie Towarzystwo Diagnostyki Laboratoryjnej Oddział Gdański

zaprasza na posiedzenie naukowo-szkoleniowe, które odbędzie się 7.11.2003 r. o godz. 10.00 w sali wykładowej Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego, ul. Smoluchowskiego 18, zgodnie z następującym porządkiem:

1. *Patobiochemia i diagnostyka laboratoryjna chorób genetycznych uwarunkowanych* – prof. A. Szutowicz, Zakład Medycyny Laboratoryjnej Katedry Biochemii Klinicznej AMG
2. *Znaczenie kliniczne automatycznej analizy osadów moczu z wykorzystaniem cytometrii przepływowej* – mgr A. Stępiński, ICN-Instruments-Polska Sp. z o.o.

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Otorinolaryngologów – Chirurgów Głowy i Szyi

zawiadamia o zebraniu naukowo-szkoleniowym, które odbędzie się 15 listopada (sobota) 2003 r. o godzinie 10.00 w sali wykładowej im. prof. L. Rydygiera (Gdańsk, ul. Dębinki 7). Współorganizatorem zebrania jest firma AXFARM Sp. z o.o. W programie:

1. *Powikłania zatokopochodne w materiale Oddziału Otolaryngologicznego w Gdyni* – kol. J. Sova
2. *Nagła głuchota – pierwszy objaw stwardnienia rozsianego* – kol., kol. M. Szymańska, A. Gerwel, J. Cieszyńska
3. *Rak krtani o nietypowym obrazie klinicznym* – kol. T. Widtak
4. *Nerwiak ostonkowy nerwu twarzowego w odcinku sutkowym* – kol. A. Sokół-Pankowska
5. *Do kazuistyki chorób zatok czołowych* – kol., kol. K. Poławska, J. Kuczkowski, C. Stankiewicz.
6. Prezentacja firmy Axfarm

Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego

informuje o posiedzeniu naukowo-szkoleniowym, które odbędzie się 18.11.2003 r. (wtorek), godz. 12.00 w sali wykładowej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. M. Kopernika w Gdańsku, ul. Nowe Ogrody 1/6. Tematy posiedzenia:

1. *Zakażenia Hemophilus B u dzieci* – dr J. Brodzicki
2. *Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych u dzieci* – materiał Oddziału Dziecięcego Szpitala w Tczewie – dr Z. Janowiak, dr A. Zielińska.

Oddziały Gdańskie Polskiego Towarzystwa Cytometrii oraz Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej

zapraszają w dniu 19.11.2003 r. o godz. 13.00 do sali seminaryjnej Katedry i Zakładu Fizjopatologii AMG, budynek 24 na wykład pt. *Ocena stężenia cytokin, chemokin oraz innych czynników bioaktywnych w płynach biologicznych metodą cytometrii przepływowej*, który wygłosi dr J. Kantorski (Becton Dickinson Polska).

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego

zaprasza na zebrania naukowe, które odbędą się o godz. 13.00 w sali wykładowej nr 2 Wydziału Farmaceutycznego AMG, al. Gen. J. Hallera 107:

- 25.11.2003 r.** – *Prostaglandyny – biochemia, znaczenie fizjologiczne i wybrane metody analizy* – mgr inż. M. A. Bartoszek
9.12.2003 r. – *Specjacja – podstawowe pojęcia i znaczenie w farmacji* – dr farm. P. Koniecznyński.

Polskie Towarzystwo Ginekologiczne Oddział w Gdańsku

zawiadamia, że w dniu 28.11.2003 r. (piątek) o godz. 10.00 w sali wykładowej Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG, ul. Kliniczna 1 A odbędzie się posiedzenie szkoleniowo-naukowe. W programie:

1. *Niedokrwistość w ciąży* – dr hab. med. K. Preis, dr med. M. Świątkowska-Freund, Klinika Położnictwa Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG
2. *FERRUM LEK – żelazo inne niż wszystkie – informacje praktyczne* – mgr M. Sieciński, LEK POLSKA Sp. z o.o.
3. *Wyniki kliniczne podawania ciężarnym preparatu FERRUM LEK* – dr med. M. Świątkowska-Freund, dr hab. med. K. Preis, lek. B. Brzóska, Klinika Położnictwa Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG
4. *Współistnienie zaawansowanego raka szyjki macicy z ciążą* – lek. E. Żmudzińska, prof. J. Emerich, Klinika Ginekologii Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG.

Polskie Towarzystwo Ginekologiczne Oddział w Gdańsku

zawiadamia, że 19.12.2003 r. (piątek) o godz. 10.00 w sali wykładowej Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG, ul. Kliniczna 1 A odbędzie się posiedzenie szkoleniowo-naukowe. W programie:

1. *Analiza porodów odbytych w wodzie z uwzględnieniem stanu noworodka* – lek. A. Przybóś, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Pucku
2. *Ocena jakości życia kobiet leczonych wieloetapowo z powodu zaawansowanego raka jajnika* – dr med. P. Mielcarek, Klinika Ginekologii Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG
3. *Korzyści przeskórnej hormonalnej terapii zastępczej* – prof. J. Emerich, Klinika Ginekologii Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG
4. *Estreva – żel – propozycja nowoczesnej hormonalnej terapii zastępczej* – mgr A. Chylicka-Bonk, firma MERCK
5. *Samoistne pęknięcie tętnicy biodrowej wspólnej po usunięciu macicy* – lek. M. Liro, Klinika Ginekologii Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG.

KADRY AMG

Z dniem 1 października 2003 r. powierzono funkcje:

- kierownika Kliniki Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wiek Podeszłego Katedry Chorób Psychiczych dr. hab. med. Leszkowi Bidzanowi
- kierownika Kliniki Chorób Psychiczych i Zaburzeń Nerwicznych Katedry Chorób Psychiczych dr. hab. med. Jerzemu Landowskiemu, prof. nzw.
- kuratora Zakładu Etyki, Bioetyki i Deontologii dr. hab. med. Janinie Suchorzewskiej, prof. nzw.
- p.o. kierownika Kliniki Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Endokrynologicznej Katedry Chirurgii dr. med. Andrzejowi Łachniskiemu
- p.o. kierownika Zakładu Medycyny Rodzinnej Katedry Medycyny Rodzinnej dr. hab. med. Januszowi Siebertowi
- p.o. kierownika Katedry i Zakładu Fizjopatologii dr. hab. n. med. Apolonii Rybczyńskiej
- p.o. kierownika Samodzielnej Pracowni Kinezyterapii i Diagnostyki Funkcjonalnej mgr Jolancie Zajt-Kwiatkowskiej
- p.o. kierownika Samodzielnej Pracowni Fizykoterapii, Balneoklimatologii i Masażu mgr Elżbiecie Rajkowskiej-Labon

w Międzywydziałowym Instytucie Medycyny Morskiej i Tropikalnej AMG:

- dyrektora Akademickiego Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego AMG dr. n. med. Zdzisławowi Sićko
- p.o. dyrektora Międzywydziałowego Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej oraz p.o. kierownika Kliniki Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych dr. n. med. Wacławowi Nahorskiemu
- p.o. kierownika Katedry Medycyny Tropikalnej i Parazytologii, Krajowy Ośrodek Medycyny Tropikalnej oraz p.o. kierownika Zakładu Parazytologii Tropikalnej tej Katedry dr. hab. n. med. Przemysławowi Myjakowi
- p.o. kierownika Zakładu Medycyny Tropikalnej i Epidemiologii dr. n. med. Andrzejowi Kotłowskiemu
- p.o. kierownika Kliniki Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego, Krajowy Ośrodek Medycyny Hiperbarycznej dr. n. med. Zdzisławowi Sićko
- p.o. kierownika Kliniki Chorób Zawodowych i Wewnętrznych dr. n. med. Bogdanowi Jareminowi
- p.o. kierownika Kliniki Chorób Wewnętrznych prof. n. med. Jackowi Górskiemu
- p.o. kierownika Zakładu Mikrobiologii, Immunologii i Epidemiologii prof. n. biol. Renacie Głośnickiej
- p.o. kierownika Zakładu Toksykologii Środowiska dr. hab. n. farm. Maril Cempel
- p.o. kierownika Zakładu Ochrony Środowiska i Higieny Transportu dr. n. geograf. Jackowi Nowackiemu
- p.o. kierownika Zakładu Medycyny Morskiej, Międzyregionalne Centrum Medycyny Morskiej WHO dr. hab. n. med. Stanisławowi Tomaszunasowi
- p.o. kierownika Samodzielnej Pracowni Psychologicznej mgr psych. Irenie Leszczyńskiej

Na stanowisko starszego wykładowcy przeszedł:

mgr biol. Agata Przyborska

Jubileusz 40-letniej pracy w AMG obchodzą:

20 lat

Elżbieta Filek
dr med. Jerzy Smutek

25 lat

dr hab. n. farm. Antoni Nasal, prof. nzw.
dr hab. n. med. Jacek Witkowski, prof. nzw.
dr n. chem. Włodzimierz Zgoda
dr hab. n. med. Aleksandra Żurowska

30 lat

Stefania Głbas
dr n. farm. Danuta Rajzer
prof. dr hab. farm. Marek Wesotowski

40 lat

dr hab. n. med. Zenon Aleksandrowicz, prof. nzw.
prof. dr hab. med. Zygmunt Chodorowski

45 lat

prof. dr hab. med. Janusz Galiński

Z Uczelni odeszli:

dr med. Piotr Banach
dr med. Piotr Jagodziński
dr med. Jarosław Jurowiecki
dr med. Hanna Jagalska-Majewska
lek. Karolina Kawska
dr med. Anna Korczak-Rogoń
lek. stom. Krystian Krupski
dr n. med. Bartłomiej Nierzwicki
dr med. Ahmad Odeh
dr med. Wojciech Pawliszak
mgr Kinga Tkacz-Stachowska
dr med. Marek Tomaszewski

Na emeryturę przeszli:

prof. dr hab. med. Adam Bilikiewicz
prof. dr hab. med. Zbigniew Gruca
prof. dr hab. med. Marek Hebanowski
dr med. Emilia Mierzejewska
prof. dr hab. med. Stefan Smoczyński
dr med. Alicja Zalewska-Juzwa

KADRY SPSK NR 1

Jubileusz 40-letniej pracy w SPSK Nr 1 ACK AMG obchodzą:

20 lat

Ewa Bumiek-Tönges
Maria Choińska
Irena Gałęzowska
Helena Kostyk
Dorota Kociuba
Regina Krajewska
Bożena Lenz
Joanna Mazur
Grażyna Milewska
dr med. Grzegorz Mincewicz
inż. Andrzej Szaptyko
Zofia Waszińska
dr med. Jolanta Wierzbka

25 lat

Piotr Czerwiński
Lucyna Drózd
Regina Gańska
Teresa Kurkowska
dr med. Grażyna Łuszczynska-Nitka
Celina Matysiak
dr med. Marta Michowska
Mirosława Nowak
Joanna Palka
mgr Alina Pietraś
dr hab. med. Michał Studniarek, prof. nzw.
Halina Ślusarczyk
Maria Uzdowska
Ewa Waluszkowska

30 lat

Iwona Banaszkiewicz
Grażyna Kelsz
Tadeusz Koniecki
Urszula Muchyńska
Teresa Podzielnka

35 lat

prof. dr hab. Ewa Dilling-Ostrowska
Elżbieta Lipnicka

40 lat

dr med. Maciej Forkiewicz

SPOTKANIE PRZEDSTAWICIELI GAZET AKADEMICKICH

Zamość 4–7 września 2003 r.

Ustaliła się już tradycja corocznych spotkań przedstawicieli redakcji gazet akademickich.

W ubiegłym roku w Płocku zdecydowano, że następnym gospodarzem XI już spotkania będzie Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu. Warto przypomnieć, że pierwsze spotkanie zostało zorganizowane przez redakcję gazety naszego, gdańskiego Uniwersytetu.

W obecnym spotkaniu uczestniczyło 48 osób, przedstawiciele redakcji gazet z całej Polski.

W pierwszym dniu zostaliśmy serdecznie powitani i podjęci kolacją przez władze zamojskiej uczelni w okazałym gmachu Collegium Novum.

Władze tej bardzo młodej uczelni dokładają wszelkich starań, aby nawiązywać do tradycji dawnej Akademii Zamojskiej (lata 1594–1784); była to trzecia po Krakowie i Wilnie wyższa uczelnia w Polsce. Potężny czworoboczny zespół budynków dawnej Akademii podczas zaborów pełnił funkcję koszar, a obecnie w tych murach mieści się najstarsze w mieście I Liceum Ogólnokształcące. Szkoła wyższa mieści się w innych, przystosowanych budynkach oraz Collegium Novum.

Oczywiście w czasie spotkania mieliśmy okazję zwiedzić większość zabytków Zamościa.

W zachowanym w dobrym stanie budynku dawnej synagogi mieści się obecnie biblioteka miejska.

Drugi dzień spotkania wypełniło wystąpienie dziennikarki *Gazety Wschodniej* mówiącej o tajnikach i sposobach składania gazet, a także pracownika drukarni, który w barwny sposób omawiał cykl produkcyjny książek i czasopism. Godziny popołudniowe przeznaczono na spotkanie z prezydentem Marcinem Zamojskim oraz panią konserwatorem zabytków; spotkanie odbyło się w pięknych salach zamojskiego Ratusza.

Trzeci dzień spotkania rozpoczął się o godzinie czwartej rano wycieczką do Lwowa.

Pierwsze kroki skierowaliśmy na Cmentarz Łyczakowski, a potem na spotkanie z władzami Uniwersytetu obecnie im. Iwana Franko, z którym zamojska uczelnia ściśle współpracuje.

Lwów podziwialiśmy z zachwytem do późnych godzin nocnych.

dr E. Mierzejewska

W NAGRODĘ DO SZWECJI

Podczas tegorocznych wakacji kierownik Oddziału Stomatologicznego prof. Zdzisław Bereznowski przygotował dla studentów V roku niespodziankę, za którą pragniemy na tych łamach serdecznie podziękować. W nagrodę za bardzo dobre wyniki w nauce sześcioro studentów: Aleksandra Bieńkowska, Agnieszka Chmielowiec, Justyna Gibas, Jolanta Kulczyńska, Patryk Kononowicz i Piotr Eichberger udało się w podróż do szwedzkiej Karlskrony. W jednej z tamtejszych klinik stomatologicznych zapoznaliśmy się z nowoczesnym systemem opieki lekarskiej.

W Karlskronie oczekiwał na nas dr Bo Porsbring, nasz opiekun i przewodnik. Dr Porsbring jest implantoprotetykiem, kierownikiem kliniki stomatologicznej w Lyckebý. Jak się później okazało, jest bardzo sympatycznym, otwartym człowiekiem, podróżnikiem i wielkim erudyta. Podczas całego pobytu troskliwie opiekował się nami. Wygłosił bardzo interesujący wykład z implantologii, dzieląc się z nami własnym, czternastoletnim doświadczeniem oraz przedstawił wyniki prac lekarzy ze Szwecji i Stanów Zjednoczonych. Współpracownicy dr. Porsbringa omawiali z nami nowoczesne rozwiązania i metody leczenia z zakresu protetyki, endodoncji i ortodoncji. Z uwagą słuchaliśmy o ich doświadczeniach zdobytych niemal we wszystkich zakątkach świata.

Będąc w Szwecji mieliśmy okazję obserwować, jak jest zorganizowana i jak funkcjonuje nowoczesna przychodnia stomatologiczna. Poziom wykonywanych procedur medycznych jest w Szwecji na bardzo wysokim poziomie, zarówno w przychodniach państwowych jak i prywatnych praktykach lekarskich. Mogliśmy poznać i porównać dwa systemy pracy: tradycyjny i amerykański. W klinice dr. Porsbringa funkcjonuje system tradycyjny. Rdzeniem jest zespół stomatologiczny, w skład które-

PIKNIK POINAUGURACYJNY WE WRÓBLÓWCE

Impreza, która weszła już do tradycji Uczelni odbyła się po raz czwarty w dniu 10 października. Zorganizowana staraniem Stowarzyszenia Absolwentów Akademii Medycznej w Gdańsku, pod protektoratem JM Rektora, cieszyła się w tym roku rekordową frekwencją. Zgromadziła zarówno absolwentów, jak i pracowników Uczelni, a także kilku gości honorowych, wśród których m.in. byli - Franciszek Potulski, wiceminister MENiS i poseł Ziemi Pomorskiej; Henryk Wojciechowski, dyrektor Narodowego Funduszu Zdrowia, dyrektorzy banków.

Zabawa przy pieczonym dziku, innych frykasach i piwie (fundowanym przez Browar Elbląski) przy dźwiękach kapeli – była udana. Należą się podziękowania sponsorom, którzy pomogli w pokryciu jej kosztów.

prof. B. L. Imieliński

Uroczysta kolacja u dr. Bo Porsbringa

go wchodzi: lekarz stomatolog, asystentka i higienistka. Na uwagę zasługuje osoba higienistki oraz zakres jej kompetencji. Do zadań higienistki należą m.in. dokonywanie przeglądów uzębienia, instruktaż higieny jamy ustnej, przeprowadzanie fluoryzacji, skaling, kiretraż naddziąstkowy. Może też kierować pacjentów na konsultacje do lekarzy specjalistów. Wyłączając nagle przypadki jest pierwszym i bardzo ważnym ogniwem opieki.

Aby poznać amerykańskie rozwiązanie udaliśmy się z wizytą do przychodni ortodontycznej i endodoncji. Ten system odróżnia przede wszystkim skład podstawowego zespołu, w którym oprócz higienistki jest lekarz stomatolog i od 2-3 asystentek. Ten tryb pracy pozwala na duże oszczędności środków finansowych i czasu dzięki odpowiedniemu podziałowi kompetencji lekarza i asystentki. Do lekarza należy diagnoza, planowanie leczenia, zlecenie badań dodatkowych i kontrola wyników leczenia. Natomiast do zakresu obowiązków asystentki należy

m.in. wykonywanie zdjęć rtg, zakładanie zamków ortodontycznych, czy wypełnianie ubytków opracowanych uprzednio przez lekarza. Mogliśmy w rzeczywistości ocenić bardzo dużą funkcjonalność tych rozwiązań. Wybór jednego z nich zależy od ilości personelu medycznego.

Nasze zainteresowanie wzbudził fiński system komputerowej ewidencji pacjentów EFFICA. To bardzo ciekawe rozwiązanie godne rozpowszechnienia w Polsce. „Sercem” systemu jest komputer główny znajdujący się w rejestracji. Stamtąd dane o terminie i celu wizyty są przesyłane do laptopów w gabinecie odpowiedniego lekarza specjalisty, zależnie od powodu zgłoszenia się i potrzeb indywidualnych pacjenta. Ciekawostką jest to, że system wysyła do odpowiedniego pacjenta wiadomość SMS przypominającą o terminie wizyty! EFFICA jest rozwiązaniem bardzo funkcjonalnym w codziennej praktyce, gdyż czyni pracę lekarza bardziej efektywną. W dowolnym momencie pozwala lekarzowi prześledzić historię choroby, czy zapisać datę kolejnej wizyty w terminarzu za pomocą jednego przycisku!

Na zakończenie naszego pobytu dr Porsbring zabrał nas na dwie wycieczki. Podczas pierwszej opłynęliśmy Karlskronę dookoła centralnych wysp. Podziwialiśmy piękno tego malowniczo położonego na 33 wyspach miasta, które od 1998 roku jest na liście światowego dziedzictwa UNESCO. Dużo radości sprawiła nam wycieczka po południowo-wschodnim krańcu Szwecji. Po drodze zwiedziliśmy Kalmar, podziwialiśmy surową, niczym nie skażoną przyrodę. Celem wyprawy była Olandia, a właściwie południowa część wyspy. Zwiedzaliśmy średniowieczną osadę Eketorp oraz latarnię morską w Ottenby. Tam podziwialiśmy rezerwat ptaków i roślinności.

Wróciliśmy do Polski z mnóstwem wrażeń, wzorców i pomysłów godnych naśladowania. Jako przyszli lekarze na pewno będziemy je wprowadzać w Polsce zgodnie ze starym porzekadłem: „zawsze należy równać do najlepszych”.

Piotr Eichberger

I OGÓLNOPOLSKIE IGRZYSKA LEKARZY

W dniach 24–28.09.2003 r. w Zakopanem odbyły się I Ogólnopolskie Igrzyska Lekarzy pod patronatem Naczelnej Izby Lekarskiej oraz Okręgowej Izby Lekarskiej w Krakowie.

Do Zakopanego przybyło ponad 500 lekarzy z całego kraju, rywalizowali w 12 dyscyplinach sportowych. Udział wzięła również skromna reprezentacja z Gdańska – w turnieju tenisa ziemnego wystąpili dr A. Galubiński i dr J. Juściński oraz dr W. Kolcow (z Kliniki Kardiologii AMG), który zdobył Mistrzostwo Polski w kategorii wiekowej do lat 35 i Mistrzostwo Polski w grze podwójnej z dr. A. Kapłonem z Leszna oraz brązowy medal w grze mieszanej z dr. A. Szafrankiem z Lublina. Sukces cieszy tym bardziej, gdyż – jak to podkreślali organizatorzy – w tej dyscyplinie był bardzo wysoki poziom.

Każdego dnia po zakończonych zawodach, w bardzo miłej atmosferze, przy góralskiej muzyce i prawdziwie góralskim jadłem, odbywało się uroczyste wręczanie medali.

Uczestnicy zgodnie podkreślali doskonałą organizację Igrzysk oraz wspaniałą atmosferę na boiskach i imprezach towarzyszących. Oczywiście, tak wielka impreza nie

mogłaby się odbyć, gdyby nie udział sponsorów oraz zaangażowanie głównego organizatora Igrzysk – dr. Macieja Jachymaka z Nowego Targu.

Jest wola, aby Polskie Igrzyska Lekarzy były organizowane co roku na wzór odbywających się Światowych Igrzysk Lekarzy. Zapraszamy wszystkich chętnych do udziału w Igrzyskach w przyszłym roku. Więcej informacji – na stronie internetowej www.igrzyskalekarskie.org.

Od lewej: J. Latała, T. Suchmiel, A. Kapłon, W. Kolcow, R. Babik, L. Orliński

BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI PRACOWNIKÓW AMG

w programie EXPERTUS
– nowe możliwości (ciąg dalszy)

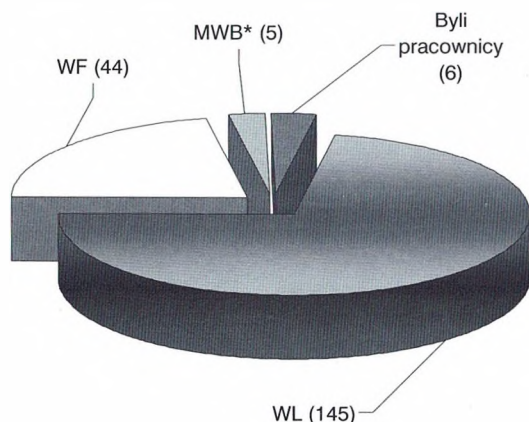
Nawiązując do opublikowanej w poprzednim numerze *Gazety AMG* informacji o nowych możliwościach oferowanych przez poszerzony program EXPERTUS®, przy pomocy którego powstaje baza *Bibliografia Publikacji Pracowników AMG*, pragnę przedstawić graficzne ilustracje kolejnych analiz wykonanych w oparciu o tę bazę. Dane na wykresach odnoszą się, oprócz wykresu nr 1, do prac opublikowanych przez pracowników Uczelni w 2003 r. i zarejestrowanych w bazie do dnia 28.10.2003 r.

Przy tworzeniu bazy dokumentującej dorobek naukowy Uczelni ważną jest współpraca całego środowiska AMG z osobami zajmującymi się tym zagadnieniem w Bibliotece Głównej i w Bibliotece Wydziału Farmaceutycznego, a także jasne kryteria doboru materiału bibliograficznego, jego formy oraz sposobów dostarczania do odpowiednich komórek w obu bibliotekach.

W porozumieniu z Działem Nauki ustalono, iż materiał bibliograficzny rejestrowany w bazie stanowią:

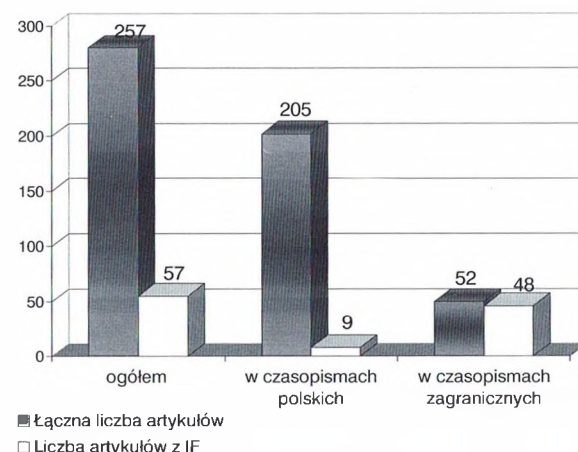
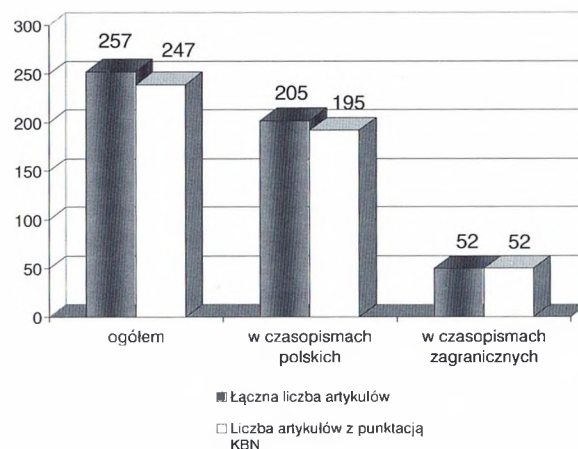
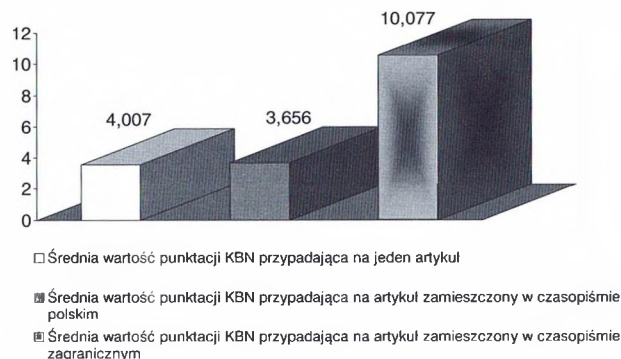
- prace naukowe i popularnonaukowe wydane w Polsce i za granicą
- rozprawy doktorskie
- rozprawy habilitacyjne
- patenty
- referaty i streszczenia zjazdowe polskie i zagraniczne, o ile zostały opublikowane, tzn. wydane w suplementach czasopism posiadających ISSN lub w pamiętnikach zjazdowych posiadających ISBN
- prace o charakterze nienaukowym, gdyż program pozwala na ich pominięcie w tworzonych analizach bibliometrycznych.

Wszystkie opisy bibliograficzne wykonywane są na podstawie oryginalnego wydawnictwa, w którym została zamieszczona publikacja, tzn. w oparciu o czasopismo, książkę lub odtisk kserograficzny tekstu pracy wraz ze stroną tytułową źródła. Kserokopia jest niezbędna, gdy praca ukazała się w wydawnictwie, którego Biblioteka nie posiada w swoich zbiorach. Zasoby Biblioteki można sprawdzić w zamieszczonym na stronie domowej katalogu SOWA online (<http://medline.amg.gda.pl/sowa/index.html>) i spisie czasopism będących w bieżącej prenumeracie (<http://www.amg.gda.pl/biblioteka/czasopisma.html>).

WL – Wydział Lekarski, WF – Wydział Farmaceutyczny, MWB – Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG-AMG

* tylko zatrudnieni w AMG

We wszystkich sprawach dotyczących bibliografii prosimy o kontakt:

- w Bibliotece Głównej (dot. Wydziału Lekarskiego i Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii) z: Elżbietą Tymińską, mgr Kamilą Mamorską, tel.10-43, e-mail: bibliografia@amg.gda.pl
- w Bibliotece Wydziału Farmaceutycznego (dot. Wydziału Farmaceutycznego) z mgr Hanną Kortas, tel.32-02, e-mail: biblfarm@amg.gda.pl

mgr inż. Anna Grygorowicz

Na wykresach słupkowych dane z dnia 28.10.2003 r.